

COI Focus

AFGHANISTAN

Corruptie en documentenfraude

14 januari 2021 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vermeld worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben. Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden. Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	5
1. Corruptie in Afghanistan	7
1.1. Corruptie in de openbare dienstverlening	9
1.2. Corruptie en de Afghaanse economie	10
1.3. Corruptie en tewerkstelling	13
1.4. Corruptie in het Afghaanse onderwijsysteem	13
1.5. Corruptie bij de Afghaanse veiligheids- en gerechtelijke diensten.....	15
1.5.1. Corruptie bij de Afghaanse veiligheidsdiensten	15
1.5.2. Corruptie bij justitie	18
1.6. Corruptie in de humanitaire hulpsector en bij reconstructieprojecten	19
1.7. Anticorruptiemaatregelen.....	21
2. Documentenfraude	25
2.1. Overheidsdocumenten.....	25
2.2. Niet-overheidsdocumenten	28
2.2.1. Nachtbrieven van de taliban.....	29
2.2.2. Nachtbrieven van ISKP.....	30
3. Netwerken van mensensmokkel.....	30
Samenvatting	33
Bibliografie.....	34

Lijst van afkortingen

AAN	Afghanistan Analysts Network
ACJC	Anti-Corruption and Justice Centre
AFN	Afghaanse afghani
AGO	(Deputy) Attorney General for Anti-Corruption
ALP	Afghan Local Police (Afghaanse Lokale Politie)
ANA	Afghan National Army (Afghaans Nationaal Leger)
ANDSF	Afghan National Defence and Security Forces (Afghaanse Nationale Veiligheidsdiensten)
ANP	Afghan National Police (Afghaanse Nationale Politie)
APPRO	Afghanistan Public Policy Research Organization
AREU	Afghanistan Research and Evaluation Unit
DFAT	Australian Department of Foreign Affairs and Trade
DW	Deutsche Welle
EASO	European Asylum Support Office
FinTRACA	Financial Transactions and Reports Analysis Centre of Afghanistan
HCAC	High Council on Rule of Law and Anti-Corruption
HOOAC	High Office of Oversight and Anti-Corruption
HRW	Human Rights Watch
IARCSC	Independent Administrative Reform and Civil Service Commission
ICAO	International Civil Aviation Organisation
ICG	International Crisis Group
IGC	International Growth Centre
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie (International Organization for Migration)
ISKP	Islamic State Khorasan Province (Islamitische Staat in de Provincie Khorasan)
IWA	Integrity Watch Afghanistan
IWPR	Institute for War and Peace Reporting
MCTF	Major Crimes Task Force
MEC	Independent Joint Anti-Corruption Monitoring and Evaluation Committee
MMC	Mixed Migration Centre
NGO	Non-Governmental Organisation (Niet-gouvernementele organisatie)
NPC	National Procurement Commission
NPS	Naval Postgraduate School
NRC	Norwegian Refugee Council
NYT	(The) New York Times

PKR	Pakistaanse roepie
RFE/RL	Radio Free Europe/Radio Liberty
SAO	Supreme Audit Office
SIGAR	Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction
TI	Transparency International
TLO	(The) Liaison Office
UNAMA	United Nations Assistance Mission in Afghanistan
UNCAC	United Nations Convention Against Corruption
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNSG	United Nations Secretary-General
USD	Amerikaanse dollar
USDOD	United States Department of Defense
USDOS	United States Department of State
USIP	United States Institute of Peace
VN	Verenigde Naties
VS	Verenigde Staten
VoA	Voice of America

Inleiding

In deze COI Focus bestudeert Cedoca de prevalentie van corruptie en documentenfraude in Afghanistan. Dit rapport is een update van de COI Focus *AFGHANISTAN. Corruptie en documentenfraude* van 21 november 2017. Dit document beschrijft de nieuwe ontwikkelingen sinds januari 2018 en concentreert zich op de huidige situatie. Cedoca raadpleegde voornamelijk bronnen gedateerd van januari 2018 tot en met december 2020. Omwille van hun relevantie en voor een goed begrip van de context van corruptie en documentenfraude in Afghanistan, heeft Cedoca ook enkele oudere bronnen geconsulteerd en opgenomen.

Om te beginnen schetst deze COI Focus een beeld van de algemene context van corruptie in Afghanistan. Achtereenvolgens belicht Cedoca de aanwezigheid van corruptie in de openbare dienstverlening, in de Afghaanse economie, bij tewerkstelling, in het Afghaanse onderwijsysteem, bij de werking van de Afghaanse veiligheidsdiensten en gerechtelijke instanties, in de humanitaire hulpsector en bij reconstructieprojecten. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de verschillende anticorruptiemaatregelen die de voorbije jaren genomen werden. Het tweede hoofdstuk van deze COI Focus geeft meer informatie over documentenfraude en de prevalentie van valse documenten in Afghanistan, zowel overheids- als niet-overheidsdocumenten. Het derde en laatste hoofdstuk bespreekt het bestaan van netwerken van mensensmokkel.

Cedoca raadpleegde diverse bronnen voor dit onderzoek. In de eerste plaats maakte Cedoca gebruik van rapporten van Transparency International (TI) en Integrity Watch Afghanistan (IWA), de evaluaties van het Independent Joint Anti-Corruption Monitoring and Evaluation Committee (MEC), de kwartaalrapportering van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties (VN) aan de Algemene Vergadering (UN Secretary-General, UNSG), de rapportering van de missie van de Verenigde Naties in Afghanistan (United Nations Assistance Mission in Afghanistan, UNAMA) en het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de VN (UN High Commissioner for Refugees, UNHCR), rapporten van de Bertelsmann Stichting, de Wereld Bank, de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en het Mixed Migration Centre (MMC) en ook de jaarlijkse *Survey of the Afghan People* van de Asia Foundation.

Verder consulteerde Cedoca relevante analyses en rapporten van onafhankelijke onderzoeksorganisaties, zoals Afghanistan Analysts Network (AAN) en Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU), en van mensenrechtenorganisaties zoals Human Rights Watch (HRW) en Freedom House. Cedoca raadpleegde ook enkele rapporten van het kantoor van de Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR). Door middel van audits, inspecties en onderzoek geeft deze organisatie een overzicht van reconstructieprojecten in Afghanistan.

Voor anekdotische illustraties verzamelde Cedoca feitenmateriaal in betrouwbare Afghaanse en internationale mediakanalen, zoals Pajhwok Afghan News, Tolo News, Khaama Press, Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), Gandhara, The New York Times (NYT), The Washington Post, The Guardian, BBC World News, Al Jazeera, Deutsche Welle (DW) en Voice of America (VoA).

De geraadpleegde bronnen hanteren vaak verschillende schrijfwijzen voor Afghaanse plaats- en persoonsnamen. Cedoca neemt de meest courante schrijfwijze uit Engelstalige bronnen over. Naar analogie met het European Asylum Support Office (EASO) gebruikt Cedoca in deze COI Focus de afkorting ISKP om te verwijzen naar de groepering Islamitische Staat (IS, ISIS, ISIL of Daesh). Islamitische Staat wordt in Afghanistan Islamic State Khorasan Province (ISKP) (Islamitische Staat in de Provincie Khorasan) genoemd.¹

¹ EASO, 09/2020, p. 13, [url](#)

Deze COI Focus geeft geen uitsluitsel over de authenticiteit van een specifiek document dat ter ondersteuning van een concreet verzoek om internationale bescherming is neergelegd.

1. Corruptie in Afghanistan

De internationale onafhankelijke anticorruptie-organisatie TI, die in december 2020 een nationaal kantoor opende in Afghanistan², en UNAMA definiëren corruptie als volgt: het misbruik van openbaar vertrouwen in macht ten bate van private winst.³ TI maakt hierbij een onderscheid tussen twee vormen van corruptie: corruptie volgens de regels en corruptie tegen de regels in. Bij de eerste vorm wordt smeergeld betaald om een voorkeursbehandeling te krijgen in een reguliere procedure. Bij de tweede vorm van corruptie wordt smeergeld aangeboden om iemand iets te laten doen waartoe hij niet gemachtigd is.⁴ Corruptie kan volgens TI verschillende vormen aannemen, zoals: ambtenaren die om geld of een gunst vragen in ruil voor het leveren van een dienst, politici die geld bedoeld voor openbare doeleinden misbruiken of die openbare banen en contracten toekennen aan hun sponsors, familie of vrienden en bedrijven die ambtenaren omkopen om lucratieve overeenkomsten te sluiten.⁵

Volgens de *Corruption Perceptions Index* voor 2019 van TI wordt Afghanistan op de 173e plaats van de 198 onderzochte landen gerangschikt (één plaats hoger dan in 2018⁶ en vier plaatsen lager dan in 2017⁷). Het land krijgt een score van 16 op een schaal van 0 tot 100. Een score van 0 betekent zeer corrupt terwijl 100 betekent dat een land volledig vrij is van corruptie.⁸ Ter vergelijking, buurlanden Pakistan en Iran staan in 2019 op plaats 120 (32/100)⁹ en 146 (26/100)¹⁰. De directeur van TI brengt de ongebreidelde corruptie in Afghanistan in verband met de politisering van belangrijke overheidsinstanties in het land.¹¹ Volgens de *Transformation Index (BTI) 2020*¹² van de Bertelsmann Stichting, die de transformatie naar een democratie en markteconomie en de kwaliteit van het politiek beleid in 137 landen analyseert, blijft corruptie één van Afghanistans grootste uitdagingen. De werking van de Afghaanse overheidsinstellingen is aangetast door grootschalige corruptie op verschillende niveaus: in het parlement, in de economie, in het onderwijsysteem en bij de werking van justitie en de openbare dienstverlening.¹³

Meer dan dertig jaar conflict in Afghanistan heeft ervoor gezorgd dat corruptie een diepgeworteld fenomeen is geworden in de Afghaanse samenleving.¹⁴ Er hebben zich netwerken ontwikkeld die in het volledige overheidsapparaat zijn doorgedrongen en die straffeloosheid van de betrokkenen garanderen.¹⁵ UNAMA omschrijft corruptie als een aanhoudend probleem in Afghanistan, één van de grootste frustraties in het dagelijkse leven van de Afghaanse bevolking. Corruptie ondermijnt de politieke legitimiteit van de Afghaanse regering, vormt een hindernis voor het vertrouwen in de Afghaanse overheidsinstellingen en belemmert elke inspanning voor vrede, welvaart en de ontwikkeling van het land.¹⁶ Bronnen vermelden verschillende factoren voor de wijd verspreide cultuur van corruptie in Afghanistan: de zwakke institutionele capaciteiten van zowel de lokale als de centrale

² Reporterly, 09/12/2020, [url](#)

³ TI, s.d., [url](#); UNAMA, 05/2019, p. 6, [url](#)

⁴ TI, s.d., [url](#)

⁵ TI, s.d., [url](#)

⁶ TI, 2019, [url](#)

⁷ TI, 2018, [url](#)

⁸ TI, 2020, [url](#); RFE/RL, 23/01/2020, [url](#)

⁹ TI, 2020, [url](#)

¹⁰ TI, 2020, [url](#)

¹¹ Pajhwok Afghan News, 11/05/2020, [url](#)

¹² De BTI 2020 omvat de periode: 01/02/2017 tot 31/01/2019.

¹³ Bertelsmann Stiftung, 2020, pp. 2, 3, 12, 13, 19, 27, 32, [url](#)

¹⁴ RFE/RL, 11/06/2017, [url](#); TI, 2018, p. 8, [url](#); SIGAR (Sopko J.F.), 24/01/2018, [url](#); RFE/RL, 30/04/2018, [url](#); Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, 01/03/2019, pp. 16-17, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, p. 2, [url](#); AAN (Bjelica J.), 20/05/2019, [url](#); CSIS (Cordesman A.H.), 10/09/2019, [url](#); Freedom House, 04/03/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 25/06/2020, [url](#); Afghanistan After America [audio - podcast], 24/09/2020, [url](#)

¹⁵ RFE/RL, 11/06/2017, [url](#); Freedom House, 04/03/2020, [url](#); Tolo News, 27/06/2020, [url](#)

¹⁶ UNAMA, 20/05/2019, [url](#); UNAMA, 06/2020, p. 7, [url](#)

overheid, ontoereikende wetgeving en regelgeving, aanwerving van ambtenaren niet op basis van hun verdiensten, lage lonen en onvoldoende ordehandhavers, het gebrek aan klachtenmechanismen en systemen voor openbaar onderzoek en de illegale winsten van drugshandel en -smokkel.¹⁷

De gevolgen van corruptie reiken verder dan op het eerste gezicht waarneembaar. Het fenomeen neemt de financiële middelen weg daar waar ze juist het meeste nodig zijn, beïnvloedt de relatie tussen de overheid en de burger op een negatieve wijze en voedt zo indirect de groeiende *insurgency* (voornamelijk de taliban)¹⁸ en daarmee ook de onveiligheid. Bovendien zet corruptie aan tot ongelijkheid en mensenrechtenschendingen. Dit kan aanleiding geven tot sociale conflicten en ondermijnt de toepassing van de rechtsstaat. Daarnaast vormt corruptie ook een hindernis voor een gezonde ontwikkeling van de economie.¹⁹ Volgens HRW vermijden Afghaanse journalisten het vaak om te rapporteren over corruptie, uit angst voor intimidatie, bedreigingen en aanvallen.²⁰

Bijna 70 % van de respondenten van de *Survey of the Afghan People* van 2019 van de Asia Foundation beschouwen corruptie als een groot probleem in hun dagelijkse leven. Hoewel er regionale verschillen zijn (met een toename in de zuidwestelijke en oostelijke regio en de meeste meldingen in de provincies Panjshir, Helmand, Nangarhar en Kabul), komt corruptie voor in heel het land. Inwoners van steden melden iets vaker te maken te krijgen met corruptie in hun dagelijkse leven dan mensen die op het platteland wonen. Volgens de Asia Foundation is dit verschil mogelijks toe te schrijven aan het feit dat stadsbewoners vaker in contact komen met overheidsinstellingen en ambtenaren.²¹ Verschillende bronnen geven aan dat corruptie het sterkst wordt ervaren in de publieke sector, doch ook aanwezig is in de private sector en in de hulpsector.²² De *survey* van de Asia Foundation van 2019 toont aan dat Afghaanse burgers het meeste corruptie ervaren bij het beroep doen op openbare dienstverlening (voor bijvoorbeeld de aanvraag van officiële documenten) en in het contact met politici en gerechtelijke instanties. Verder wordt eveneens veel corruptie ondervonden bij het solliciteren voor jobs, in het contact met de nationale politiediensten, bij het genieten van publieke gezondheidszorg en om toegelaten te worden tot scholen of universiteiten.²³

De tweejaarlijkse *National Corruption Survey* van IWA, gepubliceerd eind 2018, schetst een tweeledig beeld van de vooruitgang in de strijd tegen corruptie in Afghanistan. Enerzijds rapporteert IWA een lichte daling in het aantal Afghaanse burgers die de corruptie in hun land als zeer ernstig ervaren en geven respondenten aan iets meer vertrouwen te hebben in de wil en inspanningen van de overheid om corruptie te bestrijden. Anderzijds blijft het niveau van ervaren en waargenomen corruptie zeer hoog. Ook melden respondenten een toenemende invloed en expansie van de taliban omdat burgers hun toevlucht zoeken tot de opstandelingen als alternatief voor de corrupte overheid. Verder neemt een gevoel van pessimisme toe bij de Afghaanse bevolking over wat burgers zelf kunnen doen om het probleem van corruptie in hun dagelijkse leven aan te pakken.²⁴

Tal van bronnen rapporteren over fraude en wijdverspreide corruptie bij de parlementsverkiezingen van 2018, alsook bij de presidentsverkiezingen van 2019.²⁵ Volgens AAN heeft het Afghaanse

¹⁷ SIGAR, 09/2016, pp. 7-8, [url](#); IWA, 12/2018, p. 34, [url](#)

¹⁸ Afghanistan After America [audio - podcast], 24/09/2020, [url](#)

¹⁹ WB, 01/02/2016, pp. 2-3, 14, [url](#); TI, 2018, p. 2, [url](#); IWA, 12/2018, p. 2, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, pp. 1, 3, [url](#); UNSG, 03/09/2019, p. 15, [url](#); SIGAR, 11/2019, p. 1, [url](#); HRW (Gossman P.), 11/12/2019, [url](#); UNDP, 2020, [url](#); SIGAR (Sopko J.F.), 24/06/2020, [url](#); Tolo News, 17/11/2020, [url](#)

²⁰ HRW, 10/04/2019, [url](#)

²¹ Asia Foundation (The), 14/11/2019, pp. 142-145, [url](#)

²² TI, 2018, p. 2, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, pp. 6-8, [url](#); Asia Foundation (The), 14/11/2019, pp. 142-145, [url](#)

²³ Asia Foundation (The), 14/11/2019, pp. 144-145, [url](#)

²⁴ IWA, 12/2018, pp. 2-3, 65, [url](#)

²⁵ DW, 18/10/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 28/10/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 18/12/2018, [url](#); NYT (Zucchino D., Abed F.), 12/02/2019, [url](#); UNSG, 28/02/2019, p. 1, [url](#); Al Jazeera, 26/04/2019, [url](#); NYT

parlement een langdurige reputatie van corruptie, variërend van parlementsleden die steekpenningen ontvangen in ruil voor stemmen tot het regelen van lucratieve contracten.²⁶ Uit enquêtes van de Asia Foundation en de Bertelsmann Stichting komt bovendien naar voor dat een meerderheid van de Afghaanse burgers het parlement als partijdig en corrupt beschouwt en corruptie ook aanhaalt als één van de voornaamste redenen om niet te gaan stemmen.²⁷

Verschillende bronnen wijzen er tot slot op dat een mogelijk toekomstig vredesakkoord tussen de Afghaanse overheid en de taliban geen duurzaam einde zal maken aan de endemische corruptie in het land. Volgens SIGAR verzwakt deze systemische corruptie juist de onderhandelingspositie van de Afghaanse regering tijdens de vredesbesprekkingen met de taliban.²⁸

1.1. Corruptie in de openbare dienstverlening

De lengte en complexiteit van de processen van openbare dienstverlening in Afghanistan zorgen ervoor dat de verstrekking ervan gevoelig is voor corruptie.²⁹ De interactie tussen de openbare diensten en de burger wordt als een markteconomie voorgesteld, waarbij corruptie de nieuwe valuta van het land wordt genoemd. Het fenomeen is gekend als *reshwat* (omkoping). Historisch gezien werd corruptie in de openbare dienstverlening in Afghanistan eerder bepaald door de relatie met iemand die een openbare functie bekleedde (*wasita/wasata, shanakht of safarish*).³⁰ De evolutie naar het betalen van steekpenningen wordt ook wel de monetarisering van corruptie genoemd. Het verkrijgen van een openbare functie of een machtspositie is op zich ook onderhevig aan het betalen van steekpenningen. Afghanistan kent bovendien een systeem van makelaars of tussenpersonen (*dalaal* of *commissionkar*) die zich, tegen betaling, voor burgers tot de overheid wenden voor het verkrijgen van een openbare dienst (zoals de registratie van een auto, het aanvragen van identiteitsdocumenten, het betalen van belastingen of het bekomen van een elektriciteitsaansluiting).³¹

Verschillende bronnen geven aan dat het bijna onmogelijk is om een openbare dienst te genieten zonder het betalen van smeergeld (*bakshees*). Volgens IWA betalen Afghanen jaarlijks meer dan 2 biljoen Amerikaanse dollar (USD) aan steekpenningen.³² Het fenomeen is endemisch in nagenoeg alle Afghaanse overheidsdiensten³³, maakt deel uit van het dagelijkse leven en onder de bevolking is de perceptie gegroeid dat het normaal is.³⁴ Het systeem dient niet enkel ambtenaren, maar ook burgers die een voordelig resultaat of een versnelde behandeling kunnen kopen. Via smeergeld kunnen bijvoorbeeld boetes vermeden worden of kunnen aanvraagprocedures van documenten versneld worden.³⁵

Volgens de reeds aangehaalde *National Corruption Survey* van IWA (2018) is het aantal Afghaanse burgers dat rapporteert smeergeld te hebben betaald toegenomen sinds 2016. De frequentie van het betalen van smeergeld per persoon en de gemiddelde waarde van de betaling zijn echter gedaald, waardoor het totale aantal betaalde steekpenningen in Afghanistan is afgenomen sinds 2012. Het

(Zucchini D., Faizi F.), 27/09/2019, [url](#); Guardian (The), 27/09/2019, [url](#); RFE/RL, 09/10/2019, [url](#); NYT (Mashal M.), 13/10/2019, [url](#); AAN (Adili A.Y.), 28/09/2020, [url](#)

²⁶ AAN (Bjelica J., Sorush R.), 04/01/2018, [url](#)

²⁷ Asia Foundation (The), 14/11/2019, pp. 161-169, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 2020, p. 12, [url](#)

²⁸ Al Jazeera, 26/06/2020, [url](#); NBC News, 18/10/2020, [url](#); Tolo News, 17/11/2020, [url](#)

²⁹ AREU (Gardizi M. et al.), 06/2010, p. 13, [url](#); AREU & ODI, 08/2018, pp. 1, 3, [url](#)

³⁰ AREU (Gardizi M. et al.), 06/2010, pp. 8, 11, [url](#); EASO, 08/2017, p. 67, [url](#); IGC et al. (Bizhan N.), 04/2018, p. 11, [url](#)

³¹ AREU (Gardizi M. et al.), 06/2010, pp. 8, 11, [url](#); APPRO, 07/2017, pp. 2, 18, 21, 31, [url](#)

³² Tolo News, 09/12/2020, [url](#)

³³ Pajhwok Afghan News, 07/11/2019, [url](#); Gandhara, 28/02/2020, [url](#); Tolo News, 09/12/2020, [url](#)

³⁴ IWPR (Zaland K.), 12/02/2018, [url](#); IGC et al. (Bizhan N.), 04/2018, p. 11, [url](#); IWP, 01/05/2018, [url](#); IWA, 12/2018, pp. 2-3, [url](#)

³⁵ IWA (Afzali, S.I., Timory M.N.), 11/2016, pp. 6-8, 13, [url](#)

merendeel van de steekpenningen wordt cash betaald, een kleiner aantal betreft betalingen in de vorm van giften/geschenken (*shereeni*), vee en de vraag om een gunst. Afghaanse burgers geven aan voornamelijk smeergeld te betalen uit noodzaak om beroep te kunnen doen op de openbare dienstverlening. Het aantal IWA-respondenten dat verklaart bereid te zijn steekpenningen te betalen is aanzienlijk gestegen sinds 2016. Ook geeft de survey van IWA aan dat Afghaanse burgers een hogere mate van corruptie en omkoping ervaren op lokaal niveau (bijvoorbeeld het niveau van het district) dan op provinciaal niveau. Respondenten beschrijven hoe het negatieve effect van administratieve corruptie op hun dagelijkse leven hun vertrouwen in de lokale openbare dienstverlening aantast. Wat er in sommige situaties toe kan leiden dat burgers hun toevlucht zoeken tot alternatieve vormen van dienstverlening, bijvoorbeeld geleverd door de taliban.³⁶

De voorbije jaren werden tal van publieke figuren met vaak hoge functies in de openbare dienstverlening gearresteerd op verdenking van corruptie.³⁷ In september 2019 meldt UNSG dat donoren enige vooruitgang opmerken bij de anticorruptiehervormingen van de Afghaanse overheid, waaronder bij de aanwerving van ambtenaren op basis van verdienste.³⁸ In oktober 2020 rapporteert SIGAR dat het centrum voor openbare dienstverlening van het stadsbestuur van Kabul vanaf nu alle aanvragen voor bijvoorbeeld huwelijkscertificaten, bedrijfsvergunningen, visa en paspoorten zal concentreren op één locatie, dit om de mogelijkheden voor corruptie te beperken.³⁹

Verschillende bronnen berichten over een cultuur van corruptie bij de uitbetaling van zogenaamde *death payments* (uitkeringen bij overlijdens aan de familie(s) van slachtoffers die om het leven zijn gekomen in het conflict).⁴⁰ Het verwerkingsproces van claims zou versneld kunnen worden door de betrokken ambtenaren een deel van de uitkering te geven. Sommige respondenten beschrijven aan nieuwsagentschap NYT het ontstaan van een industrie van *death payment brokers*, tussenpersonen die tegen een vergoeding de aanvragen invullen voor analfabete families.⁴¹

Corruptie wordt ook gepleegd in een kader van uitgebreide (patronage)netwerken, die zich uitstrekken tot in alle hoeken van de overheidsadministratie en waarbij invloedrijke individuen de radars van het netwerk vormen. Deze netwerken beïnvloeden de administratieve structuur van de Afghaanse regering en openbare dienstverlening door aanwerving via verwantschap en connecties, verhinderen bestrafing van de betrokkenen en blokkeren alle hervormingspogingen om corruptie te bestrijden.⁴² (zie verder [1.3 Corruptie en tewerkstelling](#))

1.2. Corruptie en de Afghaanse economie

In een AAN-rapport gepubliceerd in mei 2020 beschrijft analiste Kate Clark de kennelijke paradox dat, ondanks bijna twee decennia van internationale hulp aan Afghanistan, het merendeel van de Afghaanse burgers dieper zijn weggezakt in armoede. De enorme internationale steun (door economen omschreven als *rent*) creëerde een sterk financieel afhankelijke overheid en economie, waardoor de binnenlandse productie verzwakt werd en corruptie toenam. Op die manier heeft de toevloed aan

³⁶ IWA, 12/2018, pp. 2-3, 36-45, 50-52, [url](#)

³⁷ Pajhwok Afghan News, 15/02/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 11/07/2018, [url](#); Tolo News, 28/11/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 04/07/2019, [url](#); Pajhwok Afghan News, 12/01/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 06/02/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 13/06/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 26/08/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 29/08/2020, [url](#); Khaama Press, 16/11/2020, [url](#)

³⁸ UNSG, 03/09/2019, p. 9, [url](#)

³⁹ SIGAR, 30/10/2020, p. 117, [url](#)

⁴⁰ HRW, 08/05/2018, [url](#); NYT (Gibbons-Neff T., Rahim N.), 27/10/2020 (update: 02/11/2020), [url](#)

⁴¹ NYT (Gibbons-Neff T., Rahim N.), 27/10/2020 (update: 02/11/2020), [url](#)

⁴² AREU (Gardizi M. et al.), 06/2010, pp. 9, 17, [url](#); IWPR (Zaland K.), 12/02/2018, [url](#); AREU & ODI, 08/2018, pp. 1, 3, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 2020, p. 13, [url](#); Landinfo, 16/10/2020, pp. 27-28, [url](#)

buitenlandse middelen in Afghanistan vanaf 2009 de corruptie in het land versterkt en geconsolideerd in de Afghaanse economie.⁴³

Verschillende bronnen geven aan dat de effecten van corruptie op de economie in Afghanistan sterk voelbaar zijn.⁴⁴ Dit heeft er onder andere toe geleid dat de ontwikkeling van privé-initiatieven beperkt is gebleven⁴⁵ en dat er een bloeiende informele economie (gerund door politieke elites en krijgsheren)⁴⁶ tot stand is gekomen.⁴⁷ Een rapport van Freedom House beschrijft hoe economische vrijheid in Afghanistan beperkt wordt door corruptie, patronage en de dominante rol van een kleine politiek geaffilieerde elite. De voorbije twee decennia waren investeerders in de meest winstgevende economische activiteiten (zoals overheids -en defensiecontracten, drugshandel, vastgoedontwikkeling en de ontginding van mineralen) steeds afhankelijk van connecties met invloedrijke figuren.⁴⁸

Fiscale corruptie en de cultuur van *jor amad(an)* (een soort regeling tussen belastingbetalers, belastingambtenaren en eventuele tussenpersonen) houden stand in het Afghanistan van na de Bonn-overeenkomst in 2001. Dit heeft een arbitrair en sterk gecorrumpeerd belastingsysteem tot stand gebracht. Een gebrek aan kennis over fiscale procedures zorgt er voor dat belastinginners vaak macht gebruiken om hun belangen te verzekeren.⁴⁹

Een in september 2020 gepubliceerde studie van de Wereldbank over douanehervormingen in Afghanistan stelt dat iedereen die goederen transporteert in het land geconfronteerd wordt met een parallelle belastingstructuur. Enerzijds is er het officiële douanesysteem van de Afghaanse overheid. Anderzijds zijn er tal van officieuze belastingstructuren gerund door lokale machthebbers en verschillende oppositiegroepen.⁵⁰ Vrachtwagenchauffeurs in de provincies Kandahar en Herat getuigen zowel belastingen te moeten betalen aan de overheid als aan de taliban aan controleposten op de weg. De taliban geven hierbij een betalingsbewijs dat getoond kan worden bij andere posten, waardoor het doorgaans bij één betaling blijft. Overheidsbeamten daarentegen vragen bij elke controle een nieuwe betaling. De taliban zouden soms ook tussenbeide komen als politieagenten proberen steekpenningen af te dwingen in regio's onder controle van de militanten.⁵¹ Op de betalingsbewijzen van de overheid ontbreekt regelmatig een handtekening, stempel of andere nodige details, waardoor het geld vaak in de zakken van de controllerende beambten verdwijnt.⁵²

Een systematische corruptie aan grensovergangen⁵³ belemmert de ontwikkeling van de legale Afghaanse markteconomie. Zo wordt gerapporteerd over ambtenaren die smeergeld vragen in ruil voor het onderwaarderen, onderwegen of niet scannen van ladingen, wat de smokkel van illegale goederen⁵⁴ in de hand werkt en de winstmarges uit de legale economie verzwakt.⁵⁵ Om corruptie tegen te gaan, lanceerde het Afghaanse Douane Departement in samenwerking met de Wereldbank in 2004 een nationale automatisering van de douaneprocedure. Hoewel er nog tal van uitdagingen zijn

⁴³ AAN (Clark K.), 05/2020, pp. 2, 14, [url](#)

⁴⁴ IGC et al. (Bizhan N.), 04/2018, p. 6, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 2020, p. 19, [url](#); SIGAR, 30/10/2020, p. 151, [url](#)

⁴⁵ OECD, 2019, [url](#)

⁴⁶ Bertelsmann Stiftung, 2020, p. 19, [url](#)

⁴⁷ IGC et al. (Bizhan N.), 04/2018, p. 6, [url](#)

⁴⁸ Freedom House, 04/03/2020, [url](#)

⁴⁹ APPRO, 07/2017, pp. 2, 21, 31-32, [url](#); AREU (Isar S.), 30/01/2020, pp. 2-3, [url](#)

⁵⁰ WB, 09/2020, pp. 140-145, [url](#)

⁵¹ Economist (The), 05/2019, [url](#); NYT (Zucchino D., Abed F.), 01/11/2020 (update: 12/11/2020), [url](#)

⁵² Pajhwok Afghan News, 17/09/2020, [url](#)

⁵³ Gandhara, 07/07/2020, [url](#); Pakistan Today, 16/08/2020, [url](#)

⁵⁴ Pajhwok Afghan News, 23/09/2020, [url](#)

⁵⁵ USDOS, 2019, [url](#); Pajhwok Afghan News, 25/06/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 28/06/2020, [url](#); WB, 09/2020, pp. 140-145, [url](#)

en omkoping nog regelmatig voorkomt, is de legale winstophaling de voorbije vijftien jaar gestegen en zijn de vrijgavetijden voor vrachtwagens ingekort.⁵⁶

Corruptie blijkt ook een probleem bij het uitbesteden van wegenbouwprojecten aan bedrijven en aannemers. Deze procedure is onderhevig aan het geven van steekpenningen om de toekenning van openbare werken voor zich te winnen. Regelmatig wordt materiaal van een lage kwaliteit gebruikt⁵⁷ en worden projecten in een latere fase niet opgevolgd. Qayoom Suroush, voormalig onderzoeker bij AAN, getuigt over grootschalige corruptie en verduistering in de Afghaanse wegeninfrastructuur, waarbij de overheid en lokale machtsfiguren de bouwbedrijven en hun medewerkers beschermen.⁵⁸

Ook de energie- en mijnbouwsector in Afghanistan zijn volgens bronnen gevoelig aan corruptie, wat investeerders afschrikt.⁵⁹ Een groot aandeel van de mijnontginning wordt uitgevoerd door kleinschalige illegale activiteiten. De producten worden vervolgens het land uit gesmokkeld.⁶⁰ In november 2020 rapporteert MEC, een onafhankelijk anticorruptie-orgaan in Afghanistan, dat 31 departementen van het ministerie van Mijnbouw en Petroleum illegaal bestuurd worden door waarnemende ambtenaren.⁶¹

In 2019 staat Afghanistan op plaats 173 van de 190 van de *Doing Business-Ranking* van de Wereldbank, die landen rangschikt op basis van hoe bevorderlijk hun regelgeving is ten aanzien van zakelijke operaties. Na een korte vooruitgang in 2018 (plaats 167) ten opzichte van 2016 en 2017 (plaats 183), gaat Afghanistan er dus opnieuw op achteruit in 2019.⁶² In haar *Investment Climate Statements Report 2019* voor Afghanistan benoemt het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken corruptie als een van de belangrijkste uitdagingen om een bedrijf op te richten en zaken te doen in Afghanistan. Dit zorgt vooral voor obstakels bij het bekomen van de nodige vergunningen, bij de administratie van overheidsopdrachten en bij het betalen van belastingen.⁶³ Corruptie leidt vaak tot hogere bedrijfskosten en ondermijnt het zakelijk (zelf)vertrouwen.⁶⁴ Daarnaast wordt ook melding gemaakt van de afpersing van vermogende buitenlandse investeerders.⁶⁵

Tot slot geven verschillende bronnen aan dat ook drugs een belangrijke bron is voor corruptie in Afghanistan.⁶⁶ Het land kent een bloeiende drugseconomie, die 80-90 % van de wereldproductie aan opium levert.⁶⁷ *The Helmand Food Zone*, een landbouwproject in de zuidelijke provincie Helmand ontwikkeld voor een snelle en aanzienlijke vermindering van de opiumteelt, heeft volgens een studie van AREU geleid tot een institutionalisering van corruptie in de regio. Het onderzoek rapporteert over ambtenaren en dorpsouderen die zaden en meststof, bedoeld voor distributie, bijhouden en/of verkopen op de lokale markt. Zo consolideert het project bestaande machts- en patronagesystemen en voedt het een groeiende frustratie bij de lokale bevolking ten opzichte van de Afghaanse overheid.⁶⁸

⁵⁶ WB, 09/2020, pp. 140-145, [url](#)

⁵⁷ Pajhwok Afghan News, 05/01/2020, [url](#)

⁵⁸ Washington Post (The) (Bearak M.), 22/01/2018, [url](#)

⁵⁹ VoA, 22/05/2018, [url](#); NYT (Mashal M., Rahim N.), 06/01/2019, [url](#); Al Jazeera, 28/05/2019, [url](#); Pajhwok Afghan News, 08/02/2020, [url](#)

⁶⁰ UNDP, 03/2020, pp. 5-6, [url](#); SIGAR, 30/10/2020, p. 164, [url](#)

⁶¹ Pajhwok Afghan News, 17/11/2020, [url](#)

⁶² WB, [laatst geüpdateet: 2020], [url](#); WB, [laatst geüpdateet: 2020], [url](#)

⁶³ USDOS, 2019, [url](#)

⁶⁴ Bertelsmann Stiftung, 2020, p. 19, [url](#)

⁶⁵ USDOS, 2019, [url](#)

⁶⁶ VoA, 19/11/2018, [url](#); BBC News (Rowlat J.), 25/04/2019, [url](#); Al Jazeera, 26/02/2020, [url](#); SIGAR, 30/10/2020, p. 129, [url](#)

⁶⁷ AAN (Bjelica J.), 14/06/2018, [url](#); Al Jazeera, 26/02/2020, [url](#); AAN (Bjelica J.), 25/06/2020, [url](#)

⁶⁸ AREU (Mansfield D.), 11/2019, pp. 1-2, 61-62, [url](#)

1.3. Corruptie en tewerkstelling

Verschillende bronnen geven aan dat het verwerven van een overheidsfunctie of invloedrijke positie vaak onderhevig is aan corruptie, favoritisme of nepotisme.⁶⁹ Een onderzoek van de Afghanistan Public Policy Research Organization (APPRO) geeft aan dat zelfs indien een kandidaat de nodige kwalificaties heeft voor een functie, smeergeld vaak een voorwaarde is om de functie effectief te verkrijgen.⁷⁰ In mei 2019 verklaart een voormalige ambtenaar bij de Ghani-administratie aan de NYT dat overheidsposities soms ook verkregen worden in ruil voor seksuele gunsten.⁷¹ Volgens IWA rapporteert een kwart van de Afghaanse burgers het slachtoffer te zijn geweest van nepotisme. Deze praktijk overheerst het meest in het noorden van het land, het minst in het centrum en in de regio van de centrale hoglanden.⁷²

Jaarlijks studeren er 50.000 tot 90.000 Afghaanse jongeren af aan de universiteit. De Afghaanse regering rekruiteert echter slechts voor ongeveer 15.000 overheidsposities per jaar, wat voor een enorme concurrentie zorgt. Zo solliciteren begin 2018 meer dan 280.000 kandidaten voor 18.000 overheidsjobs op instapniveau. Diepgewortelde patronagenetwerken hebben er lang voor gezorgd dat kandidaten met de nodige (vaak politieke) connecties bevoordeeld worden. Bij zijn aantreden als president in 2014 belooft Ashraf Ghani verandering te brengen in de wijze waarop het land bestuurd wordt, door een nieuwe generatie van jonge opgeleide Afghanen aan te werven voor leidinggevende overheidsposities. Dit blijkt echter moeilijker dan gedacht, gezien de macht van een kleine elite van invloedrijke tussenpersonen die er alle baat bij hebben dat het patronagesysteem blijft bestaan. Nepotisme heeft dus nog steeds de bovenhand over verdienste bij aanwervingen voor overheidsposities in Afghanistan. Begin 2018 brengt het nieuwsagentschap NYT een bezoek aan de ambtenarencommissie, die verantwoordelijk is voor de rekrutering van 400.000 overheidsfuncties. Eens per week opent de commissie haar deuren voor klachten van jonge opgeleide sollicitanten, die gefrustreerd en ontgoocheld zijn door hun gebrek aan de nodige connecties om door de Afghaanse bureaucratie te breken.⁷³

In juni 2020 bericht het MEC over de aanwerving van meer dan twintig diensthoofden van verschillende departementen binnen het ministerie van Financiën (voornamelijk douanebeamten) op basis van illegale overeenkomsten, omkoperij en nepotisme (politieke en familiale relaties).⁷⁴

1.4. Corruptie in het Afghaanse onderwijsysteem

Bronnen spreken van een historisch diepgewortelde en systematische corruptie binnen het Afghaanse onderwijsysteem.⁷⁵ Deze corruptie wordt in verband gebracht met de invloed van politiek op het onderwijs in Afghanistan: onderwijs werd de voorbije decennia gebruikt als dienstverlening om politieke macht te bekomen op lokaal en nationaal niveau. Op die manier werd het Afghaanse ministerie van Onderwijs een belangrijke bron van patronagerelaties.⁷⁶ Sinds de val van de taliban in 2001 stellen de Afghaanse overheid en internationale donoren het onderwijs in Afghanistan vaak voor

⁶⁹ AREU (Hashimi S.H., Lauth G.), 08/2016, pp. 2, 12, 24, 27, 29-30, [url](#); NYT (Mashal M.), 09/01/2018, [url](#); Tolo News, 18/09/2018, [url](#); IWA, 12/2018, pp. 46-49, [url](#); National (The) (Kumar R.), 15/11/2020, [url](#)

⁷⁰ APPRO, 04/2016, p. 29, [url](#)

⁷¹ NYT (Gibbons-Neff T.), 26/05/2019, [url](#)

⁷² IWA, 12/2018, pp. 2-3, [url](#)

⁷³ NYT (Mashal M.), 09/01/2018, [url](#)

⁷⁴ Pajhwok Afghan News, 03/06/2020, [url](#); Tolo News, 06/06/2020, [url](#)

⁷⁵ AAN (Adili A. Y.), 13/03/2017, [url](#); AAN (Bjelica J.), 29/10/2017, [url](#); GAB (Stephenson M.), 04/01/2018, [url](#); Deine Korrespondentin (Eschbacher V.), 10/01/2018, [url](#); NYT (Mashal M., Rahim N.), 01/04/2018, [url](#); Bittlingmayer U.H., et al. (eds.) (Ruttig T.), 2019, pp. 17, 36, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, p. 7, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 2020, p. 27, [url](#); HRW, 06/2020, pp. 13-15, [url](#)

⁷⁶ AAN (Giustozzi A.), 05/05/2010, p. 2, [url](#); AREU, 01/2016, pp. 2-3, 29-31, [url](#)

als een groot succesverhaal. Volgens AAN-analist Ali Yawar Adili heeft dit de deuren verder geopend voor wanbeheer, manipulatie en corruptie.⁷⁷

In oktober 2017 brengt het MEC een rapport uit dat de corruptie binnen het Afghaanse onderwijsysteem evalueert. Dit rapport geeft aan dat een traditie van corruptie ingebet is in verschillende domeinen van het onderwijsysteem. Zo gebeurt de aanstelling van leerkrachten eerder via invloed, connecties, nepotisme en omkoperij, dan op basis van verdienste - wat een belangrijke invloed heeft op de kwaliteit van het onderwijs. Verder omschrijft het rapport het Afghaanse schoolcurriculum als te ambitieus, waardoor studenten en leerkrachten zich vaak laten verleiden tot oneerlijke methodes om de vooropgestelde eindtermen toch te halen.⁷⁸ In de reeds genoemde *National Corruption Survey* (2018) van IWA duiden respondenten onderwijs aan als de corruptste sector, na justitie, in Afghanistan. Respondenten van IWA ervaren het Afghaanse ministerie van Onderwijs als de tweede meest corrupte instantie in het land, na de rechtbanken en rechters.⁷⁹

Tal van bronnen over corruptie in het Afghaanse onderwijs verwijzen naar het fenomeen van de zogenaamde *ghost schools*, *ghost students* en *ghost teachers*.⁸⁰ Hoewel heel wat scholen gesloten zijn en er geen lessen gegeven worden, ontvangen de leerkrachten toch maandelijks hun salaris van het ministerie van Onderwijs. Hoewel ze niet naar school gaan en niet studeren, gaan leerlingen toch telkens over naar het volgende jaar en behalen ze uiteindelijk hun diploma.⁸¹ Fondsen worden toegekend en contracten worden getekend voor de bouw van nieuwe scholen, maar in werkelijkheid starten de projecten niet.⁸²

Enerzijds slagen de taliban er soms in om corruptie te bestrijden in het onderwijsysteem van de Afghaanse overheid. Zo verklaren respondenten uit het district Andar in de provincie Ghazni in juni 2019 aan AAN dat de lokale taliban alle *ghost teachers* van de lerarenlijsten schrapten na de officiële schooldocumenten in het district te hebben gecontroleerd.⁸³ Anderzijds halen de taliban soms ook hun voordeel uit de corruptie in het reguliere Afghaanse onderwijs. Respondenten uit het district Nad Ali in de provincie Helmand verklaren eveneens in juni 2019 aan AAN dat de taliban, van verschillende schoolhoofden in hun regio, een aandeel krijgen van de salarissen van de *ghost teachers*.⁸⁴

In januari 2020 maakt het departement van Onderwijs in de provincie Balkh bekend dat *ghost teachers* niet langer een salaris zullen uitbetaald krijgen, noch verder zullen kunnen genieten van andere privileges. Het departementshoofd verklaart het proces voor biometrische registratie van leerkrachten en educatieve medewerkers succesvol te hebben afgerond. Vanaf nu zullen alle aanwervingen en uitbetalingen van salarissen voor leerkrachten in de provincie gebeuren op basis van dit biometrische registratiesysteem.⁸⁵

Bronnen rapporteren eveneens over onregelmatigheden, corruptie en machtsmisbruik bij de organisatie van het toelatingsexamen (*kankur* of *kankor*, afgeleid van het Franse *concours*) tot het Afghaanse hoger onderwijs, alsook bij de uitreiking van diploma's. Zo worden de antwoorden op de vragen van de proef soms op voorhand verkocht aan studenten. Lokale machtsfiguren beïnvloeden de

⁷⁷ AAN (Adili A. Y.), 13/03/2017, [url](#)

⁷⁸ MEC, 10/2017, pp. 108-114, [url](#)

⁷⁹ IWA, 12/2018, p. 31, [url](#)

⁸⁰ Pajhwok Afghan News, 18/07/2017, [url](#); Al Jazeera, 10/06/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 04/01/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 02/03/2020, [url](#); HRW, 06/2020, pp. 13-14, [url](#); Afghanistan After America [audio - podcast], 24/09/2020, [url](#); Tolo News, 20/12/2020, [url](#)

⁸¹ BuzzFeed News (Khan, A.), 09/07/2015, [url](#); IWPR (Hakimi H.), 05/12/2016, [url](#)

⁸² Tolo News, 20/12/2020, [url](#)

⁸³ AAN (Muzhary F.R.), 13/06/2020, [url](#)

⁸⁴ AAN (Sabawoon A.M.), 02/06/2019, [url](#)

⁸⁵ Pajhwok Afghan News, 04/01/2020, [url](#)

resultaten van de *kankur* en bepalen mee welke studenten uiteindelijk afstuderen. Studenten betalen vaak voor een plaats aan de universiteit, zowel voor hun inschrijving als voor hun diploma.⁸⁶

Mediaberichten rapporteren over beschuldigingen van corruptie aan het adres van verschillende hooggeplaatste ambtenaren in het Afghaanse onderwijs. In januari 2018 wordt een hooggeplaatste ambtenaar van het departement van Onderwijs van de provincie Herat gearresteerd op verdenking van corruptie.⁸⁷ In maart-april 2019 wordt de directeur van het departement van Onderwijs van de provincie Nangarhar beschuldigd van corruptie in elf zaken, voornamelijk documentenfraude bij ontwikkelingsprojecten. Het onderzoek komt terecht bij het kantoor van de procureur-generaal.⁸⁸ In september 2020 wordt eveneens de directeur van het departement van Onderwijs van de provincie Paktia doorverwezen naar de procureur-generaal. Hij wordt ervan beschuldigd de maandlonen van *ghost teachers* voor zich te hebben gehouden.⁸⁹ In oktober 2020 worden vier prominente ambtenaren van het ministerie van Hoger Onderwijs ontslagen na klachten van corruptie.⁹⁰

In april 2020 publiceert het MEC een zesde opvolgingsrapport met een corruptie beoordeling van het ministerie van Onderwijs. Het rapport stelt dat er vooruitgang is geboekt op het gebied van corruptie en hervormingen binnen het Afghaanse onderwijsysteem, maar dat het tempo van deze vooruitgang lager ligt dan voorzien. Het MEC rapporteert over een vooruitgang in transparantie bij het rekruteringsproces van leerkrachten, een toegenomen participatie en engagement van vrouwen binnen het ministerie van Onderwijs en de oprichting van een anticorruptieplan voor het onderwijs. Anderzijds stelt het MEC dat het monitoring- en rapporteringsmechanisme binnen het ministerie van Onderwijs nog steeds kwetsbaar is voor corruptie, dat er geen permanente monitoring gebeurt van privéscholen en dat de jaarlijkse prestatiebeoordelingen van leerkrachten niet op gestandaardiseerde wijze gebeuren (als ze al gebeuren). De resultaten van deze beoordelingen worden bovendien vaak gemanipuleerd of vervalst.⁹¹

1.5. Corruptie bij de Afghaanse veiligheids- en gerechtelijke diensten

1.5.1. Corruptie bij de Afghaanse veiligheidsdiensten

Verschillende enquêtes geven aan dat de Afghaanse bevolking meer vertrouwen heeft in het Afghaanse nationale leger (Afghan National Army, ANA) dan in de Afghaanse nationale politie (Afghan National Police, ANP) en meer getroffen wordt door corruptie bij interacties met de ANP dan met het ANA.⁹²

Jaren van hervormingen en initiatieven om de ANP te professionaliseren hebben niet kunnen verhinderen dat corruptie welig tiert in de nationale politierangen.⁹³ Verschillende bronnen spreken over een historische privatisering die ontstaan is binnen de ANP. Voormalige lokale machthebbers kregen hoge politiefuncties en brachten hun eigen manschappen, wapens en materiaal mee. De hoogste politieposten zijn vaak in handen van invloedrijke figuren en hun achterban.⁹⁴ Benoemingen

⁸⁶ AAN (Obaid, A.), 26/02/2014, [url](#); AAN (Obaid, A.), 23/01/2015, [url](#); IWPR (Mohammadi A.), 25/01/2018, [url](#)

⁸⁷ Pajhwok Afghan News, 16/01/2018, [url](#)

⁸⁸ Pajhwok Afghan News, 20/03/2019, [url](#); Pajhwok Afghan News, 11/04/2019, [url](#)

⁸⁹ Pajhwok Afghan News, 04/09/2020, [url](#)

⁹⁰ Pajhwok Afghan News, 21/10/2020, [url](#)

⁹¹ MEC, 11/04/2019, p. 13, [url](#); MEC, 04/2020, pp. 21-24, [url](#)

⁹² IWA, 12/2018, p. 17, [url](#); Asia Foundation (The), 14/11/2019, p. 144, [url](#); CSIS (Cordesman A.H.), 07/07/2020, p. 100, [url](#)

⁹³ NYT (Mashal M.), 08/04/2017, [url](#); DW, 01/05/2018, [url](#); NYT (Nordland R.), 18/08/2018, [url](#); NYT (Mashal M.), 16/01/2019, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, p. 8, [url](#); NYT (Zucchin D.), 01/05/2019, [url](#); NYT (Gibbons-Neff T.), 12/07/2019, [url](#); CSIS (Cordesman A.H.), 10/09/2019, p. 5, [url](#); Washington Post (The) (Whitlock C.), 09/12/2019, [url](#); Freedom House, 04/03/2020, [url](#); NYT (Mashal M.), 08/02/2020, [url](#)

⁹⁴ AAN (Ruttig T.), 12/06/2011, [url](#); USIP (Jalali A.A.), 20/05/2016, p. 8, [url](#); NYT (Mashal M.), 16/01/2019, [url](#)

voor (hogere) ANP-functies worden nog steeds eerder aangestuurd door (politieke, etnische) invloed en connecties, dan door verdienste.⁹⁵

Publieke afpersing is reeds geruime tijd een probleem in de ANP-rangen. Volgens 62 % van de respondenten van een enquête die Pajhwok Afghan News uitvoerde in oktober 2019 maakt de Afghaanse politie zich openlijk schuldig aan omkoperij en het aanvaarden van smeergeld.⁹⁶ In verschillende bronnen getuigen chauffeurs over het moeten betalen van steekpenningen aan legale en illegale politiecontroleposten langs de weg. Als ze niet betalen moeten reizigers vaak uren wachten of mogen ze niet doorrijden.⁹⁷ Winkeliers verklaren goederen te moeten afgeven aan de politie tegen een vergoeding die de agenten zelf kiezen of een soort taks te moeten betalen.⁹⁸ Eigenaars van kleine winkels in de stad Kabul getuigen steekpenningen te moeten betalen aan de politie om met rust gelaten te worden door lokale criminale bendes. Deze bendes krijgen dan op hun beurt een deel van de buit van de politie.⁹⁹ Ook wordt gerapporteerd over politieagenten (bijvoorbeeld in Kabul) die steekpenningen aannemen van criminelen en opstandelingen om een oogje toe te knijpen bij misdrijven of bij het binnensmokkelen van wapens in de stad voor het plannen van aanslagen.¹⁰⁰ AAN-analist Fabrizio Foschini beschrijft hoe in verschillende stads wijken in Kabul een soort *modus vivendi* is ontstaan tussen de politie en criminale groepen. Criminelen die op heterdaad betrapt worden beroepen zich op intimidatie en corrupte praktijken, zoals het *waseta*-systeem (politieke connecties), om een dagvaarding voor de rechter te vermijden. Straffeloosheid is zo vaak nog steeds de norm.¹⁰¹

Een ander fenomeen waar de ANP-rangen reeds jaren mee te maken krijgen is de zogenaamde *ghost police*. Politiecommandanten innen het loon van manschappen die louter op papier bestaan. Deze spook politiemannen zijn fictieve namen op de ANP-loonlijsten, ze worden niet actief ingezet op het terrein.¹⁰² Zo rapporteert SIGAR in juli 2020 over 50-70 % *ghost positions* binnen het politiepersoneel in de provincies Kandahar, Zabul, Helmand en Uruzgan.¹⁰³

Ook het gebruik van drugs door leden van de ANP en de betrokkenheid van politiepersoneel bij drugshandel en -smokkel blijft problematisch.¹⁰⁴ Voornamelijk regio's langs belangrijke smokkelroutes¹⁰⁵ en gebieden waar opium gecultiveerd wordt, zoals de zuidelijke provincies Kandahar, Helmand, Zabul en Uruzgan, worden hiermee geconfronteerd.¹⁰⁶ Ook in de noordelijke provincie Kunduz wordt gerapporteerd over de (ver)koop van drugs nabij het Counter Narcotics Department van de overheid, waarbij de politie smeergeld opstrijkt in plaats van de illegale handel te stoppen.¹⁰⁷

De drijfveren die corruptie binnen de ANP in stand houden zijn divers. Een gebrek aan transparantie binnen het interne rechtssysteem van de politie zorgt ervoor dat eerlijke ANP-officieren gedemotiveerd geraken. Terwijl zij de corruptie in hun rangen proberen tegen te gaan worden ze geconfronteerd met een realiteit waarin corrupte commandanten profiteren van de straffeloosheid. Daarnaast werkt een

⁹⁵ AAN (Clark K.), 09/06/2017, [url](#); Pajhwok Afghan News, 13/01/2018, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, p. 8, [url](#); NYT (Mashal M.), 08/02/2020, [url](#); USDOD, 06/2020, p. 82, [url](#)

⁹⁶ Pajhwok Afghan News, 08/10/2019, [url](#)

⁹⁷ Pajhwok Afghan News, 01/07/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 24/01/2019, [url](#); Pajhwok Afghan News, 27/01/2019, [url](#); Reuters, 04/06/2019, [url](#); Washington Post (The) (Whitlock C.), 09/12/2019, [url](#); UNAMA, 22/02/2020, [url](#); Gandhara, 07/07/2020, [url](#)

⁹⁸ IWPR, 30/08/2011, [url](#); Reuters, 04/06/2019, [url](#)

⁹⁹ AAN (Foschini F.), 21/02/2020, [url](#)

¹⁰⁰ VoA, 02/02/2018, [url](#)

¹⁰¹ AAN (Foschini F.), 21/02/2020, [url](#)

¹⁰² SIGAR (Sopko J.F.), 24/01/2018, [url](#); Tolo News, 06/06/2018, [url](#); NYT (Zucchino D.), 01/05/2019, [url](#); Tolo News, 24/07/2019, [url](#); Washington Post (The) (Whitlock C.), 09/12/2019, [url](#); Tolo News, 26/08/2020, [url](#); Afghanistan After America [audio - podcast], 24/09/2020, [url](#)

¹⁰³ SIGAR, 30/07/2020, p. 77, [url](#); MEC, 2020, [url](#)

¹⁰⁴ Freedom House, 04/03/2020, [url](#)

¹⁰⁵ Freedom House, 04/03/2020, [url](#)

¹⁰⁶ Tolo News, 26/08/2020, [url](#)

¹⁰⁷ Pajhwok Afghan News, 24/11/2019, [url](#)

relatief laag loon (zeker voor agenten uit lagere rangen) corrupte praktijken in de hand.¹⁰⁸ Deze cyclus van corruptie en straffeloosheid heeft een systeem gecreëerd dat zichzelf in stand houdt. Politieofficieren worden aangespoord tot corrupte praktijken om hun huidige positie en het mogelijke vooruitzicht op andere posten veilig te stellen. De financiële investering die zij hebben moeten doen om deze posities te bemachtigen proberen ze te recupereren. Het geld dat ANP-leden verzamelen met activiteiten als afpersing, smeergeld en drugsmokkel investeren ze voor hun maandelijkse afbetalingen aan de invloedrijke figuren die het corrupte stelsel in stand houden. Om de voordelen van dergelijk systeem te plukken zijn de verschillende actoren afhankelijk van elkaar. De kans dat één van hen het initiatief zal nemen om dit systeem onderuit te halen is klein.¹⁰⁹

Volgens een recente studie van AAN over de mobilisatie van lokale strijdkrachten wordt ook de Afghaanse lokale politie (Afghan Local Police, ALP), geplaatst door corruptie en misbruik, wat uiteindelijk heeft bijgedragen tot de beslissing om deze strijdkracht te ontmantelen in september 2020.¹¹⁰ Net zoals bij de ANP wordt gerapporteerd over connecties met voormalige krijgsheren, afpersing, betrokkenheid bij smokkel en criminaliteit en *ghost personnel* in de ALP-rangen.¹¹¹ AAN merkt hierbij regionale verschillen op. Voornamelijk in de noordoostelijke provincie Takhar, en de omliggende provincies Kunduz, Baghlan en Badakhshan heeft de ALP een kwalijke reputatie op het gebied van corruptie. In de provincies Kunar, Paktia en Paktika wordt het gedrag van de ALP positiever ervaren.¹¹²

Het ANA krijgt eveneens af te rekenen met corruptie¹¹³ en *ghost soldiers*.¹¹⁴ Zo wordt er gerapporteerd over Afghaanse soldaten die materiaal, geleverd door de Amerikanen, stelen.¹¹⁵ Ook benoemingen van hogere posities in het Afghaanse leger worden vaak beïnvloed door nepotisme en de tussenkomst van invloedrijke figuren.¹¹⁶ Na de publicatie van een SIGAR-rapport waarin melding wordt gemaakt van *ghost personnel* binnen de Afghaanse veiligheidsdiensten ontkent het Afghaanse ministerie van Defensie in augustus 2019 het bestaan van *ghost soldiers* in het Afghaanse nationaal leger.¹¹⁷

Voorgenoemde corrupte praktijken weerhouden de Afghaanse veiligheidsdiensten (Afghan National Defence and Security Forces, ANDSF) (voornamelijk de ANP) ervan op te treden als een effectieve en efficiënte strijdkracht.¹¹⁸ Eind 2016 werkt president Ashraf Ghani een ANDSF-*roadmap* uit, een breed gedragen hervormingsinspanning waarvan anticorruptie één van de vier kernelementen is.¹¹⁹ Verschillende bronnen rapporteren over pogingen om de mogelijkheden voor corruptie bij de Afghaanse veiligheidsdiensten te verminderen, zoals het aanpakken van corruptie aan ANDSF-controleposten, het minimaliseren van de invloed van lokale machthebbers, het wegwerken van onnodige bureaucratie en het invoeren van nieuwe standaarden van verantwoording voor het ANDSF-personnel.¹²⁰ Om het probleem van de *ghost police* en *ghost soldiers* aan te pakken, wordt in het voorjaar van 2019 het door de Verenigde Staten (VS) gesteunde Afghan Personnel and Pay System

¹⁰⁸ Tolo News [video - vertaald uit het Pashto door CGVS-tolk 757], 23/05/2018, [url](#)

¹⁰⁹ IWA (Isaqzadeh M.R. & Giustozzi A.), 2015, p. 35, [url](#); AAN (Clark K.), 09/06/2017, [url](#)

¹¹⁰ AAN (Clark K. et al.), 07/2020, pp. 9, 31, [url](#)

¹¹¹ Washington Post (The) (Whitlock C.), 09/12/2019, [url](#); Pajhwok Afghan News, 25/02/2020, [url](#); AAN (Clark K. et al.), 07/2020, p. 39, [url](#)

¹¹² AAN (Clark K. et al.), 07/2020, pp. 45, 53, [url](#)

¹¹³ DW, 01/05/2018, [url](#); NYT (Nordland R.), 18/08/2018, [url](#)

¹¹⁴ SIGAR (Sopko J.F.), 24/01/2018, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, p. 8, [url](#); NYT (Zucchino D.), 01/05/2019, [url](#); NYT (Nordland R., Gibbons-Neff T.), 15/05/2019, [url](#); Afghanistan After America [audio - podcast], 24/09/2020, [url](#)

¹¹⁵ NYT (Nordland R., Gibbons-Neff T.), 15/05/2019, [url](#); Washington Post (The) (Whitlock C.), 09/12/2019, [url](#)

¹¹⁶ NYT (Nordland R., Gibbons-Neff T.), 15/05/2019, [url](#); NYT (Gibbons-Neff T.), 12/07/2019, [url](#)

¹¹⁷ Tolo News, 03/08/2019, [url](#)

¹¹⁸ AAN (Clark K.), 09/06/2017, [url](#); SIGAR, 30/10/2020, p. 14, [url](#)

¹¹⁹ USDOD, 06/2020, p. 30, [url](#)

¹²⁰ NYT (Mashal M.), 16/01/2019, [url](#); NYT (Gibbons-Neff T.), 12/07/2019, [url](#); USDOD, 06/2020, p. 33, [url](#); NYT (Mashal M.), 20/07/2020, [url](#)

(APPS) geïntroduceerd, gebaseerd op de biometrische registratie van politiepersoneel en soldaten.¹²¹ In februari 2020 begint de stad Kabul met de installatie van een GPS-systeem in de politievoertuigen die rondrijden in de stad, dit om corruptie en het wangebruik van politievoertuigen tegen te gaan.¹²² In december 2020 geven bevindingen van het MEC aan dat het ministerie van Binnenlandse Zaken geen noemenswaardige vooruitgang heeft geboekt in de strijd tegen corruptie binnen haar kwetsbare departement. 97 % van het politiepersoneel zou nog niet zijn opgenomen in het nieuwe betalingssysteem voor salarissen.¹²³

1.5.2. Corruptie bij justitie

In de voorgenoemde *National Corruption Survey* (2018) van IWA duiden respondenten justitie aan als de meest corrupte sector in Afghanistan. Rechtbanken worden hierbij als beduidend corrupter ervaren dan rechters, wat volgens IWA suggereert dat Afghaanse burgers voornamelijk met corruptie te maken krijgen bij het bezoeken van rechtbanken voor administratieve of bureaucratische doeleinden (bijvoorbeeld voor het aanvragen van documenten of certificaten).¹²⁴

Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken en Freedom House rapporteren in 2019 en 2020 over een ondoeltreffend en door willekeur gekenmerkt juridisch systeem in Afghanistan, ondermijnd door corruptie, een gebrek aan capaciteit en onvoldoende opgeleide rechters. Bovendien wordt de professionaliteit van rechters en advocaten beïnvloed door bedreigingen en smeergeld van lokale machtsfiguren en gewapende groeperingen.¹²⁵ Gearresteerde criminelen komen vaak snel terug vrij door omkoping.¹²⁶ De vooruitgang in een gerechtelijk onderzoek is eveneens onderhevig aan corruptie. Het MEC rapporteert over openbaar aanklagers die het gerechtelijk proces moedwillig vertragen om meer smeergeld te kunnen verdienen.¹²⁷ Een vertrouwelijke bron verklaart aan het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken dat rechters het bewijsmateriaal in een rechtszaak soms niet controleren, maar berechten op basis van inlichtingenrapporten die met hen worden gedeeld.¹²⁸

In juli 2020 kondigt het parket-generaal aan 31 van zijn 38 ambtenaren, waaronder aanklagers, advocaten en andere medewerkers, te hebben gearresteerd na onderzoek over beschuldigingen van corruptie en omkoping.¹²⁹ In oktober 2020 rapporteert SIGAR over een schijnbaar verminderende invloed van patronagennetwerken op juridische onderzoeken en rechtszaken. Ambtenaren zouden druk ervaren om zich minder in te laten met corrupte praktijken, aangezien de taliban dit tegen de Afghaanse overheid zou kunnen gebruiken bij de huidige vredesonderhandelingen.¹³⁰

Verschillende bronnen rapporteren over een toenemend aandeel van de Afghaanse burgerbevolking dat het reguliere gerecht niet vertrouwt omwille van corruptie en zich wendt tot alternatieven, zoals traditionele gemeenschapsstructuren¹³¹ en regionale rechtspraaksystemen van de taliban, voor de bemiddeling bij en/of de oplossing van geschillen.¹³²

¹²¹ SIGAR, 30/07/2019, pp. 73-75, [url](#); Asia Foundation (The), 14/11/2019, p. 142, [url](#); USDOD, 12/2019, pp. 27-28, 51, [url](#); USDOD, 06/2020, pp. 38, 52, [url](#); SIGAR, 30/10/2020, pp. 80-83, [url](#)

¹²² Khaama Press, 23/02/2020, [url](#)

¹²³ Tolo News, 16/12/2020, [url](#)

¹²⁴ IWA, 12/2018, p. 31, [url](#)

¹²⁵ Freedom House, 04/03/2020, [url](#); USDOS, 03/2020, p. 9, [url](#)

¹²⁶ Pajhwok Afghan News, 02/01/2019, [url](#)

¹²⁷ MEC, 07/2017, p. 29, [url](#)

¹²⁸ Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, 01/03/2019, p. 66, [url](#)

¹²⁹ Pajhwok Afghan News, 14/07/2020, [url](#)

¹³⁰ SIGAR, 30/10/2020, p. 127, [url](#)

¹³¹ Vaak wordt in deze context verwezen naar het Afghaanse gewoonterecht (*Customary Law*).

¹³² IWA, 2018, pp. 2-3, [url](#); RFE/RL 06/02/2018, [url](#); IWPR (Zaland K.), 12/02/2018, [url](#); RFE/RL, 30/10/2018, [url](#); National (The) (Glinski S.), 20/05/2019, [url](#); Asia Foundation (The), 14/11/2019, pp. 146-147, [url](#); Freedom House, 04/03/2020, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 2020, pp. 12-13, [url](#); USIP (Smith S.S.), 04/2020, p. 6, [url](#);

UNAMA, 06/2020, p. 39, [url](#); NYT (Mashal M., Ghazi Z.), 08/12/2020, [url](#)

Voornamelijk rurale gemeenschappen verkiezen *shura's* en *jirga's* (raden van ouderen) boven het formele Afghaanse rechtssysteem.¹³³ Murtaza Haqiqat, advocaat en onderzoeker bij de Afghaanse ngo de Liaison Office (TLO), verwijst naar het zuidoosten van Afghanistan als "het land van de *jirga's*", waar een mondelijke en informele vorm van tribale rechtspraak de bovenhand heeft.¹³⁴ UNAMA rapporteert over een toenemende inspanning om de relatie tussen formele en informele rechtspraakssystemen te codificeren en hun werking te harmoniseren in 2019. Een nieuwe wet, opgesteld door het Afghaanse ministerie van Binnenlandse Zaken, beperkt de rechtspraakbevoegdheden van *shura's* en *jirga's* tot burgerlijke zaken en verbiedt enkele praktijken die expliciet ingaan tegen de grondwet en de internationale mensenrechtensnormen.¹³⁵ Traditionele bemiddelings- en rechtspraakssystemen blijven echter ook niet gespaard van corruptie. In een studie gepubliceerd in mei 2018 verklaren respondenten aan UNAMA eveneens geld, schapen of land te moeten geven tijdens het informele bemiddelingsproces van hun disputen.¹³⁶

Lokale taliban-rechtbanken, vaak *ad hoc* opgericht in een achterkamer van een moskee of georganiseerd in de vorm van zogenaamde *desert courts* (informele bijeenkomsten buiten in de velden),¹³⁷ worden omschreven als minder corrupt dan het reguliere Afghaanse gerecht en sneller en efficiënter in het berechtingsproces.¹³⁸ *Mullah's* en religieuze leiders nemen er de rol van rechter en/of advocaat op zich en handhaven de shariawet. Volgens onderzoeker Haqiqat versterken deze taliban-rechtbanken de verbinding tussen de militanten en de lokale gemeenschap en helpen ze de taliban ook bij hun rekruteringsproces.¹³⁹ In een studie voor het United States Institute of Peace (USIP) omschrijft Afghanistan-expert Scott S. Smith dit rechtspraakssysteem van de taliban als een effectieve dienstverlening voor burgers in gebieden onder hun controle, maar ook als een manier om invloed uit te oefenen over de lokale gemeenschap.¹⁴⁰

1.6. Corruptie in de humanitaire hulpsector en bij reconstructieprojecten

Verschillende bronnen geven aan dat een doeltreffende humanitaire hulpverlening in Afghanistan een enorme uitdaging is, gezien de volatile veiligheidssituatie en de endemische corruptie in het land.¹⁴¹ Door de specifieke Afghaanse context waarin corruptie een vaste plaats heeft verworven, zijn ook humanitaire hulporganisaties kwetsbaar voor dit fenomeen. Ze worden vaak gedwongen beroep te doen op lokale handelspraktijken (zoals omkoping en het betalen van steekpenningen) voor het verwerven van hun werkingsmaterialen of op lokale netwerken en invloedrijke figuren voor het aanwerven van hun personeel onder de Afghaanse bevolking en voor het afsluiten van contracten.¹⁴²

Ongeveer 75 % van Afghanistans totale overheidsuitgaven worden verstrekt door internationale donoren, waaronder de VS. Volgens een schatting van de Wereldbank zou Afghanistan tussen de 4.6 en 8.2 biljoen USD donorfinanciering nodig hebben per jaar, al zeker tot 2024.¹⁴³ In september 2019 kondigt de VS aan haar humanitaire hulpbudget voor Afghanistan te verminderen met 100 miljoen USD, verwijzend naar corruptie, financieel wanbeheer en een gebrek aan transparantie bij de

¹³³ Larson A., Ramsbotham A. (ed.) (Nader J., Roberts F.), 06/2018, p. 81, [url](#)

¹³⁴ National (The) (Glinski S.), 20/05/2019, [url](#)

¹³⁵ UNAMA, 06/2020, p. 39, [url](#)

¹³⁶ UNAMA & OHCHR, 05/2018, p. 29, [url](#)

¹³⁷ National (The) (Glinski S.), 20/05/2019, [url](#)

¹³⁸ IWA, 2018, pp. 2-3, [url](#); AAN (Kazemi S.R.), 09/12/2018, [url](#); AAN (Obaid A.), 26/02/2019, [url](#); ODI, HPG & NRC (Jackson A., Weigand F.), 05/2020, p. 1, [url](#); HRW, 06/2020, p. 57, [url](#)

¹³⁹ National (The) (Glinski S.), 20/05/2019, [url](#)

¹⁴⁰ USIP (Smith S.S.), 04/2020, p. 6, [url](#)

¹⁴¹ Oxfam & SCA, 03/2018, p. 37, [url](#); AAN (Ruttig T., Bjelica J.), 17/05/2018, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, pp. 2-3, 14-15, [url](#); VoA, 31/01/2020, [url](#)

¹⁴² Diplomat (The) (Samin, M.), 19/05/2016, [url](#); Guardian (The), 03/11/2016, [url](#); TI, 27/04/2017, pp. 26-27, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, pp. 14-15, 17, [url](#)

¹⁴³ SIGAR, 10/2020, p. 10, [url](#)

Afghanse overheid.¹⁴⁴ In oktober 2020 geeft SIGAR, die al meer dan een decennium onderzoekt doet naar verspilling, fraude en misbruik bij de door de VS gefinancierde reconstructieprojecten in Afghanistan, aan dat endemische corruptie en een gebrek aan verantwoording ervoor zorgen dat elke vorm van investering in Afghanistan riskant blijft en kwetsbaar is voor fraude en misbruik. Voor de periode van mei 2009 tot eind december 2019 rapporteert SIGAR over een totaal van ongeveer 19 biljoen USD aan verspilling, fraude en misbruik. De voornaamste oorzaak die SIGAR hiervoor aanhaalt is een ontoereikende en weinig doeltreffende interne controle.¹⁴⁵

Sarah Peck, advocate en voormalig diplomate die rond anticorruptie werkte bij de Amerikaanse ambassade in Kabul, suggereert in de krant The World enkele oorzaken voor deze wijsverspreide corruptie binnen de humanitaire hulpverlening en reconstructieprojecten in Afghanistan. Scholen en rechtbanken werden gebouwd volgens westerse standaarden, zonder voldoende rekening te houden met de Afghaanse context en specifieke lokale noden en omstandigheden. De contracten voor reconstructieprojecten kwamen in handen van een kleine politieke elite met de nodige connecties, die er hun (voor)deel uithaalden en de aanbestedingen vervolgens doorgaven aan onderraannemers.¹⁴⁶ Voormalige krijgsheren en andere invloedrijke figuren werden hierbij soms omgekocht in ruil voor hun loyaliteit en steun. Omwille van de volatiele veiligheidssituatie in veel van Afghanistans rurale districten was er weinig of geen overzicht. Het was voor hulpverleners vaak te gevaarlijk om de sites van de projecten te bezoeken en te controleren hoe alles verliep. De budgetten bedoelt voor humanitaire hulp en de wederopbouw van Afghanistan hebben op deze manier de diepgewortelde corruptie in het land verder aangewakkerd. Peck spreekt van een vicieuze cirkel waarbij onvoldoende rekening wordt gehouden met de ingewikkelde relatie tussen veiligheid en corruptie.¹⁴⁷

TI wijst op de strategische manieren waarop oppositiegroeperingen omgaan met de toevloed aan hulpprogramma's, variërend van het saboteren van projecten en het straffen van medewerkers tot het zoeken van mogelijkheden om zich een deel van de instroom aan middelen eigen te maken (o.a. door diefstal, omkoping en taxatie). De taliban lijken voornamelijk deze laatste strategie te verkiezen, waarbij ze proberen bepaalde posities te verwerven vanwaaruit ze deze instroom aan middelen kunnen reguleren om er zo zelf profijt uit te halen. Als een hulpproject bepaalde strategische implicaties heeft (zoals een brug die kan gebruikt worden door een rivaliserende oppositiegroep of door het Afghaanse leger), dan staan de taliban erom bekend soms wel over te gaan tot sabotage.¹⁴⁸

Eind november 2020 vond de vierjaarlijkse Afghanistanconferentie plaats in Genève. Deze resulteerde in de toesegging van 12 tot 13 miljard USD aan internationale financiering voor Afghanistan voor de periode 2021-2024. Dit is een vermindering van 20 % ten opzichte van de 15,2 miljard USD die vier jaar eerder in Brussel werd toegezegd en beduidend onder de VN-voorspellingen voor de noden van het land. Een meerderheid van de donoren hebben hun financiële beloften gekoppeld aan bepaalde voorwaarden. Vooral een doorgedreven strijd van de Afghaanse overheid tegen de wijdverspreide corruptie in het land wordt als belangrijke voorwaarde genoemd. Midden november, zeer kort voor de conferentie plaatsvond, richtte president Ashraf Ghani nog een nieuwe (maar langverwachte) onafhankelijke anticorruptiecommissie op, die op scherpe kritiek onthaald werd (zie verder [1.7 Anticorruptiemaatregelen](#)).¹⁴⁹ Anticorruptie-experten in Afghanistan zien deze commissie als de zoveelste in een lijst van dergelijke organen die de voorbije twee decennia in het leven zijn geroepen, gekenmerkt door tal van problemen (zoals een gebrek aan onafhankelijk overzicht en een bemanning

¹⁴⁴ NYT (Jakes L.), 19/09/2019, [url](#); VoA, 19/09/2019, [url](#)

¹⁴⁵ SIGAR, 10/2020, p. 10, [url](#); VoA, 20/10/2020, [url](#); Al Jazeera, 06/11/2020, [url](#); Tolo News, 17/11/2020, [url](#)

¹⁴⁶ Naar deze praktijk wordt vaak verwezen als *sub-contracting*: het contract voor een project wordt telkens opnieuw (door)verkocht aan steeds een kleiner(e) bedrijf/aannemer, waarbij elke betrokken partij een deel van het budget voor zich houdt. (IWP, 01/05/2018, [url](#))

¹⁴⁷ World (The), 11/12/2019, [url](#)

¹⁴⁸ TI (Bak M.), 29/04/2019, p. 17, [url](#)

¹⁴⁹ AAN (Roehrs C., Adili A.Y.), 17/11/2020, [url](#); AAN (Ruttig T.), 30/11/2020, [url](#)

van medewerkers die gelinkt zijn aan president Ghani). Wijzend op de endemische corruptie binnen de Afghaanse overheid, stellen de taliban dat de fondsen van de conferentie in Genève rechtstreeks aan het Afghaanse volk of aan hen zouden moeten gegeven worden, om zo een betere transparantie te garanderen.¹⁵⁰

Ook de Afghaanse gezondheidszorg krijgt te kampen met corruptie, wat bijdraagt tot het groeiende wantrouwen van de Afghaanse bevolking over de kwaliteit van hun gezondheidszorgsysteem. Er wordt gerapporteerd over een gebrek aan coördinatie en kwaliteitscontrole, een tekort aan gekwalificeerd personeel, corruptie bij de import van medicijnen, het betalen van steekpenningen voor het verkrijgen van adequate zorg en vervalsing van medische documenten.¹⁵¹ Verschillende bronnen maken tot slot melding van corruptie binnen de humanitaire en medische hulpprogramma's die sinds het voorjaar van 2020 zijn opgestart voor de COVID-19 crisis in Afghanistan.¹⁵² Zo werden meerdere (voormalige) overheidsfiguren binnen het ministerie van Volksgezondheid in de provincies Herat, Nuristan, Badakhshan en Wardak ervan beschuldigd steunfondsen voor COVID-19 te hebben gestolen of verduisterd.¹⁵³

1.7. Anticorruptiemaatregelen

In de jaren na de val van het talibanregime werd corruptie erkend als één van de voornaamste belemmeringen voor ontwikkeling en stabiliteit in Afghanistan, waardoor de strijd tegen corrupte praktijken een kernpunt werd op de agenda van staatsopbouw en -hervorming na 2001.¹⁵⁴ Afghanistans internationale wettelijke verplichtingen om corruptie te voorkomen en te bestrijden zijn in de eerste plaats afgeleid van de *UN Convention Against Corruption* (UNCAC) van 2003, die Afghanistan ondertekende in februari 2004 en ratificeerde in augustus 2008.¹⁵⁵

In 2006 richtte toenmalig president Hamid Karzai het Inter-Institutional Committee on Corruption op, beter bekend als het Azimi Committee. Het resulterende *Azimi-rapport* werd de *National Anti-Corruption Strategy* en adviseerde tot de oprichting van het High Office of Oversight and Anti-Corruption (HOOAC).¹⁵⁶ Het HOOAC werd in juli 2008 per presidentieel decreet opgericht als de hoogste nationale anticorruptie-autoriteit, belast met de uitvoering van de *National Anti-Corruption Strategy*.¹⁵⁷ In 2010 richtte Karzai het MEC op, dat dient op te treden als een onafhankelijk orgaan om de anticorruptie-inspanningen van de Afghaanse overheid te evalueren.¹⁵⁸ Volgens IWA was er tijdens het presidentschap van Karzai sprake van onderliggende rivaliteit tussen de bestaande anticorruptie-instanties en ontbrak een duidelijk coördinatiemechanisme.¹⁵⁹

De eerste jaren onder president Ashraf Ghani brachten weinig soelaas om corruptie op een efficiënte manier te bestrijden. Ghani heropende wel de zaak van de Kabul Bank en in augustus 2016 richtte hij de High Council on Rule of Law and Anti-Corruption (HCAC) op, om de coördinatie te verbeteren en

¹⁵⁰ NYT (Gibbons-Neff T., Cumming-Bruce N.), 24/11/2020, [url](#)

¹⁵¹ Daily Outlook Afghanistan, 19/10/2016, [url](#); SIGAR, 01/2017, pp. ii, 14-15, [url](#); Pajhwok Afghan News, 22/02/2018, [url](#); TI (Bak M.), 29/04/2019, p. 8, [url](#); MSF, 03/2020, p. 10, [url](#); SIGAR, 03/2020, p. 1, [url](#); HRW, 28/04/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 10/11/2020, [url](#)

¹⁵² AAN (Kazemi S.R.), 16/05/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 08/07/2020, [url](#); UNSG, 18/08/2020, p. 10, [url](#); AAN (Byrd B.), 14/10/2020, [url](#); SIGAR, 30/10/2020, p. 147, [url](#)

¹⁵³ Etilaatroz, s.d., [url](#); Khaama Press, 27/08/2020, [url](#); Afghanistan Times, 26/10/2020, [url](#); Reporterly, 29/10/2020, [url](#)

¹⁵⁴ AAN (Bjelica J.), 20/05/2019, [url](#)

¹⁵⁵ UNAMA, 06/2020, p. 11, [url](#)

¹⁵⁶ Civil-Military Fusion Centre, 02/2012, p. 10, [url](#); IWA (Afzali S.I., Timory M.N.), 11/2016, p. 9, [url](#)

¹⁵⁷ UNAMA, 04/2017, p. 5, [url](#)

¹⁵⁸ UNAMA, 04/2017, p. 8, [url](#)

¹⁵⁹ IWA (Afzali S.I., Timory M.N.), 11/2016, pp. 5, 10, [url](#)

meer beleidsrichtlijnen uit te voeren op het gebied van corruptiebestrijding. De HCAC was vooral actief en productief in 2017 en 2018 en werd in 2019 ontbonden.¹⁶⁰

In september 2017 heeft de HCAC de *National Strategy for Combating Corruption* aangenomen. De implementatie van deze strategie begon in december 2017, werd herzien in november 2018¹⁶¹ en februari 2019 en eindigde in december 2019 zonder een hervormingsdocument ter opvolging. Door de korte tijdsspanne (twee jaar) bleef de impact van deze *Anti-Corruption Strategy*, door UNAMA omschreven als een hervormingskader waartegen vooruitgang in anticorruptie afgetoetst wordt, echter beperkt.¹⁶² Volgens APPRO is er bij de oprichting van de *Anti-Corruption Strategy* onvoldoende overleg met het parlement, lokale overheidsinstanties en de burgermaatschappij.¹⁶³ Toch vermeldt UNAMA enkele belangrijke verwijzingen van de implementatie van deze strategie: een stijging van het aantal geregistreerde vermogensverklaringen door ambtenaren, een verbeterd legaal raamwerk om corruptie tegen te gaan, een verhoogde integriteit in personeelszaken in de openbare dienstverlening en een toename van het aantal aanwervingen op basis van verdienste. Een monitoringmechanisme, onder leiding van het speciaal secretariaat van de HCAC, moet transparantie verzekeren en erop toezien dat alle implementatiestappen gevuld worden. In 2018 verliep de implementatie volgens planning en werd meer dan 70 % van de activiteiten volledig afgelast. In 2019 nam het hervormingstempo echter af. De evaluatie van de *Anti-Corruption Strategy*, aangevraagd door Ghani in december 2019, kwam te laat om een vlotte overgang te garanderen naar een nieuw allesomvattend hervormingsdocument. Zo heeft Afghanistan sinds eind 2019 geen officieel werkplan/schema voor het bestuur en de coördinatie van de huidige anticorruptie-inspanningen. De HCAC werkt aan een extensie van de criteria van de strategie van 2017, zodat deze van kracht kan blijven tot er een nieuw document wordt opgesteld. UNAMA verwacht ook hierbij vertraging, aangezien vergaderingen hieromtrent regelmatig geannuleerd worden omwille van de COVID-19 pandemie.¹⁶⁴

In september 2018 werd de nationale anticorrupiewet (*Anti-Corruption Law*) uitgevaardigd en trad deze meteen in werking. In maart 2019 vond er een herziening plaats waarbij de omstreden selectieprocedure van anticorruptiecommissarissen werd gewijzigd. De versie van 2019 blijft tot op heden van kracht. De wet heeft echter weinig impact op het doorvoeren van anticorruptiehervormingen:¹⁶⁵ de langverwachte onafhankelijke anticorruptiecommissie -net voor de start van de Afghanistanconferentie in Genève in november 2020 opgericht door president Ghani¹⁶⁶⁻ wordt met scherpe kritiek onthaald¹⁶⁷ (zie eerder [1.6 Corruptie in de humanitaire hulpsector en bij reconstructieprojecten](#)), de functies van de verschillende anticorruptie-organen moeten nog verduidelijkt worden, de MEC verliest geleidelijk aan personeel en fondsen, de HCAC komt minder samen dan voorzien in 2019 en slaagt er op die manier niet in om hervormingen door te voeren, de werking van het kantoor van de ombudsman opgericht in 2019 moet nog juridisch geconsolideerd worden en het Anti-Corruption and Justice Centre (ACJC) moet nog effectief ondersteund worden door een politie-component.¹⁶⁸

Het ACJC, opgericht in juni 2016 en wettelijk verankerd door de anticorrupiewet in 2018, heeft de vervolgings- en beslissingsbevoegdheid over zware corruptiezaken, waarbij bijvoorbeeld hooggeplaatste overheidsfiguren of militaire generals betrokken zijn. In 2019 hield het ACJC meer

¹⁶⁰ IWA (Afzali S.I., Timory M.N.), 11/2016, pp. 13, 24, 28-32, [url](#); UNAMA, 04/2017, p. 6, [url](#); UNAMA, 05/2018, p. 12, [url](#); UNAMA, 06/2020, p. 24, [url](#)

¹⁶¹ Islamic Republic of Afghanistan, 11/2018, [url](#)

¹⁶² UNSG, 17/03/2020, p. 11, [url](#); UNAMA, 06/2020, pp. 17-19, [url](#)

¹⁶³ APPRO, 10/2019, [url](#)

¹⁶⁴ UNAMA, 06/2020, pp. 17-19, [url](#)

¹⁶⁵ UNAMA, 06/2020, pp. 21-22, [url](#)

¹⁶⁶ Islamic Republic of Afghanistan, AOP, 16/11/2020, [url](#)

¹⁶⁷ Reporterly, 17/11/2020, [url](#)

¹⁶⁸ UNAMA, 06/2020, p. 5, [url](#)

processen dan in voorgaande jaren, de gemiddelde rang/graad van de beklaagden nam echter af.¹⁶⁹ Volgens UNSG blijft de output van het ACJC laag.¹⁷⁰

In februari 2019 werd het Human Resource Management Information System opgestart. Deze database is bedoeld om een op verdienste gebaseerd carrièresysteem op te zetten binnen verschillende overhedsdiensten. De prestatiegegevens van ambtenaren en leerkrachten worden gelinkt aan loonlijsten en salarisadministratie, om zo *ghost personnel* te kunnen opsporen. Kandidaten voor ambtelijke functies kunnen een klacht indienen tegen beslissingen tijdens het rekruteringsproces bij de Raad van Beroep van de Independent Administrative Reform and Civil Service Commission (IARCS). Ambtenaren kunnen ditzelfde klachtenmechanisme gebruiken bij onenigheden omtrent evaluaties, promoties, pensioen en andere administratieve beslissingen.¹⁷¹

In een artikel voor AAN geeft analiste Jelena Bjelica een overzicht van de huidige anticorruptie-organen in Afghanistan, gerangschikt per werkgebied (zie tabel hieronder).¹⁷²

Beleid
High Council on Rule of Law and Anti-Corruption (HCAC)
Preventie en overzicht
Independent Joint Anti-Corruption Monitoring and Evaluation Committee (MEC)
National Procurement Commission (NPC)
(Deputy) Attorney General for Anti-Corruption (AGO)
Anti-Corruption Commission
Onderzoek en (rechts)vervolging
Anti-Corruption Justice Centre (ACJC)
Special Court of the Supreme Court
Major Crimes Task Force (MCTF)
Financial Transactions and Reports Analysis Centre of Afghanistan (FinTRACA)
Institutionele audit
Supreme Audit Office (SAO)

Volgens UNAMA werden de anticorruptiemaatregelen die de Afghaanse overheid nam in 2019 en begin 2020 sterk vertraagd en gehinderd door de focus op de presidentsverkiezingen en de politieke impasse die daaruit voortkwam, alsook door de gevolgen van de COVID-19 crisis.¹⁷³ Analiste Bjelica ziet een verandering in politieke prioriteiten als oorzaak voor de vertraging, waarbij de aandacht van de Afghaanse overheid en internationale gemeenschap voornamelijk uitgaat naar de

¹⁶⁹ UNAMA, 06/2020, pp. 5, 43-44, [url](#)

¹⁷⁰ UNSG, 17/03/2020, p. 11, [url](#); UNSG, 09/12/2020, p. 11, [url](#)

¹⁷¹ UNAMA, 06/2020, p. 28, [url](#)

¹⁷² AAN (Bjelica J.), 20/05/2019, [url](#)

¹⁷³ UNAMA, 06/2020, p. 5, [url](#); Gandhara, 18/06/2020, [url](#); AAN (Bjelica J.), 18/06/2020, [url](#)

vredesonderhandelingen met de taliban.¹⁷⁴ Volgens Bjelica scheppen het huidige grote aantal anticorruptie-organen en de frequente leiderschapswissels hierbinnen, alsook de steeds terugkerende wetsaanpassingen omtrent anticorruptie bovendien weinig vertrouwen. Bjelica en ook SIGAR suggereren dat Afghanistan's anticorruptie-inspanningen van de voorbije jaren sterk geïnspireerd zijn door druk van de buitenwereld (voornamelijk internationale donoren), om aan te tonen dat er effectief actie ondernomen wordt tegen corruptie in het land (*checking the box*).¹⁷⁵

Volgens SIGAR heeft de Afghaanse overheid sinds 2018 vooruitgang geboekt in het tegemoet komen aan de vooropgestelde *benchmarks* van haar anticorruptiestrategie, echter voornamelijk op papier. In de praktijk blijven er tal van aanzienlijke uitdagingen in de strijd tegen corruptie in het land.¹⁷⁶ Verschillende bronnen wijzen op tekortkomingen in de implementatie van Afghanistan's anticorruptiebeleid. De maatregelen blijken in de praktijk vooral gericht tegen laaggeplaatste ambtenaren. Corrupte invloedrijke overheidsfiguren gaan vaak vrijuit. De nationale strategie voldoet bovendien niet aan de internationale standaarden, mist coördinatie en behelst niet alle belangrijke overheidsorganen. De anticorruptie-initiatieven blijven hierdoor eerder halfslachtig.¹⁷⁷ Volgens IWA wordt de anticorruptiestrategie gekenmerkt door een slecht ontwerp, een beperkte politieke wil en een gebrek aan middelen voor de implementatie, wat geleid heeft tot weinig tastbare resultaten. De directeur van IWA stelt in december 2020:

"The Afghan government and its international partners have come up with a plethora of new anti-corruption laws, regulations and institutions over the past 15 years, but corruption in Afghanistan remains widespread, adversely affecting the ability of the government to maintain security for, and deliver basic public services to, its citizens."¹⁷⁸

Reeds jaren worden nieuwe technologieën aangewend in Afghanistan om de wijdverspreide corruptie tegen te gaan. Zo wordt sinds 2009 in toenemende mate gebruik gemaakt van m-banking (bankieren via de mobiele telefoon) om ambtenarenlonen uit te betalen. Daarnaast wordt m-banking ook gebruikt voor financiële transfers, afbetaling van microkredieten of het betalen van rekeningen bij nutsbedrijven.¹⁷⁹ Mobiel bankieren kent een groot succes in Afghanistan en na telecomoperator Roshan in 2008 bieden alle andere telecomoperatoren sinds 2011 soortgelijke diensten aan.¹⁸⁰ Afghanistan wordt al in 2013 beschouwd als een wereldleider op het vlak van mobiel bankieren.¹⁸¹ Ook ondernam de Afghaanse overheid de voorbije jaren stappen om de identiteitsdocumenten voor Afghanen te elektroniseren, zodat deze door machines kunnen gelezen worden en op die manier corruptie en fraude kunnen voorkomen wordende.¹⁸² (zie verder [2.1 Overheidsdocumenten](#))

Volgens IWA is het bewustzijn van de Afghaanse bevolking over anticorruptiemaatregelen, alsook over hoe en waar corruptie te rapporteren wel toegenomen de voorbije jaren.¹⁸³ In de eerste helft van 2020 lanceerde de MCTF een openbare *messaging* campagne op TV- en radiozenders, in kranten en magazines, getiteld "Corruption, Fraud, Waste and Abuse". Deze campagne benadrukt de hotline die 24 uur op 24 beschikbaar is voor Afghanen die anoniem een melding of klacht van corruptie willen indienen.¹⁸⁴ Daarnaast kunnen Afghaanse burgers nog op verschillende andere manieren een klacht

¹⁷⁴ AAN (Bjelica J.), 18/06/2020, [url](#); Gandhara, 18/06/2020, [url](#)

¹⁷⁵ AAN (Bjelica J.), 20/05/2019, [url](#); AAN (Bjelica J.), 18/06/2020, [url](#); SIGAR (Sopko J.F.), 24/06/2020, p. 3, [url](#)

¹⁷⁶ SIGAR, 30/10/2020, p. 3, [url](#); SIGAR, 11/2020, pp. 2-4, [url](#)

¹⁷⁷ TI (Bak M.), 29/04/2019, pp. 9-10, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 2020, p. 32, [url](#); SIGAR, 30/01/2020, p. 18, [url](#)

¹⁷⁸ IWA, 09/12/2020, [url](#)

¹⁷⁹ Telegraph (The), 15/09/2010, [url](#); Islamic Republic of Afghanistan, Treasury of the Ministry of Finance, 10/05/2016, [url](#)

¹⁸⁰ USAID (Blog), 22/05/2013, [url](#)

¹⁸¹ Time (Heinrich E.), 02/03/2013, [url](#)

¹⁸² IOM, 05/03/2013, [url](#); AAN (van Bijlert M., Bjelica J.), 25/01/2016, [url](#)

¹⁸³ IWA, 12/2018, pp. 3, 55-59, [url](#)

¹⁸⁴ USDOD, 06/2020, p. 32, [url](#)

indienen bij confrontatie met corruptie: via een online in te vullen formulier, een e-mailadres om aan te schrijven en ook mondelinge klachten zijn mogelijk.¹⁸⁵

2. Documentenfraude

2.1. Overheidsdocumenten

Verschillende bronnen rapporteren over corruptie en fraude (zoals het betalen van steekpenningen) bij het verkrijgen van officiële Afghaanse identiteitsdocumenten zoals identiteitskaarten, paspoorten of andere documenten.¹⁸⁶

Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken geeft aan dat de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van Afghaanse documenten onzeker is door de langdurige periode van oorlog in het land en de onderbroken afwezigheid van een centraal gezag. Procedures voor het verkrijgen van officiële overheidsdocumenten veranderen regelmatig.¹⁸⁷ Het Australische Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT) vermeldt in haar *Country Information Report Afghanistan* van juni 2019 dat documentenfraude op grote schaal voorkomt in Afghanistan. Mogelijke oorzaken zijn volgens DFAT dat het proces voor het verkrijgen van sommige documenten gedecentraliseerd is naar het provinciale niveau en dat de meeste documenten geen veiligheidskenmerken bevatten.¹⁸⁸ Authentieke documenten kunnen verkregen worden op basis van valse informatie en vervalste documentatie.¹⁸⁹ Vooral in het geval van de *taskara* of het Afghaanse identiteitsbewijs kan dit problematisch zijn, aangezien dit het primaire document is dat door Afghaanse burgers wordt gebruikt om andere documenten aan te vragen.¹⁹⁰ Ook rapporten van Landinfo en Lifos, het Noorse en Zweedse Country of Origin Information Centre, stellen dat vervalste documenten gemakkelijk te verkrijgen zijn in Afghanistan.¹⁹¹ Volgens Landinfo wordt Afghanistans administratieve cultuur, het startpunt voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van Afghaanse documenten, gekenmerkt door omkoperij, corruptie en nepotisme. Dit in combinatie met jaren van gewapend conflict, een zwakke centrale regering en onvolledige registratie -en archiveringsprocedures heeft ervoor gezorgd dat de authenticiteit van Afghaanse documenten over het algemeen laag is.¹⁹²

Volgens Landinfo heeft de Afghaanse overheid de voorbije jaren enkele specifieke maatregelen genomen die de betrouwbaarheid van Afghaanse documenten kunnen verbeteren op lange termijn: het invoeren van geboorteregistraties, de introductie van de elektronische *taskara* (zie verder), de opslag van biometrische gegevens, de uitgave van paspoorten die door machines kunnen gelezen worden (zie verder) en het gebruik van verschillende digitale registers.¹⁹³

¹⁸⁵ Civil-Military Fusion Centre, 02/2012, p. 11, [url](#); Gandhara, 26/09/2015, [url](#)

¹⁸⁶ Pajhwok Afghan News, 20/06/2017, [url](#); Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, 01/03/2019, pp. 55-56, [url](#); Norway, Landinfo, 22/05/2019, pp. 21-22, 23-24, [url](#); Australian Government, DFAT, 27/06/2019, p. 53, [url](#); Norway, Landinfo, 23/04/2020, pp. 29-30, 31-32, [url](#); Sweden, Lifos - Migrationsverkets, 22/09/2020, pp. 21-22, [url](#)

¹⁸⁷ US DOS, Bureau of Consular Affairs, 2020, [url](#)

¹⁸⁸ Australian Government, DFAT, 27/06/2019, p. 53, [url](#)

¹⁸⁹ Norway, Landinfo, 22/05/2019, pp. 23-24, [url](#); Australian Government, DFAT, 27/06/2019, p. 53, [url](#)

¹⁹⁰ Australian Government, DFAT, 27/06/2019, p. 53, [url](#)

¹⁹¹ Norway, Landinfo, 22/05/2019, pp. 23-24, [url](#); Sweden, Lifos - Migrationsverkets, 22/09/2020, pp. 21-22, [url](#); Norway, Landinfo, 23/04/2020, pp. 29-30, 31-32, [url](#)

¹⁹² Norway, Landinfo, 22/05/2019, pp. 21-22, [url](#); Norway, Landinfo, 23/04/2020, pp. 29-30, [url](#)

¹⁹³ Norway, Landinfo, 22/05/2019, pp. 23-24, [url](#); Norway, Landinfo, 23/04/2020, pp. 31-32, [url](#)

Verschillende bronnen blijven wel aangeven dat de aanvraag en afgifte van de *taskara* of het nationale Afghaanse identiteitsbewijs fraudegevoelig zijn.¹⁹⁴ Het verkrijgen van een *taskara* behelst vaak een langdurige en bureaucratische procedure, waarbij de toepassing kan verschillen op lokaal niveau. Tussenpersonen, die steekpenningen betaald worden, kunnen regelen dat het afgifteproces versneld wordt. Zelfs buitenlanders kunnen, naar verluidt, op deze wijze een *taskara* bekomen.¹⁹⁵ Zo werd in juni 2018 een regeringsadviseur gearresteerd in Kabul voor de verkoop van meer dan 450 valse *taskara*'s voor een totaal van 10.000 USD.¹⁹⁶ In een Skype-interview in september 2019 verklaart een internationale NGO aan Lifos dat na de *taskara*-campagne voor de parlementaire verkiezingen in 2018 bleek dat heel wat (papieren) identiteitsbewijzen die toen gemaakt werden vals waren (zie verder).¹⁹⁷ Landinfo wijst er in april 2020 op dat de informatie die nodig is voor de uitgifte van een *taskara* gemakkelijk gemanipuleerd kan worden en dat er slechts een gebrekkige controle is. Bovendien worden niet alle lokaal uitgegeven *taskara*'s centraal geregistreerd, de overheidsarchieven zijn onvolledig.¹⁹⁸ In augustus 2020 bericht Pajhwok Afghan News over valse Afghaanse identiteitsbewijzen die verkrijgbaar zijn in Pakistan.¹⁹⁹

Al in februari 2009 kondigde de Afghaanse overheid aan dat de papieren *taskara* vervangen zou worden door een kleinere elektronische nationale identiteitskaart (*e-taskara*). Deze maatregel werd expliciet getroffen om een meer uniform en beveiligd identiteitsdocument te ontwikkelen en fraude en namaak tegen te gaan. De oorspronkelijke bedoeling om te starten met de verdeling van de *e-taskara* voor de verkiezingen in 2014 werd vertraagd door discussies over welke informatie de elektronische kaart juist zou moeten bevatten.²⁰⁰ Uiteindelijk werd de *e-taskara* officieel gelanceerd in mei 2018, wanneer president Ashraf Ghani en zijn echtgenote er als eerste Afghaanse burgers één ontvingen.²⁰¹ Tegen december 2018 waren er 30.000 *e-taskara*'s uitgegeven.²⁰²

De elektronische *taskara* ziet eruit als een kredietkaart en bevat een *chip* met biometrische informatie en een watermerkbeveiling.²⁰³ De *e-taskara* kost 100 Afghaanse afgani (AFN) [100 AFN = 1,28 USD op 23 december 2020] en wordt uitgegeven op basis van de papieren *taskara* van de aanvrager, met bijkomend onderzoek en een verificatie van de identiteitsgegevens.²⁰⁴ De identiteit van de aanvrager moet bevestigd worden door twee dorpsouderen of overheidsambten. Lokale variaties hierop zijn echter mogelijk, in sommige gevallen kan één getuige volstaan. Een Afghaanse analist, die verkiest anoniem te blijven, verklaart in augustus 2019 aan Lifos dat veel inwoners van Kabul een kennis of verwant hebben die voor de overheid werkt en op die manier hun identiteit kan bevestigen.²⁰⁵ De uitgifte van de *e-taskara* blijft echter voornamelijk beperkt tot in Kabul en enkele andere grote steden (zoals Herat en Jalalabad). De papieren *taskara* is momenteel nog het meest gebruikte type

¹⁹⁴ Pajhwok Afghan News, 20/06/2017, [url](#); Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, 01/03/2019, pp. 55-56, [url](#); Norway, Landinfo, 23/04/2020, pp. 31-31, [url](#); Sweden, Lifos - Migrationsverkets, 22/09/2020, pp. 21-22, [url](#)

¹⁹⁵ Pajhwok Afghan News, 20/06/2017, [url](#); Pajhwok Afghan News, 01/04/2018, [url](#); Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, 01/03/2019, pp. 55-56, [url](#)

¹⁹⁶ Pajhwok Afghan News, 10/06/2018, [url](#)

¹⁹⁷ Internationale NGO in een Skype-interview met Lifos. (Sweden, Lifos - Migrationsverkets, 22/09/2020, pp. 21-22, [url](#))

¹⁹⁸ Norway, Landinfo, 23/04/2020, pp. 31-31, [url](#)

¹⁹⁹ Pajhwok Afghan News, 26/08/2020, [url](#)

²⁰⁰ AAN (van Bijlert M., Bjelica J.), 25/01/2016, [url](#); VoA, 03/05/2018, [url](#)

²⁰¹ Tolo News, 15/02/2018, [url](#); Tolo News, 04/06/2020, [url](#)

²⁰² Norway, Landinfo, 22/05/2019, pp. 11-12, [url](#)

²⁰³ Australian Government, DFAT, 27/06/2019, p. 52, [url](#); Sweden, Lifos - Migrationsverkets, 22/09/2020, p. 20, [url](#)

²⁰⁴ Norway, Landinfo, 22/05/2019, pp. 11-12, [url](#); Sweden, Lifos - Migrationsverkets, 22/09/2020, p. 20, [url](#)

²⁰⁵ Afghaanse analist in een Skype-interview met Lifos. (Sweden, Lifos - Migrationsverkets, 22/09/2020, pp. 21-22, [url](#))

identiteitsdocument.²⁰⁶ Verschillende bronnen halen aan dat de digitalisering van de *taskara* en het vooruitzicht dat deze beschikbaar zal zijn voor alle Afghaanse burgers het probleem van wijsverspreide fraude en vervalsing bij de afgifte van identiteitsdocumenten zal verminderen in de toekomst.²⁰⁷

In maart 2013 begon Afghanistan met het uitgeven van nieuwe paspoorten en visa die door machines kunnen gelezen worden, eveneens om fraude en vervalsing tegen te gaan. Deze paspoorten en visa worden ook door Afghaanse consulaten in het buitenland afgeleverd. De Afghaanse visa zijn sindsdien volledig in orde met de aanbevelingen van de International Civil Aviation Organisation (ICAO).²⁰⁸ Sinds januari 2016 is het mogelijk om online een paspoort aan te vragen.²⁰⁹ In haar rapporten over Afghaanse identiteitsdocumenten van 2019 en 2020 wijst Landinfo op de gebrekkige registratie en kwaliteitscontrole van persoonlijke informatie voor de uitgifte van paspoorten. Afghaanse paspoorten kunnen bijgevolg onjuiste informatie bevatten over de identiteit, nationaliteit en/of leeftijd van de respectievelijke houder. Landinfo geeft eveneens aan op de hoogte te zijn van Afghaanse burgers die over meer dan één paspoort beschikken met verschillende identiteitsgegevens. Tot slot wordt, volgens Landinfo, de authenticiteit van Afghaanse paspoorten verzwakt door het feit dat hun uitgifte gebaseerd is op een document dat op zich een lage betrouwbaarheid heeft, namelijk de *taskara*.²¹⁰

Pajhwok Afghan News rapporteert over fraude en corruptie bij de aanvraag van documenten voor internationale reizen en over de circulatie van vervalste reisdocumenten. Afghanen uit de provincie Nangarhar getuigen over corruptie bij het aanvragen van een visum voor Pakistan. Met de hulp van smeergeld worden visa zonder vertraging afgeleverd. Anders loopt de wachttijd vaak op, zonder de garantie van een effectieve afgifte.²¹¹ Dit leidde meermaals tot protesten²¹² en in oktober 2020 zelfs tot een stormloop in de buurt van het Pakistaanse consulaat in Jalalabad, waarbij minstens vijftien mensen om het leven kwamen.²¹³ Afghanen die niet over de juiste identiteitsdocumenten beschikken getuigen toch soms de grens met Pakistan te kunnen oversteken, door het betalen van steekpenningen bij de grenscontrole.²¹⁴ Ook voor visa voor andere landen, zoals Iran, India en Turkije, zou een zwarte markt ontstaan zijn, waar de prijzen voor een visum schommelen van 200 tot 2.000 USD.²¹⁵

Ook rijbewijzen en diploma's zouden vervalst en nagemaakt worden.²¹⁶

Het gebruik van valse documenten bij verkiezingen in Afghanistan komt ook voor.²¹⁷ Mediakanalen rapporteren over stemkaarten zonder biometrische verificatie en het gebruik van onnauwkeurige en valse kiezersregistratielijsten, alsook over parlementskandidaten die kiezers proberen omkopen en valse stemkaarten uitdelen.²¹⁸ In 2018 werden valse identiteitskaarten met stemstickers erop verkocht

²⁰⁶ Norway, Landinfo, 22/05/2019, pp. 11-12, [url](#); Afghaanse analist in een Skype-interview met Lifos. (Sweden, Lifos - Migrationsverkets, 22/09/2020, p. 19, [url](#))

²⁰⁷ Australian Government, DFAT, 27/06/2019, p. 53, [url](#); Sweden, Lifos - Migrationsverkets, 22/09/2020, pp. 31-32, [url](#)

²⁰⁸ IOM, 05/03/2013, [url](#)

²⁰⁹ Tolo News, 14/01/2016, [url](#)

²¹⁰ Norway, Landinfo, 23/04/2020, pp. 31-31, [url](#)

²¹¹ Pajhwok Afghan News, 29/06/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 01/08/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 02/02/2020, [url](#); Pajhwok Afghan News, 26/10/2020, [url](#)

²¹² Pajhwok Afghan News, 29/06/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 01/09/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 10/06/2019, [url](#)

²¹³ VoA, 21/10/2020, [url](#); NYT (Ghazi Z., Abed F.), 21/10/2020 (update: 27/10/2020), [url](#)

²¹⁴ AAN (Sabawoon A.M.), 28/01/2020, [url](#)

²¹⁵ Pajhwok Afghan News, 14/10/2020, [url](#)

²¹⁶ Al Jazeera, 02/06/2014, [url](#); Pajhwok Afghan News, 01/05/2017, [url](#)

²¹⁷ Al Jazeera, 28/09/2019, [url](#)

²¹⁸ Pajhwok Afghan News, 08/10/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 25/10/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 11/03/2019, [url](#); RFE/RL, 09/10/2019, [url](#)

in de aanloop naar de parlementsverkiezingen.²¹⁹ Sommige van deze documenten kwamen uit Pakistan²²⁰, anderen stonden op naam van overleden personen²²¹. Khaama Press en Pajhwok Afghan News rapporteren over de vervalsing van 10.000en tot 100.000en identiteitsdocumenten (*empty demographic forms*) tijdens de campagne voor de parlementsverkiezingen in 2018, die werden uitgedeeld aan *ghost individuals*.²²² Na de recente presidentsverkiezingen werden in oktober 2019 meer dan 400.000 namen van de kieslijsten geschrapt omwille van het voorleggen van valse identiteits- en registratielijsten.²²³

2.2. Niet-overheidsdocumenten

Corruptie en documentenfraude kunnen ook voorkomen bij personen of entiteiten die niet door de overheid zijn tewerkgesteld, bijvoorbeeld mensen uit de private zakenwereld, dorpsouderen, invloedrijke religieuze figuren zoals *mullahs* of *imams* en oppositiegroeperingen.²²⁴

Khaama Press bericht in 2015 over Afghaanse bedrijven die bankbrieven en contracten vervalsen.²²⁵ Pajhwok Afghan News rapporteert in januari 2018 over valse fytosanitaire (m.b.t. de gezondheid van planten) certificaten die aan Afghaanse handelaars worden afgeleverd tegen een betaling van 3.000 Pakistaanse roepies (PKR) [3.000 PKR = 18,63 USD op 23 december 2020] door een bedrijf genaamd Hameed in de grensstad Torkham.²²⁶ Verder wordt in augustus 2018 en december 2019 bericht over instellingen die valse documenten afleveren aan mensen die op onrechtmatige wijze gronden in beslag nemen (*land grabbing*).²²⁷ Tevens zouden er in september 2018 valse eigendomsdocumenten van gepantserde voertuigen gemaakt zijn door een bedrijf genaamd Ali Mohammad Bafaiz Logistics Company.²²⁸ In januari 2020 bericht Pajhwok Afghan News over de aanwezigheid van elf *ghost imams* in de provincie Samangan, die gedurende jaren betaald werden door de overheid voor het leiden van het gebed in moskeeën maar in werkelijkheid niet verantwoordelijk waren voor deze moskeeën.²²⁹ In oktober 2020 wordt melding gemaakt van enkele privé-ziekenhuizen in Kabul die valse COVID-19 certificaten hebben uitgegeven voor buitenlandse reizen.²³⁰

In mei 2013 had Cedoca in Brussel een gesprek met Dr. Rebwar Fatah, onderzoeker bij Middle East Consultancy Services en gespecialiseerd in onder meer het authentificeren van Afghaanse documenten. Uit dit gesprek komt naar voor dat Afghaanse documenten uitgegeven door andere actoren dan de staat, zoals de uitkomst van een *jirga* (raad van ouderen) (meestal een handgeschreven document met onderaan de vingerafdrukken van de deelnemers aan de raad) of *night letters* (brieven of pamfletten die doorgaans bedreigingen bevatten)²³¹ van de taliban, de zogenaamde *shabnamah*, evenzeer op eenvoudige wijze na te maken zijn. Het belangrijkste element in de authentificatie van dergelijke documenten is voor Dr. Fatah het relas en de context rond het document. Daarnaast verifieert hij onder meer of bepaalde vingerafdrukken niet meermaals voorkomen en of het document verder geen onlogische elementen bevat.²³² Binnen het afgesproken

²¹⁹ Pajhwok Afghan News, 01/05/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 21/05/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 02/09/2018, [url](#); Tolo News, 02/09/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 26/10/2018, [url](#)

²²⁰ Pajhwok Afghan News, 01/06/2018, [url](#)

²²¹ Pajhwok Afghan News, 15/09/2018, [url](#)

²²² Khaama Press, 26/08/2018, [url](#); Khaama Press, 04/09/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 11/02/2019, [url](#)

²²³ Pajhwok Afghan News, 22/10/2019, [url](#)

²²⁴ UNODC & Islamic Republic of Afghanistan, HOOAC, 12/2012, pp. 24-26, [url](#)

²²⁵ Khaama Press, 24/08/2015, [url](#)

²²⁶ Pajhwok Afghan News, 29/01/2018, [url](#)

²²⁷ Pajhwok Afghan News, 02/08/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 02/12/2019, [url](#)

²²⁸ Pajhwok Afghan News, 04/09/2018, [url](#)

²²⁹ Pajhwok Afghan News, 05/01/2020, [url](#)

²³⁰ Pajhwok Afghan News, 15/10/2020, [url](#)

²³¹ ICG, 24/07/2008, [url](#)

²³² Fatah R., interview, Brussel, 30/05/2013

tijdsbestek heeft Cedoca geen antwoord gekregen van Dr. Fatah op de vraag over een actualisatie van deze informatie.

2.2.1. Nachtbrieven van de taliban

Het fenomeen van de nachtbrieven van de taliban werd in 2007 bestudeerd door Thomas H. Johnson. Johnson is onderzoeksprofessor bij het National Security Affairs Department en directeur van het Programme for Culture and Conflict Studies van de Naval Postgraduate School (NPS) in Californië. Hij analyseerde het narratief achter deze *shabnamah* en stelde vast dat nachtbrieven van de taliban doorgaans volgende elementen bevatten:

- Een verwijzing naar de historische strijd van de Afghanen tegen buitenlandse invasies.
- Een verwijzing naar de strijd van de taliban tegen het marionettenregime van voormalig president Karzai en haar buitenlandse coalitie als een kosmisch conflict van rechtschapenen tegen de ongelovigen, waarin de Afghanen de collectieve verplichting hebben te vechten tegen geloofsafvalligen en indringers.
- De vijanden van de taliban worden vaak aangeduid als kruisvaarders die het christendom proberen op te leggen en de islam proberen te vernietigen.
- Verwijzingen naar de kracht van het martelaarschap.
- Verwijzingen naar het herstel van eer, geïmpliceerd door de strijd tegen vijanden van de taliban.
- Steun aan de vijand is verboden en het negeren van deze waarschuwing wordt gewoonlijk met de dood bestraft.²³³

In 2015 bevestigt Johnson zijn onderzoeksmethode in een correspondentie met de Canadese Immigration and Refugee Board.²³⁴ Volgens verschillende bronnen, geïnterviewd door de Canadese Immigration and Refugee Board, zijn de talibans *shabnamah* meestal korte en handgeschreven brieven (in uitzonderlijke situaties gedrukt) opgesteld in het Dari of Pashtou (of een lokaal dialect van beide talen). Ze bevatten over het algemeen een titel/hoofding of stempel van het Islamitisch Emiraat van Afghanistan, een paar zinnen tekst met een eenvoudige en directe boodschap voor de persoon of gemeenschap aan wie de brief gericht is (meestal een beschrijving van wat deze persoon/gemeenschap verkeerd heeft gedaan in de ogen van de taliban), een officiële stempel (waarmee de taliban hun documenten valideren)²³⁵ en een handtekening of afsluitende identificatie.²³⁶ Professor Johnson licht toe dat er verschillende verschijningsvormen bestaan van de nachtbrieven van de taliban, variërend van professioneel ogende gedrukte documenten met het logo van de taliban en ondertekend door een officiële taliban-autoriteit, tot handgeschreven en simpelstisch opgestelde brieven met weinig aandacht voor taalgebruik en vormgeving. Deze mogelijke variaties zorgen voor een moeilijke authenticatie van de nachtbrieven.²³⁷ De Engelse krant de Daily Mail bericht in november 2015 over valse talibanbrieven die verkocht worden aan Afghaanse asielzoekers (voor prijzen tot 1.000 USD) om hun asielrelaas te ondersteunen.²³⁸

In een review van Johnsons boek *Taliban Narratives: The Use and Power of Stories in the Afghanistan Conflict*, gepubliceerd in 2018, worden de talibans *shabnamah* omschreven als "simple, cost-effective,

²³³ Johnson T.H., 09/2007, [url](#)

²³⁴ Canada, Immigration and Refugee Board, 10/02/2015, [url](#)

²³⁵ Terpstra N., 25/05/2020, [url](#)

²³⁶ Canada, Immigration and Refugee Board, 10/02/2015, [url](#)

²³⁷ Canada, Immigration and Refugee Board, 10/02/2015, [url](#)

²³⁸ Daily Mail, 22/11/2015, [url](#)

time-tested, traditional means of communication, deeply rooted in the history and society of Afghanistan". Enerzijds gebruiken de taliban deze nachtbrieven voor sociale controle, intimidatie en het overtuigen en geven van instructies aan de lokale bevolking. Anderzijds hebben de *shabnamah* een belangrijke symbolische betekenis: ze wijzen op de aanwezigheid van de groepering in een bepaalde regio of getuigen van het vermogen van de militanten om zich onder te dompelen in een gemeenschap.²³⁹

Nieuwskanaal Gandhara bericht over een evolutie binnen de propaganda machine van de taliban in de voorbije vijftien jaar. Handgeschreven *shabnama's* of 's nachts afgeleverde dreigbrieven worden sinds enkele jaren vaak vervangen door berichten op sociale media, via een netwerk van meertalige websites of via een informele Android app.²⁴⁰ In een communicatie via e-mail bevestigt professor Johnson in december 2020 aan Cedoca dat nachtbrieven van de taliban meer en meer vervangen worden door het gebruik van sociale media.²⁴¹

Binnen het afgesproken tijdsbestek heeft Cedoca geen verdere informatie gevonden over de authentificatie van nachtbrieven van de taliban.

2.2.2. Nachtbrieven van ISKP

In januari 2018 berichten mediakanalen over de circulatie van *night letters* opgesteld door ISKP in de provincie Ghazni. Deze nachtbrieven, omschreven als pamfletten, spoorden de inwoners van Ghazni aan om hun steun voor de taliban stop te zetten en zich aan te sluiten bij ISKP. Volgens het hoofd van het district Qarabagh werden deze pamfletten persoonlijk bezorgd door ISKP-leden en werden inwoners bedreigd met strenge straffen als ze niet gehoorzaamden. De brieven waren gemerkt met een zwarte vlag en de hoofding Afghanistan Daesh. Er zou ook in vermeld hebben gestaan dat als een taliban-strijder een ISKP-militant zou doden, er als reactie vijf talibanleden gedood zouden worden. Verschillende overheidsbronnen ontkenden echter de aanwezigheid van ISKP in de provincie Ghazni en suggereerden dat de nachtbrieven het werk konden zijn van andere oppositiegroepen.²⁴² In juni 2018 wordt eveneens bericht over *Daesh night letters* in de provincie Nangarhar. ISKP-militanten zouden er nachtbrieven hebben uitgedeeld (zowel in zwart-wit als in kleur) met de waarschuwing alle meisjesscholen in de stad Jalalabad te sluiten, zoniet zouden er bomaanslagen volgen.²⁴³ Cedoca heeft binnen het afgesproken tijdsbestek geen informatie teruggevonden over de authenticiteit en betrouwbaarheid van deze nachtbrieven van ISKP.

3. Netwerken van mensensmokkel

Verschillende bronnen melden het bestaan van netwerken die zich bezighouden met het smokkelen van Afghaanse burgers naar derde landen. Deze netwerken zijn gebaseerd in Afghanistan, in de buurlanden Pakistan en Iran en in andere landen zoals Turkije (Istanbul), Griekenland (Athene), het Verenigd Koninkrijk of de Balkanlanden.²⁴⁴ Deze smokkelnetwerken zijn noodzakelijk voor een

²³⁹ Strategy Bridge (The) (Sadr O.), 07/05/2018, [url](#)

²⁴⁰ Gandhara, 10/07/2017, [url](#)

²⁴¹ Johnson T.H., e-mail, 18/12/2020

²⁴² Times of Islamabad, 09/01/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 09/01/2018, [url](#); VoA, 10/01/2018, [url](#)

²⁴³ Daily Outlook Afghanistan, 06/06/2018, [url](#)

²⁴⁴ AAN (Bjelica J., van Bijlert M.), 10/08/2016, [url](#); AAN (Bjelica J., van Bijlert M.), 14/06/2017, [url](#); AAN (Bjelica J., van Bijlert M.), 14/06/2017, [url](#); AAN (Bjelica J., van Bijlert M.), 21/11/2017, [url](#); AAN (Ruttig T.), 30/12/2017, [url](#); IOM, 2018, pp. 20, 27, 30-31, [url](#); AAN (Pitonak A.), 21/06/2018, [url](#); OCCRP, 27/08/2018, [url](#); AAN (Wait E.), 04/09/2018, [url](#); Gandhara, 14/11/2019, [url](#); NYT (Farmer B., Mehsud I.T.), 15/03/2020 (update: 31/07/2020), [url](#); Asia-Pacific RCM Thematic Working Group on International Migration including Human Trafficking, 30/07/2020, pp. 26, 64, [url](#); New Humanitarian (The) (Kent S.), 21/10/2020, [url](#); BBC News, 20/12/2020, [url](#)

succesvolle migratie en bieden, volgens verschillende bronnen, soms ook andere diensten aan dan louter het oversteken van grenzen, zoals toegang tot water en voedsel, huisvesting, het bezorgen van vervalste documenten, binnenlands transport en het in contact brengen met andere smokkelaars.²⁴⁵ Fraude met reis- en andere documenten maakt een essentieel onderdeel uit van de *modus operandi* van dergelijke smokkelnetwerken.²⁴⁶ Regelmatig onderhouden deze smokkelnetwerken ook banden met criminale netwerken en worden migranten onderweg geconfronteerd met afpersing en omkoping.²⁴⁷

In augustus 2016 bericht AAN over Afghaanse smokkelaars, die opereren vanuit Afghanistan en hun eigen netwerken hebben in de Balkanlanden. Zij regelen meestal de volledige reis voor Afghaanse migranten.²⁴⁸ Daarnaast geeft een AAN-studie van juni 2017 aan dat ook Bulgaren geïdentificeerd worden als belangrijke migrantensmokkelaars. Zij controleren vaak netwerken die operatief zijn tot in Duitsland, Hongarije, Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en Nederland en leveren migranten de nodige reisdocumenten. Afghaanse en Pakistaanse smokkelaars worden opgenomen in deze netwerken en fungeren als tussenpersonen, zij zijn vaak zeer vertrouwd met de regio en kunnen de smokkelroutes zonder hulp navigeren.²⁴⁹ AAN rapporteert verder over een (financiële) samenwerking tussen de politie en smokkelnetwerken in de Balkan, waarbij de politie het smokkelen van migranten faciliteert. Migranten moeten hierbij steeds grotere sommen geld betalen bij het oversteken van de grenzen.²⁵⁰

Volgens een onderzoek van IOM van 2019 hebben smokkelnetwerken van migranten reeds lang een plaats in de Afghaanse cultuur. Deze netwerken hebben hun *roots* in de islamitische pelgrimstochten en in Afghaanse handelsnetwerken. Het beroep van smokkelaar werd in Afghanistan doorgegeven van vader op zoon. Op die manier is een historisch vertrouwen in smokkelaars en hun netwerken gegroeid. Sinds enkele jaren is echter een evolutie merkbaar. De juridische context is veranderd en er voegen zich ook meer en meer nieuwe smokkelaars, met een minder goede reputatie (agressiever en gewelddadiger dan de traditionele smokkelaars) en voornamelijk uit op financieel winnend, bij de netwerken. IOM voegt toe dat een goed inzicht in de specifieke organisatie, werking en evolutie van Afghaanse smokkelnetwerken nog zeer beperkt blijft.²⁵¹

Afghaanse smokkelnetwerken worden omschreven als *travel agencies*, waar migranten mee in contact komen via kennis of voormalige smokkelaars. Zo zijn er in het centrum van de stad Kabul in de kelder van het Golbahar Shopping Centre tal van kleine reisbureaus en wisselkantoren waar migranten terecht kunnen om geld over te maken aan smokkelaars. Veel leden van de smokkelnetwerken zijn zelf voormalige migranten, ze kennen de taal en cultuur van hun klanten en fungeren als een soort brugfiguur.²⁵² De betalingen aan de smokkelaars gebeuren meestal via het *hawala*-systeem, waarbij verwanten, vrienden of vertrouwelijke personen in Afghanistan dienst doen als garant. Het vooraf afgesproken bedrag wordt door de garant overgemaakt aan de smokkelaar als de migrant of vluchteling aankomt op de voorziene bestemming.²⁵³ Volgens een MMC-studie, gepubliceerd in juni 2020, onderhouden smokkelaars nauwe contacten onderweg die hen regelmatig updaten over veranderingen in veiligheidsmaatregelen, de locaties van controleposten en de werkschema's van grensbewakingsposten. Het eerste deel van de reis (van Afghanistan naar een buurland zoals Pakistan

²⁴⁵ IOM, 2016, pp. 305, 318, [url](#); NBC News, 18/07/2018, [url](#); IOM (Mohammadi A., Nimkar R., Savage E.), 2019, p. 4, [url](#); MMC, 06/2020, pp. 42-44, [url](#); BBC News, 20/12/2020, [url](#)

²⁴⁶ AAN (Ruttig T.), 30/12/2017, [url](#); NBC News, 18/07/2018, [url](#); IOM (Mohammadi A., Nimkar R., Savage E.), 2019, p. 4, [url](#); Migration Policy Institute (Gilardi J.), 05/02/2020, [url](#)

²⁴⁷ NBC News, 18/07/2018, [url](#); Migration Policy Institute (Gilardi J.), 05/02/2020, [url](#)

²⁴⁸ AAN (Bjelica J., van Blilert M.), 10/08/2016, [url](#)

²⁴⁹ AAN (Bjelica J., van Blilert M.), 14/06/2017, [url](#)

²⁵⁰ AAN (Bjelica J., van Blilert M.), 14/06/2017, [url](#); AAN (Bjelica J.), 21/11/2017, [url](#)

²⁵¹ IOM (Mohammadi A., Nimkar R., Savage E.), 2019, pp. 2, 11-12, [url](#)

²⁵² NBC News, 18/07/2018, [url](#)

²⁵³ Migration Policy Institute (Gilardi J.), 05/02/2020, [url](#); MMC, 06/2020, p. 41, [url](#)

of Iran) regelen Afghaanse migranten vaak met een lokale smokkelaar, die deel uitmaakt van een transnationaal netwerk en zo het verdere verloop van de reis regelt.²⁵⁴ Een Afghaanse smokkelaar, geïnterviewd door BBC in december 2020, verklaart niet mee te reizen met de migranten maar alle communicatie telefonisch te regelen. Hij voegt toe dat zijn netwerk voornamelijk groeit door mond-opmond reclame.²⁵⁵ Uitgebreide communicatienetwerken faciliteren de toegang voor migranten tot verschillende smokkelaars.²⁵⁶

Volgens UNHCR zijn er ook aparte, gespecialiseerde netwerken, die niet alleen valse documenten verschaffen, maar ook contacten hebben met beambten op luchthavens en aan grensposten of met reisorganisaties om het succes van het reizen met valse documenten te verzekeren. Prijzen, documenten en reisroutes worden gepromoot op sociale media²⁵⁷. UNHCR geeft bovendien aan dat mensensmokkelaars ook helpen met de voorbereiding voor een asielaanvraag in een Europees land.²⁵⁸

De voorbije jaren werden verschillende maatregelen genomen in Afghanistan zelf en in samenwerking met enkele buurlanden om mensensmokkel tegen te gaan: bewustzijnscampagnes werden georganiseerd, netwerken werden ontmanteld, betrokken personen werden gearresteerd en er werden een nationaal en regionaal netwerk tegen mensenhandel opgericht.²⁵⁹

In oktober 2020 rapporteert MMC dat de COVID-19 crisis in Afghanistan de vraag naar smokkelaars heeft doen toenemen. De toegang van migranten tot smokkelnetwerken is echter moeilijker geworden en de prijzen van smokkelaars zouden gestegen zijn sinds het begin van de crisis. Omwille van regelmatige sluitingen van de grenzen en een toegenomen grensbewaking, zouden smokkelaars recent ook alternatieve en vaak gevaarlijker routes nemen.²⁶⁰

²⁵⁴ MMC, 06/2020, p. 43, [url](#)

²⁵⁵ BBC News, 20/12/2020, [url](#)

²⁵⁶ MMC, 06/2020, p. 43, [url](#)

²⁵⁷ New Humanitarian (The) (Kent S.), 21/10/2020, [url](#)

²⁵⁸ UNHCR, 04/2017, pp. 16-17, 22, [url](#)

²⁵⁹ Pajhwok Afghan News, 26/04/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 30/05/2018, [url](#); Info Migrants (MacGregor M.), 05/06/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 02/07/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 29/08/2018, [url](#); Pajhwok Afghan News, 03/10/2019, [url](#)

²⁶⁰ MMC, 10/2020, pp. 1-5, [url](#)

Samenvatting

Meer dan dertig jaar conflict in Afghanistan heeft ervoor gezorgd dat corruptie een diepgeworteld fenomeen is geworden in de Afghaanse samenleving. Corruptie wordt omschreven als één van de grootste frustraties in het dagelijkse leven van de Afghaanse bevolking. Het ondermijnt de politieke legitimiteit van de Afghaanse regering, vormt een hindernis voor het vertrouwen in de Afghaanse overheidsinstellingen en belemmert elke inspanning voor vrede, welvaart en de ontwikkeling van het land.

De gevolgen van corruptie reiken verder dan op het eerste gezicht waarneembaar. Het fenomeen neemt de financiële middelen weg daar waar ze juist het meeste nodig zijn, beïnvloedt de relatie tussen de overheid en de burger op een negatieve wijze en voedt zo indirect de *insurgency* en daarmee ook de onveiligheid. Corruptie zet ook aan tot ongelijkheid en mensenrechtenschendingen en ondermijnt de toepassing van de *rule of law*.

De werking van de Afghaanse overheidsinstellingen is aangetast door grootschalige corruptie op verschillende niveaus: in het parlement, in de openbare dienstverlening, in de economie en het onderwijsysteem en bij de werking van justitie en de Afghaanse veiligheidsdiensten. Door de specifieke Afghaanse context waarin corruptie een vaste plaats heeft verworven, zijn bovendien ook humanitaire hulporganisaties en reconstructieprojecten in het land kwetsbaar voor dit fenomeen.

De Afghaanse overheid nam de voorbije jaren tal van nieuwe anticorruptiemaatregelen, echter voornamelijk op papier. In de praktijk blijven er aanzienlijke uitdagingen in de strijd tegen corruptie in het land. Verschillende bronnen wijzen op tekortkomingen in de implementatie van Afghanistans anticorruptiebeleid, wat geleid heeft tot weinig tastbare resultaten. In 2019 en 2020 werden de anticorruptiemaatregelen van de Afghaanse overheid bovendien sterk vertraagd en gehinderd door de focus op de presidentsverkiezingen en de politieke impasse die daaruit voortkwam, door een verandering in politieke prioriteiten waarbij de aandacht van de overheid en internationale gemeenschap voornamelijk uitgaat naar de vredesonderhandelingen met de taliban, alsook door de gevolgen van de COVID-19 crisis.

De beschikbaarheid en betrouwbaarheid van Afghaanse documenten wordt door de geraadpleegde bronnen omschreven als onzeker door jaren van gewapend conflict, de onderbroken afwezigheid van een centraal gezag en onvolledige registratie -en archiveringsprocedures. Corruptie, fraude en vervalsing bij het verkrijgen van officiële Afghaanse overheidsdocumenten of documenten die uitgegeven door andere personen of instanties dan de overheid, zoals de *shabnamah* of nachtbrieven van de taliban, alsook de inmenging van smokkelnetwerken hebben ervoor gezorgd dat de authenticiteit van Afghaanse documenten over het algemeen laag is.

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Fatah R., onderzoeker bij Middle East Consultancy Services, interview, Brussel, België, 30/05/2013,
contactgegevens niet vermeld omwille van vertrouwelijkheid

Fatah R., onderzoeker bij Middle East Consultancy Services, contactpogingen via e-mail (12/12/2020,
22/12/2020) leverden geen resultaat op

Johnson T.H., onderzoeksprofessor bij het National Security Affairs Department en directeur van het Programme
for Culture and Conflict Studies van de Naval Postgraduate School (NPS) in Californië, e-mail, 18/12/2020,
thjohnso@nps.edu

Geschreven en audiovisuele bronnen

Afghanistan After America, *The Corruption Endemic - with Dr. Yama Torabi* [audio - podcast], 24/09/2020,
<https://www.afghanistanafteramerica.com/> [geraadpleegd op 22/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Giustozzi A.), *Nation-Building Is Not for All: The Politics of Education in
Afghanistan*, 05/05/2010, <http://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/downloads/2012/10/AAN-Politics-of-Education.pdf> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Ruttig T.), *How the West Contributed to the ANSF's Dire State*,
12/06/2011, <https://www.afghanistan-analysts.org/how-the-west-contributed-to-the-ansfs-dire-state/>
[geraadpleegd op 10/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Obaid, A.), *Cheating and Worse: the university entry (kankur) exams as a
bottleneck for higher education*, 26/02/2014, <https://www.afghanistan-analysts.org/cheating-and-worse-the-university-entry-kankur-exams-as-a-bottleneck-for-higher-education/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Obaid, A.), *Battleground Kankur: Afghan students' difficult way into higher
education*, 23/01/2015, <https://www.afghanistan-analysts.org/battleground-kankur-afghan-students-difficult-way-into-higher-education/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (van Bijlert M., Bjelica J.), *The Troubled History of the E-tazkera (Part 2):
Technical stumbling blocks*, 25/01/2016, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-troubled-history-of-the-e-tazkera-part-2-technical-stumbling-blocks/> [geraadpleegd op 11/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (van Bijlert M., Bjelica J.), *Afghan Exodus: The re-emergence of smugglers
along the Balkan route*, 10/08/2016, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/afghan-exodus-the-re-emergence-of-smugglers-along-the-balkan-route/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Adili A.Y.), *A Success Story Marred by Ghost Numbers: Afghanistan's
inconsistent education statistics*, 13/03/2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/a-success-story-marred-by-ghost-numbers-afghanistans-inconsistent-education-statistics/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Clark K.), *Reforming the Afghan Ministry of Interior: A way to 'tilt' the
war?*, 09/06/2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/reforming-the-afghan-ministry-of-interior-a-way-to-tilt-the-war/> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Bjelica J., van Bijlert M.), *The Aftermath of an Exodus: Afghans stuck in
Serbia still trying to 'hit the game'*, 14/06/2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/the-aftermath-of-an-exodus-afghans-stuck-in-serbia-still-trying-to-hit-the-game/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Bjelica J., van Bijlert M.), *The Aftermath of an Exodus: The Balkans' old
smuggling routes and Europe's closed borders*, 14/06/2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/the-aftermath-of-an-exodus-the-balkans-old-smuggling-routes-and-europes-closed-borders/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Bjelica J.), *Education, an Ideal Corrupted: an assessment of Afghanistan's Ministry of Education*, 29/10/2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/education-an-ideal-corrupted-an-assessment-of-afghanistans-ministry-of-education/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Bjelica J.), *Far Beneath the European Average: The treatment of Afghan migrants in Bulgaria*, 21/11/2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/far-beneath-the-european-average-the-treatment-of-afghan-migrants-in-bulgaria/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Ruttig T.), *Pressure and Peril: Afghan refugees and Europe in 2017*, 30/12/2017, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/pressure-and-peril-afghan-refugees-and-europe-in-2017/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Bjelica J., Sorush R.), *Lost in Procedure: How a corruption case in the Afghan parliament was (not) dealt with*, 04/01/2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/lost-in-procedure-how-a-corruption-case-in-the-afghan-parliament-was-not-dealt-with/> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Ruttig T., Bjelica J.), *The State of Aid and Poverty in 2018: A new look at aid effectiveness in Afghanistan*, 17/05/2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/the-state-of-aid-and-poverty-in-2018-a-new-look-at-aid-effectiveness-in-afghanistan/> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Bjelica J.), *How to Fight the Booming Opiate Economy? Harsher and progressive laws, but to no avail*, 14/06/2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/how-to-fight-the-booming-opiate-economy-harsher-and-progressive-laws-but-to-no-avail/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Pitonak A.) *Mass Deportations of Afghans from Turkey: Thousands of migrants sent back in a deportation drive*, 21/06/2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/mass-deportations-of-afghans-from-turkey/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Wait E.), *Killing Time in Bosnia and Herzegovina: Afghan migrants try a new route into the EU*, 04/09/2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/killing-time-in-bosnia-and-herzegovina-afghan-migrants-try-a-new-route-into-the-eu/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Kazemi S.R.), *One Land, Two Rules (2): Delivering public services in insurgency-affected Obeh district of Herat province*, 09/12/2018, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/one-land-two-rules-2-delivering-public-services-in-insurgency-affected-obeh-district-of-herat-province/> [geraadpleegd op 23/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Obaid A.), *One Land, Two Rules (3): Delivering public services in insurgency-affected Dasht-e Archi district in Kunduz province*, 26/02/2019, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/one-land-two-rules-3-delivering-public-services-in-insurgency-affected-dasht-e-archi-district-in-kunduz-province/> [geraadpleegd op 23/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Bjelica J.), *Afghanistan's Anti-Corruption Institutions: Too many, and with too few results*, 20/05/2019, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/afghanistan-anti-corruption-institutions-too-many-and-with-too-few-results/> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Sabawoon A.M.), *One Land, Two Rules (6): Delivering public services in insurgency-affected Nad Ali district of Helmand province*, 02/06/2019, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/one-land-two-rules-6-delivering-public-services-in-insurgency-affected-nad-ali-district-of-helmand-province/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Sabawoon A.M.), *The Gates of Friendship: How Afghans cross the Afghan-Pakistani border*, 28/01/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/regional-relations/the-gates-of-friendship-how-afghans-cross-the-afghan-pakistani-border/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Foschini F.), *Kabul's Expanding Crime Scene (Part 2): Criminal activities and the police response*, 21/02/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/kabuls-expanding-crime-scene-part-2-criminal-activities-and-the-police-response/> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Clark K.), *The Cost of Support to Afghanistan: Considering inequality, poverty and lack of democracy through the 'rentier state' lens*, 05/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/wp-content/uploads/sites/2/2020/05/20200528-Rentier-2.pdf> [geraadpleegd op 27/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Kazemi S.R.), *Covid-19 in Afghanistan (3): Distributing aid and changing aid politics – view from a Herati village*, 16/05/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/covid-19-in-afghanistan-3-distributing-aid-and-changing-aid-politics-view-from-a-herati-village/> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Muzhary F.R.), *One Land, Two Rules (7): Delivering public services in insurgency-affected Andar district in Ghazni province*, 13/06/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/one-land-two-rules-7-delivering-public-services-in-insurgency-affected-andar-district-in-ghazni-province/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN), (Bjelica J.), *UNAMA's New Report on Anti-corruption: More backsliding from government and growing frustration from donors*, 18/06/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/unamas-new-report-on-anti-corruption-more-backsliding-from-government-and-growing-frustration-from-donors/> [geraadpleegd op 12/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Bjelica J.), *New World Drug Report: Opium production in Afghanistan remained the same in 2019*, 25/06/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/new-world-drug-report-opium-production-in-afghanistan-remained-the-same-in-2019/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Clark K. et al.), *Ghosts of the Past: Lessons from local force mobilisation in Afghanistan and prospects for the future*, 07/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/wp-content/uploads/sites/2/2020/06/publication-draft13-1.pdf> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Adili A.Y.), *Afghanistan's 2019 Elections (31): A review of the disputed presidential election and its aftermath*, 28/09/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-elections-31-an-overview-of-the-disputed-presidential-election-and-its-aftermath/> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Byrd B.), *Covid-19 in Afghanistan (8): The political economy repercussions of Covid-19 and the aid response*, 14/10/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/covid-19-in-afghanistan-8-the-political-economy-repercussions-of-covid-19-and-the-aid-response/> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Roehrs C., Adili A.Y.), *Less Money, More Conditionality? Stalled peace, Covid-19 and corruption foretell a sombre Afghanistan donor conference*, 17/11/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/international-engagement/less-money-more-conditionality-stalled-peace-covid-19-and-corruption-foretell-a-sombre-afghanistan-donor-conference/> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Afghanistan Analysts Network (AAN) (Ruttig T.), *Janus-Faced Pledges: A review of the 2020 Geneva donor conference on Afghanistan*, 30/11/2020, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/international-engagement/janus-faced-pledges-a-review-of-the-2020-geneva-donor-conference-on-afghanistan/> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Afghanistan Public Policy Research Organization (APPRO), *Afghanistan Rights Monitor: Baseline Report*, 04/2016, <http://appro.org.af/wp-content/uploads/2017/03/312474752-2016-04-30-ARM-Baseline-Assessment.pdf> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Afghanistan Public Policy Research Organization (APPRO), *Re-conceptualizing Corruption in Afghanistan: An Institution of Bad Governance*, 07/2017, <http://appro.org.af/wp-content/uploads/2017/05/2017-05-08-Reconceptualizing-Corruption-in-Afghanistan.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Afghanistan Public Policy Research Organization (APPRO), *Afghanistan's National Strategy for Combating Corruption: An Assessment*, 10/2019, <http://appro.org.af/wp-content/uploads/2019/12/2019-10-10-CFAC-Afghanistans-national-strategy-for-combating-corruption-An-assessment.pdf> [geraadpleegd op 11/12/2020]

Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU) (Gardizi M. et al.), *Corrupting the State or State-Crafted Corruption? Exploring the Nexus between Corruption and Subnational Governance*, 06/2010, <https://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/1021E-Corrupting-the-State-or-State-Crafted-Corruption-DP-2010-Web.pdf> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU), *The Political Economy of Education and Health Service Delivery in Afghanistan*, 01/2016, <https://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/1517E-The-Political-Economy-of-Education-and-Health-Service-Delivery-in-Afghanistan.pdf> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU), (Hashimi S.H., Lauth G.), *Civil Service Reform in Afghanistan: Roles and Functions of the Civil Service Sector*, 08/2016, <https://areu.org.af/wp-content/uploads/2017/01/1616E-Civil-Service-Reform-in-Afghanistan-Roles-and-Functions-of-the-Civil-Service-Sector.pdf> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU) & Overseas Development Institute (ODI), *Politics over evidence: questioning the link between service delivery and state legitimacy in Afghanistan*, 08/2018, <https://securelivelihoods.org/wp-content/uploads/Afghanistan-briefing-paper-2-Orzala-draft-CS6.pdf> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU) (Mansfield D.), *The Helmand Food Zone: The Illusion of Success*, 11/2019, https://areu.org.af/wp-content/uploads/2019/12/1908E-Helmand-Food-Zone_English_4.pdf [geraadpleegd op 30/11/2020]

Afghanistan Research and Evaluation Unit (AREU) (Isar S.), *Taxation, the prerequisite of state-building, an overview of tax system in Afghanistan*, 30/01/2020, <https://areu.org.af/publication/taxation-the-prerequisite-of-state-building-an-overview-of-tax-achievements-and-challenges-in-afghanistan/> [geraadpleegd op 27/11/2020]

Afghanistan Times, *Herat governor, mayor, key officials convicted of stealing COVID-19 relief funds*, 26/10/2020, <http://www.afghanistantimes.af/herat-governor-mayor-key-officials-convicted-of-stealing-covid-19-relief-funds/> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Al Jazeera, *Corruption rife in Afghan traffic departments*, 02/06/2014, <https://www.aljazeera.com/features/2014/6/2/corruption-rife-in-afghan-traffic-departments?xif> [geraadpleegd op 23/12/2020]

Al Jazeera, *Where's the aid money gone? Afghan girls' struggle for education*, 10/06/2018, <https://www.aljazeera.com/features/2018/6/10/wheres-the-aid-money-gone-afghan-girls-struggle-for-education> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Al Jazeera, *Afghan parliament sworn in months after fraud-tainted vote*, 26/04/2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/4/26/afghan-parliament-sworn-in-months-after-fraud-tainted-vote> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Al Jazeera, *Why is Afghanistan unable to extract its vast mineral wealth?*, 28/05/2019, <https://www.aljazeera.com/features/2019/5/28/why-is-afghanistan-unable-to-extract-its-vast-mineral-wealth> [geraadpleegd op 27/11/2020]

Al Jazeera, *Low turnout, technical glitches mark Afghan presidential election*, 28/09/2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/9/28/low-turnout-technical-glitches-mark-afghan-presidential-election> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Al Jazeera, *Has Trump surrendered Afghanistan to the Taliban?*, 26/02/2020, <https://www.aljazeera.com/opinions/2020/2/26/has-trump-surrendered-afghanistan-to-the-taliban/?gb=true> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Al Jazeera, *US watchdog: Afghanistan govt weakened ahead of Taliban talks*, 26/06/2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/6/26/us-watchdog-afghanistan-govt-weakened-ahead-of-taliban-talks> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Al Jazeera, *A peace deal alone cannot solve Afghanistan's myriad problems*, 06/11/2020, <https://www.aljazeera.com/opinions/2020/11/6/a-peace-deal-alone-cannot-solve-afghanistans-myriad-problems/> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Asia Foundation (The), *A survey of the Afghan people - Afghanistan in 2019*, 14/11/2019, https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2019/12/2019_Afghan_Survey_Full-Report.pdf [geraadpleegd op 24/11/2020]

Asia-Pacific RCM Thematic Working Group on International Migration including Human Trafficking, *Situation Report on International Migration in South and South-West Asia*, 30/07/2020,

<https://www.iom.int/jahia/webdav/site/myjahiasite/shared/shared/mainsite/events/docs/UN-IOM-South-Southwest-Asia-Migration-Report/SDD-Sit-Rep-book-share.pdf> [geraadpleegd op 21/12/2020]

Australian Government, Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), *DFAT Country Information Report Afghanistan*, 27/06/2019, <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/country-information-report-afghanistan.pdf> [geraadpleegd op 14/12/2020]

BBC News (Rowlat J.), *How the US military's opium war in Afghanistan was lost*, 25/04/2019, <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-47861444> [geraadpleegd op 30/11/2020]

BBC News, 'God will forgive me or not': *Inside the world of a people smuggler*, 20/12/2020, <https://www.bbc.com/news/world-asia-55302024> [geraadpleegd op 21/12/2020]

Bertelsmann Stiftung, *BTI 2020 Afghanistan Country Report*, 2020, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_AFG.pdf [geraadpleegd op 24/11/2020]

Bittingmayer U.H., et al. (eds.) (Ruttig T.), *Schools on the Frontline: The Struggle over Education in the Afghan Wars*, in *Education and Development in Afghanistan. Challenges and Prospects*, Bielefeld, 2019, <https://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/2019/10/20180118Ruttig-final.pdf> [geraadpleegd op 26/11/2020]

BuzzFeed News (Khan A.), *Ghost Students, Ghost Teachers, Ghost Schools*, 09/07/2015, https://www.buzzfeed.com/azmatkhan/the-big-lie-that-helped-justify-americas-war-in-afghanistan?utm_term=.npBeyDXxq#.wpbIKaJJP [geraadpleegd op 26/11/2020]

Canada, Immigration and Refugee Board, *Afghanistan: Night letters [Shab Nameha, Shabnamah, Shabnameh], including appearance (2010-2015)*, 10/02/2015, <http://www.refworld.org/docid/54f02a6c4.html> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Cordesman A.H.), *The Civil Challenges to Peace in Afghanistan*, 10/09/2019, https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/190910_Civil_Side_Peace_Afghanistan.pdf [geraadpleegd op 26/11/2020]

Center for Strategic and International Studies (CSIS) (Cordesman A.H.), *Afghanistan: The Prospects for a Real Peace*, 07/07/2020, https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/200708_Afghan_Peace_GH3.pdf [geraadpleegd op 10/12/2020]

Civil-Military Fusion Centre, *Corruption & Anti-Corruption Issues in Afghanistan*, 02/2012, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/CFC-Afghanistan-Corruption-Volume-Feb2012.pdf> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Daily Mail, *How Afghans who want to move to Europe are buying forged Taliban threat letters to pretend their lives are in danger*, 22/11/2015, <http://www.dailymail.co.uk/news/article-3329031/Afghans-seeking-asylum-buy-fake-Taliban-threat-letters.html> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Daily Outlook Afghanistan, *Low quality medicines*, 19/10/2016, http://www.outlookafghanistan.net/topics.php?post_id=16439 [geraadpleegd op 08/12/2020]

Daily Outlook Afghanistan, *Jalalabad girls' schools closed after Daesh threats*, 06/06/2018, http://www.outlookafghanistan.net/national_detail.php?post_id=21088 [geraadpleegd op 17/12/2020]

Deine Korrespondentin (Eschbacher V.), *Knowledge is (without) power - About the corruption in the Afghan education system*, 10/01/2018, <https://www.deine-korrespondentin.de/wissen-ist-ohnmacht/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Deutsche Welle (DW), *Afghanistan security forces suffer steep decline in numbers, says SIGAR*, 01/05/2018, <https://www.dw.com/en/afghanistan-security-forces-suffer-steep-decline-in-numbers-says-sigar/a-43602749> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Deutsche Welle (DW), *The high price of Afghanistan's broken democracy*, 18/10/2018, <https://www.dw.com/en/the-high-price-of-afghanistans-broken-democracy/a-45943032> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Diplomat (The) (Samin M.), *Afghanistan's addiction to foreign aid*, 19/05/2016, <https://thediplomat.com/2016/05/afghanistans-addiction-to-foreign-aid/> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Economist (The), *Why Afghanistan's government is losing the war with the Taliban - The authorities make their presence felt mainly through corruption and nepotism*, 05/2019,
<https://www.economist.com/asia/2019/05/18/why-afghanistans-government-is-losing-the-war-with-the-taliban>
[geraadpleegd op 27/11/2020]

Etilaatroz, *Charges of millions in Corona budget corruption. Why were the officials of the local administrations of Herat and Maidan Wardak accused of embezzling the budget for the fight against Corona*, s.d.,
<https://www.etilaatroz.com/111678/charges-of-millions-in-corona-budget-corruption/> [geraadpleegd op 08/12/2020]

European Asylum Support Office (EASO), *EASO Country of Origin Information Report Afghanistan; Key socio-economic indicators, state protection, and mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City*, 08/2017,
https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_COI_Afghanistan_IPA_August2017.pdf
[geraadpleegd op 01/12/2020]

European Asylum Support Office (EASO), *Afghanistan Security Situation. Country of Origin Information Report*, 09/2020,
https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2020_09_EASO_COI_Report_Afghanistan_Security_situatie.pdf [geraadpleegd op 23/11/2020]

Freedom House, *Freedom in the world 2020 - Afghanistan Country Report*, 04/03/2020,
<https://freedomhouse.org/country/afghanistan/freedom-world/2020> [geraadpleegd op 24/11/2020]

Gandhara, *Afghans fight corruption with a hotline*, 26/09/2015, <https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-anti-corruption-hotline/27272100.html> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Gandhara, *Taliban propaganda meets the digital age*, 10/07/2017, <https://gandhara.rferl.org/a/taliban-propaganda/28606576.html> [geraadpleegd op 17/12/2020]

Gandhara, *Dozens of Afghans die in road accident in Iran*, 14/11/2019, <https://gandhara.rferl.org/a/dozens-of-afghans-die-in-road-accident-in-iran/30271359.html> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Gandhara, *Taliban present united front as opposed to warring Afghan gov't*, 28/02/2020,
<https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-taliban-present-united-front-as-opposed-to-warring-govt/30460282.html> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Gandhara, *Afghan anti-corruption efforts 'slowed' due to elections*, COVID-19, 18/06/2020,
<https://gandhara.rferl.org/a/afghan-anti-corruption-efforts-slowed-due-to-elections-covid-19/30677277.html>
[geraadpleegd op 11/12/2020]

Gandhara, *Truckers cite corruption, distress at Pakistan-Afghanistan border*, 07/07/2020,
<https://gandhara.rferl.org/a/truckers-cite-corruption-distress-at-pakistan-afghanistan-border/30712380.html>
[geraadpleegd op 01/12/2020]

Global Anti-Corruption Blog (The) (GAB) (Stephenson M.), *Tackling Corruption in Afghanistan's Education Sector*, 04/01/2018, <https://globalanticorruptionblog.com/2018/01/04/guest-post-tackling-corruption-in-afghanistans-education-sector/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Guardian (The), *Afghanistan's corruption epidemic is wasting billions in aid*, 03/11/2016,
<https://www.theguardian.com/global-development-professionals-network/2016/nov/03/afghanistans-corruption-epidemic-is-wasting-billions-in-aid> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Guardian (The), *Afghanistan turns to biometrics to tackle election fraud*, 27/09/2019,
<https://www.theguardian.com/world/2019/sep/27/afghanistan-biometrics-election-fraud-voter-verification>
[geraadpleegd op 15/12/2020]

Human Rights Watch (HRW), *"No Safe Place" - Insurgent Attacks on Civilians in Afghanistan*, 08/05/2018,
<https://www.hrw.org/report/2018/05/08/no-safe-place/insurgent-attacks-civilians-afghanistan> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Human Rights Watch (HRW), *Afghanistan's Media Self-Censors to Survive. Press Freedom at Risk in Deadliest Country for Journalists*, 10/04/2019, <https://www.hrw.org/news/2019/04/11/afghanistans-media-self-censors-survive> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Human Rights Watch (HRW) (Gossman P.), *Afghanistan papers detail US role in abuse*, 11/12/2019, <https://www.hrw.org/news/2019/12/11/afghanistan-papers-detail-us-role-abuse> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Human Rights Watch (HRW), "Disability Is Not Weakness" - *Discrimination and Barriers Facing Women and Girls with Disabilities in Afghanistan*, 28/04/2020, <https://www.hrw.org/report/2020/04/28/disability-not-weakness/discrimination-and-barriers-facing-women-and-girls> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Human Rights Watch (HRW), "You have no right to complain" - *Education, social restrictions, and justice in Taliban-held Afghanistan*, 06/2020, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2020/06/afghanistan0620_web_0.pdf [geraadpleegd op 24/11/2020]

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring and Evaluation Committee (MEC), *Special Report: Vulnerabilities to corruption in the Afghan Attorney General's Office*, 07/2017, <https://mec.af/special-report-vulnerabilities-to-corruption-in-the-afghan-attorney-generals-office/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring and Evaluation Committee (MEC), *Ministry-wide Vulnerability to Corruption Assessment of the Ministry of Education*, 10/2017, <https://mec.af/moe-full-report/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring and Evaluation Committee (MEC), *April-June 2019 Quarterly Report*, 11/04/2019, <https://mec.af/quarterly-report-april-2018-2/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring and Evaluation Committee (MEC), *50-70 percent of police positions in four Afghan provinces are ghost soldiers: SIGAR*, 2020, <https://mec.af/50-70-percent-of-police-positions-in-four-afghan-provinces-are-ghost-soldiers-sigar/> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring and Evaluation Committee (MEC), *Sixth Quarterly Monitoring Report - Monitoring the Education Sector*, 04/2020, <https://mec.af/sixth-follow-up-report-moe/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Info Migrants (MacGregor M.), *Network to combat migrant smuggling and people trafficking in Afghanistan*, 05/06/2018, <https://www.infomigrants.net/en/post/9700/network-to-combat-migrant-smuggling-and-people-trafficking-in-afghanistan> [geraadpleegd op 22/12/2020]

Institute for War and Peace Reporting (IWPR) (Haqjo M., Zia F.), *Heratis angered at Afghan security forces*, 30/08/2011, <https://iwpr.net/global-voices/heratis-angered-afghan-security-forces> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Institute for War and Peace Reporting (IWPR) (Hakimi H.), *Afghanistan: Ghor's education system near collapse*, 05/12/2016, <https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-ghors-education-system-near> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Institute for War and Peace Reporting (IWPR) (Mohammadi A.), *Afghan students let down by private universities*, 25/01/2018, <https://iwpr.net/global-voices/afghan-students-let-down-private-universities> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Institute for War and Peace Reporting (IWPR) (Zaland K.), "Unbearable" corruption in Afghan province - Local people say they are becoming ever-more alienated from their government, 12/02/2018, <https://iwpr.net/global-voices/%E2%80%9Cunbearable%E2%80%9D-corruption-afghan-province> [geraadpleegd op 24/11/2020]

Institute of World Politics (The) (IWP), *The United States' response to corruption in Afghanistan*, 01/05/2018, <https://www.iwp.edu/active-measures/2018/05/01/the-united-states-response-to-corruption-in-afghanistan/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Integrity Watch Afghanistan (IWA) (Isaqzadeh M.R., Giustozzi A.), *Senior appointments and corruption within the Afghan MoI: practices and perceptions*, 2015, https://iaweb.org/wp-content/uploads/2014/12/moi_senior_appointments_and_corruption_english.pdf [geraadpleegd op 10/12/2020]

Integrity Watch Afghanistan (IWA) (Afzali, S.I., Timory M.N.), *Fighting corruption in Afghanistan: solving the institutional puzzle*, 11/2016, <https://iaweb.org/wp-content/uploads/2016/11/Solving-the-Institutional-Puzzle.pdf> [geraadpleegd op 20/10/2020]

Integrity Watch Afghanistan (IWA), *National Corruption Survey 2018 - Afghans' perceptions and experiences of corruption*, 12/2018, https://iwaweb.org/wp-content/uploads/2014/12/NCS_2018_English_WEB.pdf [geraadpleegd op 24/11/2020]

Integrity Watch Afghanistan (IWA), *Corruption and justice delivery in Kunduz province of Afghanistan*, 2018, <https://iwaweb.org/wp-content/uploads/2014/12/Corruption-and-Justice-Delivery-in-Kunduz-Province.pdf> [geraadpleegd op 24/11/2020]

Integrity Watch Afghanistan (IWA), *Integrity Watch report: The Afghan anti-corruption strategy was poorly designed and led to very few tangible results*, 09/12/2020, <https://iwaweb.org/news/integrity-watch-report-the-afghan-anti-corruption-strategy-was-poorly-designed-and-led-to-very-few-tangible-results/> [geraadpleegd op 11/12/2020]

International Crisis Group (ICG), *Taliban Propaganda: Winning the War of Words?*, 24/07/2008, <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/taliban-propaganda-winning-war-words> [geraadpleegd op 16/12/2020]

International Growth Centre (IGC) et al. (Bizhan N.), *Building legitimacy and state capacity in protracted fragility: The case of Afghanistan*, 04/2018, <https://www.theigc.org/wp-content/uploads/2018/04/afghanistan-report-v3.pdf> [geraadpleegd op 27/11/2020]

International Organization for Migration (IOM), *Afghanistan to roll out ICAO-compliant machine-readable passport and visas to citizens*, 05/03/2013, <https://www.iom.int/news/afghanistan-roll-out-icao-compliant-machine-readable-passport-and-visas-citizens> [geraadpleegd op 11/12/2020]

International Organization for Migration (IOM), *Migrant Smuggling Data and Research: A global review of the emerging evidence base*, 2016, https://publications.iom.int/system/files/smuggling_report.pdf [geraadpleegd op 21/12/2020]

International Organization for Migration (IOM), *Migrant Smuggling Data and Research: A global review of the emerging evidence base - Volume 2*, 2018, https://publications.iom.int/es/system/files/pdf/migrant_smuggling_data_vol2_0.pdf?language=es [geraadpleegd op 18/12/2020]

International Organization for Migration (IOM) (Mohammadi A., Nimkar R., Savage E.), "We are the ones they come to when nobody can help" - *Afghan smugglers' perceptions of themselves and their communities*, 2019, https://publications.iom.int/system/files/pdf/mrs_series_56.pdf [geraadpleegd op 21/12/2020]

Islamic Republic of Afghanistan, Treasury of the Ministry of Finance, *Moving police salary payments to mobile accounts*, 10/05/2016, <https://web.archive.org/web/20170327113045/http://www.treasury.gov.af/en/news/moving-police-salary-payments-to-mobile-accounts> [geraadpleegd op 11/12/2020]

Islamic Republic of Afghanistan, *Afghanistan - National Strategy for Combating Corruption*, 11/2018, https://www.sacs.gov.af/uploads/strategy_pdf/Strategy_en.pdf [geraadpleegd op 12/12/2020]

Islamic Republic of Afghanistan, Administrative Office of the President (AOP), *The first coordination meeting for beginning duties of Anti-Corruption Commission was held*, 16/11/2020, https://www.aop.gov.af/en/news_details/681 [geraadpleegd op 12/12/2020]

Johnson T.H., *The Taliban insurgency and an analysis of Shabnamah (night letters)*, 09/2007, https://calhoun.nps.edu/bitstream/handle/10945/38802/inc_johnson_taliban_insurgency_2007.pdf;sequence=4 [geraadpleegd op 16/12/2020]

Khaama Press, *NPC refers 26 companies to judiciary for using fake documents*, 24/08/2015, <http://www.khaama.com/npc-refers-26-companies-to-judiciary-for-using-fake-documents-3813> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Khaama Press, *Kabul police arrest man with 400 fake National Identity Cards*, 26/08/2018, <https://www.khaama.com/kabul-police-arrest-man-with-400-fake-national-identity-cards-05832/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Khaama Press, *Ghani orders probe into alleged distribution of fake National Identity Cards*, 04/09/2018, <https://www.khaama.com/ghani-orders-into-alleged-distribution-of-fake-national-identity-cards-05898/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Khaama Press, *GPS system to be used to control, counter corruption and misuse of Kabul police vehicles*, 23/02/2020, <https://www.khaama.com/qps-system-to-be-used-to-control-counter-corruption-and-misuse-of-kabul-police-vehicles-04449/> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Khaama Press, *Afghanistan grappling with corruption*, 27/08/2020, <https://www.khaama.com/afghanistan-grappling-with-corruption-979876/> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Khaama Press, *Nabil claims 180 officials accused of corruption hold prominent post under current gov't*, 16/11/2020, https://www.khaama.com/nabil-claims-180-officials-accused-of-corruption-hold-prominent-post-under-current-govt-23423/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/12/2020]

Larson A., Ramsbotham A. (ed.) (Nader J., Roberts F.), *Inclusive local peace building in Afghanistan - Lessons from practice*, in *Incremental peace in Afghanistan*, London: ACCORD, Issue 27, 06/2018, https://rc-services-assets.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/Incremental_Peace_in_Afghanistan_Accord_Issue_27.pdf [geraadpleegd op 23/11/2020]

Medicins Sans Frontieres (MSF), *Afghanistan's Neglected Healthcare Crisis*, 03/2020, https://www.msf.org/sites/msf.org/files/2020-03/20200301_Afghanistan_Report_FINAL.pdf [geraadpleegd op 08/12/2020]

Migration Policy Institute (Gilardi J.), *Ally or Exploiter? The Smuggler-Migrant Relationship Is a Complex One*, 05/02/2020, <https://www.migrationpolicy.org/article/ally-or-exploiter-smuggler-migrant-relationship-complex-one> [geraadpleegd op 21/12/2020]

Mixed Migration Centre (MMC), *Destination Unknown Afghans on the move in Turkey - Middle East Research Report*, 06/2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/115_destination_unknown_research_report.pdf [geraadpleegd op 21/12/2020]

Mixed Migration Centre (MMC), *The Impact of COVID-19 on the Smuggling of Refugees and Migrants from Afghanistan*, 10/2020, http://www.mixedmigration.org/wp-content/uploads/2020/10/138_covid_snapshot_smuggling_Asia.pdf [geraadpleegd op 22/12/2020]

National (The) (Glinski S.), *Afghans flock to Taliban courts seeking swift justice*, 20/05/2019, <https://www.thenationalnews.com/world/asia/afghans-flock-to-taliban-courts-seeking-swift-justice-1.864063> [geraadpleegd op 24/11/2020]

National (The) (Kumar R.), *The woman convincing the Afghan Taliban to give up arms*, 15/11/2020, <https://www.thenationalnews.com/world/asia/the-woman-convincing-the-afghan-taliban-to-give-up-arms-1.1111343> [geraadpleegd op 03/12/2020]

NBC News, *Inside Europe's people-smuggling networks: A journey from Afghanistan to Germany*, 18/07/2018, <https://www.nbcnews.com/news/world/inside-europe-s-people-smuggling-networks-journey-afghanistan-germany-n888926> [geraadpleegd op 21/12/2020]

NBC News, *Corruption, conflict and a common enemy: Can old Afghan opponents come together to make peace?*, 18/10/2020, <https://www.nbcnews.com/news/world/corruption-conflict-common-enemy-can-old-afghan-opponents-come-together-n1242382> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen Ambtsbericht Afghanistan 2019*, 01/03/2019, <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/ambtsberichten/2019/03/01/algemeen-ambtsbericht-afghanistan/AAB+Afghanistan+7+maart+2019.pdf> [geraadpleegd op 24/11/2020]

New Humanitarian (The) (Kent S.), *Lake Van: An overlooked and deadly migration route to Turkey and Europe*, 21/10/2020, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2020/10/20/turkey-afghanistan-migrants-refugees-asylum> [geraadpleegd op 22/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Mashal M.), *Afghan security reforms falter, with tough fighting ahead*, 08/04/2017, <https://www.nytimes.com/2017/04/08/world/asia/afghanistan-army-training-corruption.html> [geraadpleegd op 09/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Mashal M.), *Cutting into Afghan patronage: A struggle to make government younger*, 09/01/2018, <https://www.nytimes.com/2018/01/09/world/asia/afghanistan-corruption-reform.html> [geraadpleegd op 03/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Mashal M., Rahim N.), *A new push is on for Afghan schools, but the numbers are grim*, 01/04/2018, <https://www.nytimes.com/2018/04/01/world/asia/afghanistan-schools-taliban.html> [geraadpleegd op 26/11/2020]

New York Times (The) (NYT) (Nordland R.), *Who is winning the war in Afghanistan? Depends on which one*, 18/08/2018, <https://www.nytimes.com/2018/08/18/world/asia/afghanistan-war-reflections.html> [geraadpleegd op 09/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Mashal M., Rahim N.), *Afghan villagers panning for gold die as tunnels collapse*, 06/01/2019, <https://www.nytimes.com/2019/01/06/world/asia/afghanistan-gold-mine-collapse.html> [geraadpleegd op 27/11/2020]

New York Times (The) (NYT) (Mashal M.), *In chaotic Afghan capital, crackdown on crime is turning heads*, 16/01/2019, <https://www.nytimes.com/2019/01/16/world/asia/kabul-crime-terror-afghanistan.html> [geraadpleegd op 09/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Zucchino D., Abed F.), *Afghan government fires election officials after votes tainted by fraud claims*, 12/02/2019, <https://www.nytimes.com/2019/02/12/world/asia/afghanistan-election-voter-fraud.html> [geraadpleegd op 07/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Zucchino D.), *U.S. military stops counting how much of Afghanistan is controlled by Taliban*, 01/05/2019, <https://www.nytimes.com/2019/05/01/world/asia/us-afghanistan-territory-taliban.html> [geraadpleegd op 09/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Nordland R., Gibbons-Neff T.), *Spies, stealth and threats: how militants infiltrated a vital army base*, 15/05/2019, <https://www.nytimes.com/2019/05/15/world/asia/afghanistan-taliban-bastion.html> [geraadpleegd op 09/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Gibbons-Neff T.), *Ex-official levels new corruption accusations at Afghan government*, 26/05/2019, <https://www.nytimes.com/2019/05/26/world/asia/afghanistan-corruption.html> [geraadpleegd op 04/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Gibbons-Neff T.), *Young Afghan general tries to overhaul police with American way of war*, 12/07/2019, <https://www.nytimes.com/2019/07/12/world/asia/afghanistan-police-chief.html> [geraadpleegd op 09/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Mashal M.), *For women in Afghan security forces, a daily battle*, 20/07/2020, <https://www.nytimes.com/2020/07/20/world/asia/afghanistan-women-police.html> [geraadpleegd op 09/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Jakes L.), *U.S. cuts \$100 million in aid to Afghanistan, citing government corruption*, 19/09/2019, <https://www.nytimes.com/2019/09/19/world/asia/us-afghanistan-aid.html> [geraadpleegd op 07/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Zucchino D., Faizi F.), *Afghanistan presidential vote presses on despite concerns about legitimacy*, 27/09/2019, <https://www.nytimes.com/2019/09/27/world/asia/afghanistan-presidential-election.html> [geraadpleegd op 04/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Mashal M.), *Afghans demanded a fair election. They could be waiting a while for results*, 13/10/2019, <https://www.nytimes.com/2019/10/13/world/asia/afghanistan-election.html> [geraadpleegd op 07/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Mashal M.), *They fight suicide bombers. But can Afghan police fight crime?*, 08/02/2020, <https://www.nytimes.com/2020/02/08/world/asia/kabul-crime-police.html> [geraadpleegd op 09/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Farmer B., Mehsud I.T.), *Pakistan builds border fence, limiting militants and families alike*, 15/03/2020 (update: 31/07/2020), <https://www.nytimes.com/2020/03/15/world/asia/pakistan-afghanistan-border-fence.html> [geraadpleegd op 18/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Ghazi Z., Abed F.) *Demand for Pakistan visas sets off deadly stampede in Afghanistan*, 21/10/2020 (update: 27/10/2020), <https://www.nytimes.com/2020/10/21/world/asia/afghanistan-stampede-visas-pakistan.html> [geraadpleegd op 15/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Gibbons-Neff T., Rahim N.), *How an Afghan political crisis derailed payments to war victims*, 27/10/2020 (update: 02/11/2020), <https://www.nytimes.com/2020/10/27/world/asia/afghanistan-war-victims-compensation.html> [geraadpleegd op 01/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Zucchino D., Abed F.), *On Afghan highways, even the police fear the Taliban's toll collectors*, 01/11/2020 (update: 12/11/2020), <https://www.nytimes.com/2020/11/01/world/asia/afghanistan-taliban-bribery.html> [geraadpleegd op 10/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Gibbons-Neff T., Cumming-Bruce N.), *Donors pledge less aid to Afghanistan during a violent chapter*, 24/11/2020, <https://www.nytimes.com/2020/11/24/world/asia/afghanistan-bamiyan-donors.html> [geraadpleegd op 07/12/2020]

New York Times (The) (NYT) (Mashal M., Ghazi Z.), *U.S. Leaves Behind Afghan Bases - and a Legacy of Land Disputes*, 08/12/2020, <https://www.nytimes.com/2020/12/08/world/asia/afghanistan-land-military-bases.html> [geraadpleegd op 11/12/2020]

Norway, Landinfo, *Report Afghanistan: Tazkera, passports and other ID documents*, 22/05/2019, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/08/Afghanistan-Tazkera-passports-and-other-ID-documents-22052019-final.pdf> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Norway, Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Tazkera, pass og andre IDdokumenter*, 23/04/2020, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Temanotat-Afghanistan-Tazkera-pass-og-andre-ID-dokumenter-oppdatering-23042020.docx.pdf> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Norway, Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Politi- og rettsvesenet*, 16/10/2020, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/10/Temanotat-Politi-og-rettsvesenet-i-Afghanistan-16102019.pdf> [geraadpleegd op 30/11/2020]

OECD, *Boosting Private Sector Development and Entrepreneurship in Afghanistan*, 2019, <https://www.oecd.org/eurasia/competitiveness-programme/central-asia/Boosting-Private-Sector-Development-and-Entrepreneurship-Afghanistan-2019-EN.pdf> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP), *Forced into the Arms of Smugglers*, 27/08/2018, <https://www.occrp.org/en/blog/8520-forced-into-the-arms-of-smugglers> [geraadpleegd op 22/12/2020]

Oxfam & Swedish Committee for Afghanistan (SCA), *Aid Effectiveness in Afghanistan*, 03/2018, https://swedishcommittee.org/sites/default/files/media/aid_effectiveness_in_afghanistan_march_2018_0.pdf [geraadpleegd op 07/12/2020]

Overseas Development Institute (ODI), Humanitarian Policy Group (HPG) & Norwegian Refugee Council (NRC) (Jackson A., Weigand F.), *Rebel rule of law - Taliban courts in the west and north-west of Afghanistan*, 05/2020, https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/taliban_justice_briefing_note_web_final.pdf [geraadpleegd op 23/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Cumbersome process of getting school certificate*, 01/05/2017, <https://web.archive.org/web/20201111185907/https://www.pajhwok.com/en/2017/05/01/cumbersome-process-getting-school-certificate> [geraadpleegd op 23/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Foreigners easily get Afghan citizenship than Afghans*, 20/06/2017, <https://web.archive.org/web/20201111212050/https://www.pajhwok.com/en/2017/06/20/foreigners-easily-get-afghan-citizenship-afghans> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Team from Kabul evaluating Kandahar education officials*, 18/07/2017, <https://www.pajhwok.com/en/2017/07/18/team-kabul-evaluating-kandahar-education-officials> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Daesh night letters threaten Qarabagh residents*, 09/01/2018, <https://pajhwok.com/2018/01/09/daesh-night-letters-threaten-qarabagh-residents/> [geraadpleegd op 17/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Nepotistic MoI appointments behind insecurity*, 13/01/2018, <https://www.pajhwok.com/en/2018/01/13/nepotistic-moi-appointments-behind-insecurity-mps> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Herat: Senior education official detained on graft charges*, 16/01/2018,
https://pajhwok.com/2018/01/16/herat-senior-education-official-detained-graft-charges/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 26/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Millions lost on 'fake' phytosanitary certificates in Torkham*, 29/01/2018,
<https://web.archive.org/web/20180422075239/https://www.pajhwok.com/en/2018/01/29/millions-lost-%E2%80%99fake%E2%80%99-phytosanitary-certificates-torkham> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Ghor Revenue Dept official held over bribery charges*, 15/02/2018,
<https://pajhwok.com/2018/02/15/ghor-revenue-dept-official-held-over-bribery-charges/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *24 nurses graduate, pledge to work anywhere in Paktika*, 22/02/2018,
<https://web.archive.org/web/20180417234539/https://www.pajhwok.com/en/2018/02/22/24-nurses-graduate-pledge-work-anywhere-paktika> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Bribes offered to get ID cards fast, complain Baghlanis*, 01/04/2018,
<https://web.archive.org/web/20181220002118/https://www.pajhwok.com/en/2018/04/01/bribes-offered-get-id-cards-fast-complain-baghlanis> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Balkh seminar urges practical steps against human trafficking*, 26/04/2018,
<https://pajhwok.com/2018/04/26/balkh-seminar-urges-practical-steps-against-human-trafficking/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *'Fake ID cards with voter stickers' being sold: RCN*, 01/05/2018,
<https://pajhwok.com/2018/05/01/fake-id-cards-voter-stickers-being-sold-rcn/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Machines to print 'fake' ID cards brought to Baghlan*, 21/05/2018,
<https://pajhwok.com/2018/05/21/machines-print-fake-id-cards-brought-baghlan/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Afghanistan launches first NGOs to combat trafficking in persons*, 30/05/2018,
<https://pajhwok.com/2018/05/30/afghanistan-launches-first-ngos-combat-trafficking-persons/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Fake ID cards brought from Pakistan, says Nangarhar MP*, 01/06/2018,
<https://pajhwok.com/2018/06/01/fake-id-cards-brought-pakistan-says-nangarhar-mp/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Govt advisor among 7 held over selling 'fake' ID cards*, 10/06/2018,
<https://pajhwok.com/2018/06/10/govt-advisor-among-7-held-over-selling-fake-id-cards/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Visa issuance: Pakistan's Jalalabad mission accused of corruption*, 29/06/2018,
<https://pajhwok.com/2018/06/29/visa-issuance-pakistans-jalalabad-mission-accused-corruption/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Post commander among 4 police held for bribe*, 01/07/2018,
<https://web.archive.org/web/20190330235339/https://www.pajhwok.com/en/2018/07/01/herat-post-commander-among-4-police-held-bribe> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *77 detained on human-trafficking charges last year*, 02/07/2018,
<https://pajhwok.com/2018/07/02/77-detained-human-trafficking-charges-last-year/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Kabul mayor to be referred to AGO over corruption, public complaints*, 11/07/2018,
<https://pajhwok.com/2018/07/11/kabul-mayor-be-referred-ago-over-corruption-public-complaints/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *It's not easy to get Pakistani visa, say applicants*, 01/08/2018,
<https://pajhwok.com/2018/08/01/its-not-easy-get-pakistani-visa-say-applicants/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Anti-land grabbing local councils being created in Laghman*, 02/08/2018,
<https://pajhwok.com/2018/08/02/anti-land-grabbing-local-councils-being-created-laghman/> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Regional network on cards to curb human trafficking*, 29/08/2018,
<https://pajhwok.com/2018/08/29/regional-network-cards-curb-human-trafficking/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *In protest over alleged meddling, Pakistan shuts consulate*, 01/09/2018,
<https://pajhwok.com/2018/09/01/protest-over-alleged-meddling-pakistan-shuts-consulate/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Grand alliance trying to develop confusion: PRD*, 02/09/2018,
<https://web.archive.org/web/20180903112223/https://www.pajhwok.com/en/2018/09/02/grand-alliance-trying-develop-confusion-prd> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Gen. Raziq accused of usurping 10 armored vehicles of a private company*, 04/09/2018,
<https://pajhwok.com/2018/09/04/gen-raziq-accused-usurping-10-armored-vehicles-private-company/> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *ID cards with election stickers issued to dead people*, 15/09/2018,
<https://pajhwok.com/2018/09/15/id-cards-election-stickers-issued-dead-people/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Some candidates overspending, bribing voters: MPs*, 08/10/2018,
<https://web.archive.org/web/20181008225847/https://www.pajhwok.com/en/2018/10/08/some-candidates-overspending-bribing-voters-mps> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Paktia candidates buy votes with 'fake money'*, 25/10/2018,
<https://web.archive.org/web/20190126054858/https://www.pajhwok.com/en/2018/10/25/paktia-candidates-buy-votes-%E2%80%98fake-money%E2%80%99> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Humayon accuses Wolesi Jirga candidate for distributing fake Tazkeras*, 26/10/2018,
<https://web.archive.org/web/20190101155859/https://www.pajhwok.com/en/2018/10/26/humayon-accuses-wolesi-jirga-candidate-distributing-fake-tazkeras> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Candidate offers 1\$ million in bribe to Herat IEC*, 28/10/2018,
<https://web.archive.org/web/20190101181924/https://www.pajhwok.com/en/2018/10/28/candidate-offers-1-million-bribe-herat-ie> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Balkh candidates say money, influence used to win*, 18/12/2018,
<https://web.archive.org/web/20190106123404/https://www.pajhwok.com/en/2018/12/18/balkh-candidates-say-money-influence-used-win> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Bribe helps criminals escape law in Paktia: residents*, 02/01/2019,
<https://pajhwok.com/2019/01/02/bribe-helps-criminals-escape-law-paktia-residents/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Corruption redux: Truckers forced to pay bribes in Torkham*, 24/01/2019,
<https://web.archive.org/web/20190402122247/https://www.pajhwok.com/en/2019/01/24/corruption-redux-truckers-forced-pay-bribes-torkham> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Truck drivers protest in Herat against police extortion*, 27/01/2019,
<https://web.archive.org/web/20190402211827/https://www.pajhwok.com/en/2019/01/27/truck-drivers-protest-herat-against-police-extortion> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Documents show PRD facilitated fraud in Wolesi Jirga polls*, 11/02/2019,
<https://web.archive.org/web/20190410064026/https://www.pajhwok.com/en/2019/02/11/documents-show-prd-facilitated-fraud-wolesi-jirga-polls> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Parwan candidates say fraud prevented their victory*, 11/03/2019,
<https://web.archive.org/web/20200922225454/https://www.pajhwok.com/en/2019/03/11/parwan-candidates-say-fraud-prevented-their-victory> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Nangarhar education director denies corruption charges*, 20/03/2019,
<https://pajhwok.com/2019/03/20/nangarhar-education-director-denies-corruption-charges/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Education director being grilled on corruption charges*, 11/04/2019,
<https://pajhwok.com/2019/04/11/education-director-being-grilled-corruption-charges/> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Protesters allege corruption in Pakistan visa issuance process*, 10/06/2019,
<https://pajhwok.com/2019/06/10/protesters-allege-corruption-pakistan-visa-issuance-process/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Senior Samangan official arrested over bribery charge*, 04/07/2019,
<https://pajhwok.com/2019/07/04/senior-samangan-official-arrested-over-bribery-charge/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *104 human trafficking suspects face attorneys*, 03/10/2019,
<https://pajhwok.com/2019/10/03/104-human-trafficking-suspects-face-attorneys/> [geraadpleegd op 18/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Of every 5 Afghans, 3 say police take bribes*, 08/10/2019,
<https://pajhwok.com/2019/10/08/every-5-afghans-3-say-police-take-bribes/> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Over 400,000 names struck off voter list to ensure transparency*, 22/10/2019,
<https://pajhwok.com/2019/10/22/over-400000-names-struck-voter-list-ensure-transparency/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Corruption plagues all govt offices in Afghanistan*, 07/11/2019,
<https://pajhwok.com/2019/11/07/corruption-plagues-all-govt-offices-afghanistan/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Under police nose, drug sale rises in Kunduz*, 24/11/2019,
<https://web.archive.org/web/20201001132212/https://www.pajhwok.com/en/2019/11/24/under-police-nose-drug-sale-rises-kunduz> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *List of Balkh land-grabbers being prepared: Official*, 02/12/2019,
<https://pajhwok.com/2019/12/02/list-balkh-land-grabbers-being-prepared-official/> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Balkh: Ghost teachers will no longer receive salaries*, 04/01/2020,
<https://pajhwok.com/2020/01/04/balkh-ghost-teachers-will-no-longer-receive-salaries/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Substandard materials being used in road construction*, 05/01/2020,
<https://pajhwok.com/2020/01/05/substandard-materials-being-used-road-construction/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *11 imaginary imams paid for years in Samangan*, 05/01/2020,
<https://pajhwok.com/2020/01/05/11-imaginary-imams-paid-years-samangan/> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Graft-tainted senior transport official referred to AGO*, 12/01/2020,
<https://pajhwok.com/2020/01/12/graft-tainted-senior-transport-official-referred-ago/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *'Pakistani visa seekers face multiple problems'*, 02/02/2020,
<https://pajhwok.com/2020/02/02/pakistani-visa-seekers-face-multiple-problems/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Nangarhar prison head caught red-handed taking bribe*, 06/02/2020,
<https://pajhwok.com/2020/02/06/nangarhar-prison-head-caught-red-handed-taking-bribe/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Bad governance behind electricity shortages, says IWA*, 08/02/2020,
<https://pajhwok.com/2020/02/08/bad-governance-behind-electricity-shortages-says-iwa/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Dozens of ghost ALP personnel exist in Paktia*, 25/02/2020,
<https://web.archive.org/web/20200918203257/https://www.pajhwok.com/en/2020/02/25/dozens-ghost-alp-personnel-exist-paktia> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Salaries pocketed on vacant Paktia education posts*, 02/03/2020,
<https://pajhwok.com/2020/03/02/salaries-pocketed-vacant-paktia-education-posts/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Keep oversight, justice organs apolitical: IWA*, 11/05/2020,
<https://pajhwok.com/2020/05/11/keep-oversight-justice-organs-apolitical-iwa/> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *High-level MoF appointments raise eyebrows*, 03/06/2020,
<https://web.archive.org/web/20201117121829/https://www.pajhwok.com/en/2020/06/03/high-level-mof-appointments-raise-eyebrows> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Paktia revenue official detained over bribery charge*, 13/06/2020,
<https://pajhwok.com/2020/06/13/paktia-revenue-official-detained-over-bribery-charge/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Corruption at every level of Afghan govt: Sopko*, 25/06/2020,
<https://web.archive.org/web/20201017074649/https://www.pajhwok.com/en/2020/06/25/corruption-every-level-afghan-govt-sopko> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Afghan customs revenue lowered by corruption: MPs*, 25/06/2020,
<https://tolonews.com/business/afghan-customs-revenue-lowered-corruption-mps> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *MEC exposes corruption in customs offices*, 28/06/2020,
<https://web.archive.org/web/20200915203328/https://www.pajhwok.com/en/2020/06/28/mec-exposes-corruption-customs-offices> [geraadpleegd op 12/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Covid-19 fund largely embezzled, allege MPs*, 08/07/2020,
<https://web.archive.org/web/20200805131210/https://www.pajhwok.com/en/2020/07/08/covid-19-fund-largely-embezzled-allege-mps> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *AGO grills its 38 officials over corruption*, 14/07/2020,
<https://pajhwok.com/2020/07/14/ago-grills-its-38-officials-over-corruption/> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Ex-minister among 17 referred to AGO on graft charges*, 26/08/2020,
<https://web.archive.org/web/20201001200013/https://www.pajhwok.com/en/2020/08/26/ex-minister-among-17-referred-ago-graft-charges> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *2 Pakistanis held with fake Afghan ID cards*, 26/08/2020,
<https://pajhwok.com/2020/08/26/2-pakistanis-held-fake-afghan-id-cards/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Wardak Rural Rehabilitation Dept head arrested on bribery charge*, 29/08/2020,
<https://pajhwok.com/2020/08/29/wardak-rural-rehabilitation-dept-head-arrested-bribery-charge/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Paktika education director referred to attorney*, 04/09/2020,
<https://pajhwok.com/2020/09/04/paktika-education-director-referred-attorney/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Drivers asked for illegal payments at Samarkhel port*, 17/09/2020,
<https://pajhwok.com/2020/09/17/drivers-asked-illegal-payments-samarkhel-port/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Corruption, smuggling keeping investors at bay*, 23/09/2020,
<https://pajhwok.com/2020/09/23/corruption-smuggling-keeping-investors-bay/> [geraadpleegd op 30/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *MPs blast irregularities in visa issuance by some nations*, 14/10/2020,
<https://pajhwok.com/2020/10/14/mps-blast-irregularities-visa-issuance-some-nations/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *Private hospitals issue fake Covid test certificates*, 15/10/2020,
<https://pajhwok.com/2020/10/15/private-hospitals-issue-fake-covid-test-certificates/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *4 senior MoHE officials dismissed against law*, 21/10/2020,
<https://pajhwok.com/2020/10/21/4-senior-mohe-officials-dismissed-against-law/> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Pajhwok Afghan News, *Corruption in Pakistan visa process be eradicated: MPs*, 26/10/2020,
<https://pajhwok.com/2020/10/26/corruption-pakistan-visa-process-be-eradicated-mps/> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *2 senior health officials attempt to steal millions of afghanis*, 10/11/2020,
<https://web.archive.org/web/20201116140036/https://www.pajhwok.com/en/2020/11/10/2-senior-health-officials-attempt-steal-millions-afghanis> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Pajhwok Afghan News, *31 MoMP departments run illegally: MEC*, 17/11/2020,
<https://pajhwok.com/2020/11/17/31-momp-departments-run-illegally-mec/> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Pakistan Today, *KP traders, transporters protest extortion at highway check posts*, 16/08/2020,
<https://profit.pakistantoday.com.pk/2020/08/16/kp-traders-transporters-protest-extortion-at-highway-check-posts/> [geraadpleegd op 27/11/2020]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Away from the fighting, Kabul takes on another enemy: corruption*, 11/06/2017, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-corruption-graft-fight/28540795.html> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Afghan woman's beating exposes consequences of using militia for security*, 06/02/2018, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-woman-beating-tarkhan-province/29023420.html> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *'No more hope': Kabul carnage lays bare plight of afghan journalism*, 30/04/2018, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-kabul-bombing-rferl-journalists-killed-stunned-reaction/29201226.html> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Taliban floggings hint at crackdown on smartphones*, 30/10/2018, <https://www.rferl.org/a/taliban-floggings-new-crackdown-smartphones/29573464.html> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *'Ample opportunities' for fraud bedevil Afghan presidential election*, 09/10/2019, <https://www.rferl.org/a/ample-opportunities-for-fraud-bedevil-afghan-presidential-election/30208231.html> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Watchdog faults Eastern Europe, Central Asia on failure to fight corruption*, 23/01/2020, <https://www.rferl.org/a/watchdog-faults-eastern-europe-central-asia-on-failure-to-fight-corruption/30392859.html> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Reporterly, *After Herat, former Wardak governor and 16 others charged for embezzling COVID-19 funds*, 29/10/2020, <http://reporterly.net/live/newsfeed/thursday-october-29-2020/after-herat-former-wardak-governor-and-16-others-charged-for-embezzling-covid-19-funds/> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Reporterly, *Civic institutions: Anti-Corruption Commission should be abolished*, 17/11/2020, <http://reporterly.net/live/newsfeed/tuesday-november-17-2020/civic-institutions-anti-corruption-commission-should-be-abolished/> [geraadpleegd op 12/12/2020]

Reporterly, *Transparency International opens office in Afghanistan*, 09/12/2020, <http://reporterly.net/live/newsfeed/wednesday-december-9-2020/transparency-international-opens-office-in-afghanistan/> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Reuters, *New commander takes on corruption "mess" in Afghan police*, 04/06/2019, <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-police/new-commander-takes-on-corruption-mess-in-afghan-police-idUSKCN1T51UC> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Corruption in Conflict: Lessons from the U.S. Experience in Afghanistan*, 09/2016, <https://www.sigar.mil/pdf/LessonsLearned/SIGAR-16-58-LL.pdf> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Afghanistan's Health Care Sector: USAID's Use of Unreliable Data Presents Challenges in Assessing Program Performance and the Extent of Progress*, 01/2017, <https://www.sigar.mil/pdf/audits/SIGAR-17-22-AR.pdf> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR) (Sopko J.F.), *SIGAR's Role in the Fight Against Corruption in Afghanistan*, 24/01/2018, https://www.sigar.mil/pdf/speeches/SIGAR_IACA_Speech_2018-01-24.pdf [geraadpleegd op 03/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 30/07/2019, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-07-30qr.pdf> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Afghanistan's Anti-Corruption Efforts: The Afghan Government Made Progress in Meeting its Anti-Corruption Strategy Benchmarks, but Serious Challenges Remain to Fighting Corruption*, 11/2019, <https://www.sigar.mil/pdf/audits/SIGAR-20-06-AR.pdf> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 30/01/2020, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2020-01-30qr.pdf> [geraadpleegd op 12/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Health facilities in Afghanistan: observations from site visits at 269 clinics and hospitals*, 03/2020, <https://www.sigar.mil/pdf/special%20projects/SIGAR-20-28-SP.pdf> [geraadpleegd op 08/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR) (Sopko J.F.), *The State of Corruption in Afghanistan and the Role of Independent Institutions*, 24/06/2020, https://www.sigar.mil/pdf/speeches/SIGAR_IWA_Speech_2020-06-24.pdf [geraadpleegd op 03/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 30/07/2020, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2020-07-30qr-section3-security.pdf> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Update on the Amount of Waste, Fraud, and Abuse Uncovered through SIGAR's Oversight Work between January 1, 2018 and December 31, 2019*, 10/2020, <https://www.sigar.mil/pdf/special%20projects/SIGAR-21-05-SP.pdf> [geraadpleegd op 07/12/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Quarterly Report to the United States Congress*, 30/10/2020, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2020-10-30qr.pdf> [geraadpleegd op 25/11/2020]

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR), *Afghanistan's Anti-Corruption Efforts*, 11/2020, <https://www.sigar.mil/pdf/alerts/SIGAR-21-09-AL.pdf> [geraadpleegd op 12/12/2020]

Strategy Bridge (The) (Sadr O.), *Reviewing Taliban Narratives: The Use and Power of Stories in the Afghanistan Conflict*, 07/05/2018, <https://thestrategybridge.org/the-bridge/2018/5/7/reviewing-taliban-narratives-1> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Sweden, Lifos - Migrationsverkets, *Landinformation: Afghanistan - Medborgarskap, folkbokföring och identitetshandlingar (Version 2.1)*, 22/09/2020, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=47970> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Telegraph (The), *Afghanistan shows the UK how mobile banking should be done*, 15/09/2010, <https://www.telegraph.co.uk/technology/mobile-phones/8002755/Afghanistan-shows-the-UK-how-mobile-banking-should-be-done.html> [geraadpleegd op 11/12/2020]

Terpstra N., *Rebel governance, rebel legitimacy, and external intervention: assessing three phases of Taliban rule in Afghanistan*, 25/05/2020, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09592318.2020.1757916> [geraadpleegd op 16/12/2020]

Time (Heinrich E.), *How Afghanistan is on the leading edge of a tech revolution*, 02/03/2013, <http://world.time.com/2013/03/02/how-afghanistan-is-on-the-leading-edge-of-a-tech-revolution/> [geraadpleegd op 11/12/2020]

Times of Islamabad, *Daesh night letters across Afghan province; warning support against Taliban*, 09/01/2018, <https://timesofislamabad.com/09-Jan-2018/daesh-night-letters-across-afghan-province-warning-support-against-taliban> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Tolo News, *Afghanistan launches online passport application service*, 14/01/2016, <https://tolonews.com/node/12566> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Tolo News, *Afghan president, first lady apply for e-NIC*, 15/02/2018, <https://tolonews.com/afghan-president-first-lady-apply-e-nic> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Tolo News, *Tawde Khabare: State of Afghan National Police discussed* [video - vertaald uit het Pashtou door CGVS-tolk 757], 23/05/2018, <https://www.youtube.com/watch?v=jCvorB9GpJc> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Tolo News, *Govt to open more electronic ID cards centers*, 04/06/2018, <https://tolonews.com/afghanistan/govt-open-more-electronic-id-cards-centers> [geraadpleegd op 14/12/2020]

Tolo News, *Ghazni police chief reports 1,100 ghost soldiers in police ranks*, 06/06/2018, <https://tolonews.com/afghanistan/ghazni-police-chief-reports-1100-ghost-soldiers-police-ranks> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Tolo News, *60 voter registers go missing: IEC*, 02/09/2018, <https://tolonews.com/elections-2018/60-voter-registers-go-missing-iec> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Tolo News, *MoCIT implicated in 'bribe for job' scandal*, 18/09/2018, <https://tolonews.com/afghanistan/mocit-implicated-%E2%80%98bribe-job%E2%80%99-scandal> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Tolo News, *AGO Demands Arrest Of Over 7,000 Suspects*, 28/11/2018, <https://tolonews.com/afghanistan/ago-demands-arrest-over-7000-suspects> [geraadpleegd op 04/12/2020]

Tolo News, *Police chief admits existence of ghost soldiers in Zabul*, 24/07/2019, <https://tolonews.com/afghanistan/police-chief-admits-existence-ghost-soldiers-zabul> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Tolo News, *MoD rejects existence of 'ghost soldiers' in Afghan army*, 03/08/2019, <https://tolonews.com/afghanistan/mod-rejects-existence-%E2%80%98ghost-soldiers%E2%80%99-afghan-army> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Tolo News, *Watchdog reports fraud in customs office appointments*, 06/06/2020, <https://tolonews.com/business/watchdog-reports-fraud-customs-office-appointments> [geraadpleegd op 01/12/2020]

Tolo News, *SIGAR criticizes impunity of corrupt Afghan govt officials*, 27/06/2020, <https://tolonews.com/afghanistan/sigar-criticizes-impunity-corrupt-afghan-govt-officials> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Tolo News, *SIGAR: 50% police in south use drugs, 50-70% 'ghost soldiers'*, 26/08/2020, <https://tolonews.com/afghanistan/sigar-50-police-south-use-drugs-50-70-ghost-soldiers> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Tolo News, *A peace deal will not solve corruption in Afghanistan*, 17/11/2020, <https://tolonews.com/opinion-167825> [geraadpleegd op 03/12/2020]

Tolo News, *US expects 'meaningful fight against corruption': Wilson*, 09/12/2020, <https://tolonews.com/afghanistan-168372> [geraadpleegd op 10/12/2020]

Tolo News, *Watchdog sees no progress in MoI's anti-graft efforts*, 16/12/2020, <https://tolonews.com/afghanistan-168545> [geraadpleegd op 17/12/2020]

Tolo News, *Document indicates corruption in Zabul school project*, 20/12/2020, <https://tolonews.com/afghanistan-168642> [geraadpleegd op 21/12/2020]

Transparency International (TI), *What is corruption?*, s.d., <https://www.transparency.org/en/what-is-corruption> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Transparency International (TI), *Frequently asked questions about corruption*, s.d., https://www.transparency.org.nz/faqs-about-corruption/#define_corruption [geraadpleegd op 02/12/2020]

Transparency International (TI), *Collective resolution to enhance accountability and transparency in emergencies - Afghanistan report*, 27/04/2017, https://www.transparency.org/whatwedo/publication/create_afghanistan [geraadpleegd op 08/12/2020]

Transparency International (TI), *Policy, SDGS and fighting corruption for the people*, 2018, https://images.transparencycdn.org/images/2018_Report_PolicySDGsandFightingCorruption_EN.pdf [geraadpleegd op 02/12/2020]

Transparency International (TI), *Corruption Perceptions Index 2017 Afghanistan*, 2018, <https://www.transparency.org/en/cpi/2017/results/afg> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Transparency International (TI), *Corruption Perceptions Index 2018 Afghanistan*, 2019,
<https://www.transparency.org/en/cpi/2018/results/afg> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Transparency International (TI) (Bak M.), *Corruption in Afghanistan and the role of development assistance*, 29/04/2019, <https://www.u4.no/publications/corruption-in-afghanistan-and-the-role-of-development-assistance.pdf> [geraadpleegd op 26/11/2020]

Transparency International (TI), *Corruption Perceptions Index 2019 Afghanistan*, 2020,
<https://www.transparency.org/en/cpi/2019/results/afg> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Transparency International (TI), *Corruption Perceptions Index 2019 Pakistan*, 2020,
<https://www.transparency.org/en/cpi/2019/results/pak> [geraadpleegd op 02/12/2020]

Transparency International (TI), *Corruption Perceptions Index 2019 Iran*, 2020,
<https://www.transparency.org/en/cpi/2019/results/irn> [geraadpleegd op 02/12/2020]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan's Fight against Corruption - The Other Battlefield*, 03/2017,
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistans_fight_against_corruption_the_other_battlefield_-_april_2017-english_2.pdf [geraadpleegd op 11/12/2020]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan's Fight against Corruption - From Strategies to Implementation*, 05/2018,
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistans_fight_against_corruption_from_strategies_to_implementation-14_may_2018.pdf [geraadpleegd op 11/12/2020]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan's Fight against Corruption - Groundwork for Peace and Prosperity*, 05/2019,
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_fight_against_corruption_groundwork_for_peace_and_prosperity-20_may_2019-english.pdf [geraadpleegd op 02/12/2020]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Continued focus required to advance Afghanistan's anti-corruption reforms - UN report press release*, 20/05/2019, <https://unama.unmissions.org/continued-focus-required-advance-afghanistan%E2%80%99s-anti-corruption-reforms-%E2%80%93-un-report> [geraadpleegd op 02/12/2020]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan - Protection of Civilians in Armed Conflict 2019 - Annual Report*, 22/02/2020,
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2019.pdf [geraadpleegd op 09/12/2020]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan's Fight against Corruption - Crucial for Peace and Prosperity*, 06/2020,
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistans_fight_against_corruption_crucial_for_peace_and_prosperity_english.pdf [geraadpleegd op 25/11/2020]

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA) & United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Injustice and Impunity - Mediation of criminal offences of violence against women*, 05/2018,
https://www.ohchr.org/Documents/Countries/AF/UNAMA_OHCHR_EVAW_Report2018_InjusticeImpunity29May2018.pdf [geraadpleegd op 25/11/2020]

United Nations Development Programme (UNDP), *Afghanistan Anti-Corruption, Transparency, Integrity and Openness (ACTION) Project*, 2020, <https://www.af.undp.org/content/afghanistan/en/home/projects/Action.html> [geraadpleegd op 02/12/2020]

United Nations Development Programme (UNDP), *Pitfalls and promise - Minerals extraction in Afghanistan*, 03/2020, <https://www.af.undp.org/content/dam/afghanistan/docs/HDR/NHDR%202020%20-%20Pitfalls%20and%20Promises.pdf> [geraadpleegd op 27/11/2020]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *From a refugee perspective, Discourse of Arabic speaking and Afghan refugees and migrants on social media from March to December 2016*, 04/2017,
<http://www.unhcr.org/5909af4d4.pdf> [geraadpleegd op 21/12/2020]

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) & Islamic Republic of Afghanistan, High Office of Oversight and Anti-Corruption (HOOAC), *Corruption in Afghanistan: Recent patterns and trends*, 12/2012, https://www.unodc.org/documents/frontpage/Corruption_in_Afghanistan_FINAL.pdf [geraadpleegd op 16/12/2020]

United Nations Secretary General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 28/02/2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sq_report_on_afghanistan_28_february_2019.pdf [geraadpleegd op 04/12/2020]

United Nations Secretary General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 03/09/2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_-english-_3_september_2019_0.pdf [geraadpleegd op 01/12/2020]

United Nations Secretary General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 17/03/2020, <https://undocs.org/S/2020/210> [geraadpleegd op 11/12/2020]

United Nations Secretary General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 18/08/2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sq_report_on_afghanistan_august_2020.pdf [geraadpleegd op 08/12/2020]

United Nations Secretary General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 09/12/2020, <https://undocs.org/en/A/75/634> [geraadpleegd op 22/12/2020]

United States Agency for International Development (USAID) (Blog), *The future of mobile money in Afghanistan*, 22/05/2013, <https://blog.usaid.gov/2013/05/the-future-of-mobile-money-in-afghanistan/> [geraadpleegd op 11/12/2020]

United States Department of Defense (USDOD), *Enhancing Security and Stability In Afghanistan*, 12/2019, <https://media.defense.gov/2020/Jan/23/2002238296/-1/-1/1/1225-REPORT-DECEMBER-2019.PDF> [geraadpleegd op 08/12/2020]

United States Department of Defense (USDOD), *Enhancing Security and Stability In Afghanistan*, 06/2020, https://media.defense.gov/2020/Jul/01/2002348001/-1/-1/ENHANCING_SECURITY_AND_STABILITY_IN_AFGHANISTAN.PDF [geraadpleegd op 08/12/2020]

United States Department of State (USDOS), *2019 Investment Climate Statements: Afghanistan*, 2019, <https://www.state.gov/reports/2019-investment-climate-statements/afghanistan/> [geraadpleegd op 27/11/2020]

United States Department of State (USDOS), Bureau of Consular Affairs, *Reciprocity and Civil Documents by Country: Afghanistan*, 2020, <https://travel.state.gov/content/travel/en/us-visas/Visa-Reciprocity-and-Civil-Documents-by-Country/Afghanistan.html> [geraadpleegd op 14/20/2020]

United States Department of State (USDOS), *Afghanistan 2019 Human Rights Report*, 03/2020, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/03/AFGHANISTAN-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> [geraadpleegd op 25/11/2020]

United States Institute of Peace (USIP) (Jalali A.A.), *Afghanistan National Defense and Security Forces: mission, challenges and sustainability*, 20/05/2016, <https://www.usip.org/sites/default/files/PW115-Afghanistan-National-Defense-and-Security-Forces-Mission-Challenges-and-Sustainability.pdf> [geraadpleegd op 10/12/2020]

United States Institute of Peace (USIP) (Smith S.S.), *Service delivery in Taliban influenced areas of Afghanistan*, 04/2020, https://www.usip.org/sites/default/files/2020-04/20200430-sr_465-service_delivery_in_taliban_influenced_areas_of_afghanistan-sr.pdf [geraadpleegd op 24/11/2020]

Voice of America (VoA), *IS leaflets threaten residents in restive Afghan province*, 10/01/2018, <https://www.voanews.com/extremism-watch/leaflets-threaten-residents-restive-afghan-province> [geraadpleegd op 15/12/2020]

Voice of America (VoA), *Militant hideout found in Afghan capital shows security woes*, 02/02/2018, <https://www.voanews.com/east-asia-pacific/militant-hideout-found-afghan-capital-shows-security-woes> [geraadpleegd op 09/12/2020]

Voice of America (VoA), *Afghan president launches controversial national ID card*, 03/05/2018,
<https://www.voanews.com/east-asia-pacific/afghan-president-launches-controversial-national-id-card>
[geraadpleegd op 14/12/2020]

Voice of America (VoA), *Study: Taliban, IS profit from illegal mining of Afghan talc*, 22/05/2018,
<https://www.voanews.com/east-asia/study-taliban-profit-illegal-mining-afghan-talc> [geraadpleegd op
27/11/2020]

Voice of America (VoA), *UN: Afghan opium cultivation down 20 percent*, 19/11/2018,
<https://www.voanews.com/south-central-asia/un-afghan-opium-cultivation-down-20-percent> [geraadpleegd op
30/11/2020]

Voice of America (VoA), *Aid cuts aimed at increasing Afghan accountability, US officials say*, 19/09/2019,
<https://www.voanews.com/usa/aid-cuts-aimed-increasing-afghan-accountability-us-officials-say> [geraadpleegd op
07/12/2020]

Voice of America (VoA), *Afghans will need billions more in aid, as US looks to leave*, 31/01/2020,
<https://www.voanews.com/south-central-asia/afghans-will-need-billions-more-aid-us-looks-leave> [geraadpleegd op
07/12/2020]

Voice of America (VoA), *US reportedly lost \$19 billion to fraud, abuse in Afghanistan*, 20/10/2020,
<https://www.voanews.com/south-central-asia/us-reportedly-lost-19-billion-fraud-abuse-afghanistan>
[geraadpleegd op 07/12/2020]

Voice of America (VoA), *At least 15 killed in Afghan stampede while waiting for Pakistan visas*, 21/10/2020,
<https://www.voanews.com/south-central-asia/least-15-killed-afghan-stampede-while-waiting-pakistan-visas>
[geraadpleegd op 15/12/2020]

Washington Post (The) (Bearak M.), *Corruption at 13,000 feet: Afghanistan struggles to maintain a treacherous mountain trade route*, 22/01/2018, https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/corruption-at-13000-feet-afghanistan-struggles-to-maintain-a-treacherous-mountain-trade-route/2018/01/21/293720d6-f4cf-11e7-9af7-a50bc3300042_story.html [geraadpleegd op 27/11/2020]

Washington Post (The) (Whitlock C.), *Unguarded Nation - Afghan security forces, despite years of training, were dogged by incompetence and corruption*, 09/12/2019,
<https://www.washingtonpost.com/graphics/2019/investigations/afghanistan-papers/afghanistan-war-army-police/> [geraadpleegd op 09/12/2020]

World (The), *US spending in Afghanistan fueled rampant corruption, reports say*, 11/12/2019,
<https://www.pri.org/stories/2019-12-11/us-spending-afghanistan-fueled-rampant-corruption-reports-says>
[geraadpleegd op 07/12/2020]

World Bank (The), *Afghanistan Systematic Country Diagnostic*, 01/02/2016,
<http://documents.worldbank.org/curated/en/302911468190767498/pdf/103421-SCD-P152891-SecM2016-0055-IDA-SecM2016-0041-IFC-SecM2016-0029-MIGA-SecM2016-0028-OUO-9.pdf> [geraadpleegd op 02/12/2020]

World Bank (The) (WB), *Ease of Doing Business*, [laatst geüpdateet: 2020],
<https://tradingeconomics.com/country-list/ease-of-doing-business> [geraadpleegd op 27/11/2020]

World Bank (The) (WB), *Ease of Doing Business in Afghanistan - 2008-2019 Data | 2020-2022 Forecast* [laatst geüpdateet: 2020], <https://tradingeconomics.com/afghanistan/ease-of-doing-business> [geraadpleegd op 27/11/2020]

World Bank (The) (WB), *Customs Reforms in Afghanistan in Enhancing Government Effectiveness and Transparency The Fight Against Corruption - Global Report*, 09/2020,
<http://documents1.worldbank.org/curated/en/235541600116631094/pdf/Enhancing-Government-Effectiveness-and-Transparency-The-Fight-Against-Corruption.pdf> [geraadpleegd op 27/11/2020]